ÆSOPI PHRYGIS FABULÆ.

Jam recenter ex collatione optimorum exemplarium emendatiùs excusæ:

Unà cum nonnullis variorum Autorum Fabulis adjectis:

Et

Indice correctiori præfixo.

CANTABRIGIÆ:
Ex Officina *Joann. Field*, celeberimæ Academiæ Typographi.
1663.

BIBLIOTHECA
COLL. SS. TRIN.
IUXTA DUBLIN.

Æ SOPI Vita breviſsimè ex Maximo Planude *ſelecta.*

RErum humanarum naturam perſecuti ſunt & alii, & poſteris tradiderunt: *Æſopus* verò videtur, non abſq; divino afflatu cùm moralem diſciplinam attigiſſet, magno intervallo multos eorum ſuperâſſe. Genus quidem traxit ex *Ammorio*, oppido *Phryiæ*, cognomento *Magnæ*; ſed fortunâ fuit ſervus: verùm ſervius non potuit animum ejus liberum corrumpere. Fuit autem non ſolùm ſervus, ſed & deformiſſimus omnium ſuæ ætatis hominum: nam acuto fuit capite, preſſis naribus, depreſſo collo, prominentibus labris, niger, unde & nomen adeptus eſt, ventroſus, valgus, & incurvus; &, quod erat omnium peſſimum, tardiloquentiâ, & voce obſcurâ ſimul & inarticulatâ; quæ omnia ſervitutem ei paräſſe videri poſſunt. Sed cùm tali eſſet, támque deformi corpore, animo tamen fuit naturâ ſolertiſſimo, & ad omne commentum feliciſſimo. Homo igitur tam deformis ad fodiendum agrum ab hero ſuo immittitur: quò alacriter operi incumbebat. Cúmque ejus domino ficus agricola quidam dono dediſſet, ejus dominus ſervo cuidam *Agathopo* domum ferendas commiſit. Qui *Agathopus* conſilium iniit cum ſervo, ut ipſas ficus licitè devorarent, cauſarentúrque poſtea *Æſopum* furto ablatas diſſe, ut hero domo redeunte accuſaretur. *Æſopo* parantur flagra. Procumbit ad heri pedes miſer, dilationem petit: quâ impetratâ, aquam calidam affert, cujus partem ebibit, reliquam prohibet conſervis. *Æſopus* præter aquam nihil evomit: ſervi, unà cum humore, ficus in terram ejiciunt. Nudi nebulones flagro mirè conciduntur, laudato mirificè ingenio *Æſopi*. Cùm Sacerdotes *Dianæ* conveniſſent *Æſopum*, rogâſſéntque ut viam illis monſtraret, quæ in urbem ducebat: is priùs frugali cœnâ refocillatos in viam dux ipſe ducit. Ob quam hoſpitalitatẽ Sacerdotes precibus orant *Dianam*, ut ipſa gratiam referat homini tam bene de ipſis merito: Quo facto, reverſus *Æſopus*, in ſomnum úmq; lapſus, viſus eſt videre Fortunam adſtare ſibi, ſolventem ejus linguam, atque fabularum largientem doctrinam. Quare mirificè lætatus

Æsopus expergiscitur, beneficiúmque in hospitalitatis observationem rejicit. Non enim ampliùs loquendo tardus erat, sed linguâ solutâ expeditè loquebatur. Quod cùm *Zenas* quidam agri præfectus intellexisset, timens nequando iniquitatis apud dominum ab *Æsopo* accusaretur, hominem prævenit, atque gravissimâ accusatione in odium domini induxit, adeò ut eidem præfecto ab hero *Æsopus* traderetur. Cúmque in potestate *Zenæ* foret *Æsopus* convenit *Zenam* mercator quispiam, rogans num jumentum aliquod velit divendere: respondit *Zenas*, jumentorum se potestatem non habere; verùm *Æsopum* monstrat, si hunc velit, adesse quidem. Quem cùm vidisset mercator, *Unde hæc tibi olla*, inquit? *Anne truncus est, vel homo? Nî vocem emitteret, utrem inflatum arbitrarer:* atque indignatus abîit. *Æsopus* ipsum sequens, *Mane*, inquit. Ille verò conversus, *A bi*, inquit, *sordidissimè canis.* At *Æsopus* inquit, *Eme me, mercator: non inutile tibi jum futurus mancipium: nam tibi domi sunt mali pueri, & in otio flentes: hîc me præfice Pædagogum; omnino eis ero pro larva.* Ridens igitur mercator ad *Zenam* dicit, *Quanti vas hoc malum vendis?* Ille *tribus* ait *obolis.* Mercator tres obolos exponens, *Nihil emi*, inquit, *nihil expósui.* Mercator ille cùm *Epheso* reliqua vendidisset mancipia, tres remanserant illi; Grammaticus, Cantor, & *Æsopus.* Quos cùm ille nequiret divendere, *Samum* petiit, atque expositis his tribus, Grammatico & Cantore egregiè ornatis, *Æsopo* verò in medio sordidissimè stante, venit Philosophus *Xanthus*; atque hos tres probè contuens, mercatoris commentum miratus est, cur nam inter duos bellissimos juvenes tam sordidum statuisset homuncionem. *Xanthus* igitur percontatur Cantorem, *Cujas* esset; Respondit, *Cappadoxium:* Quid sciret; Respondit, *Omnia.* Quo dicto, risit *Æsopus.* Quæsivit & à Grammatico *Xanthus, Cujas esset*; Dixit se *Lydium* esse. Quid facere sciret rogante *Xantho*; *Omnia*, inquit Grammaticus: atque iterum risit *Æsopus.* Discedente *Xantho* rogant discipuli, ut *Æsopum* emat: nam reliquos nimis magno pretio æstimârat mercator. Veniens ad *Æsopum Xanthus* rogat, *Unde* sit; Nigrum se esse, respondit. Ille verò, *Non hos volebam*, ait *sed, unde natus sis.* Ait *Æsopus, Ex ventre matris meæ. Non hoc dico*, inquit *Xanthus, sed, in quo loco natus sis. Æsopus* respondit Matrem non renuntiasse sibi, an in sublimi vel humili loco eum genuerit. *Xanthus, Quid facere sciret*; percontatur: & ille, *Nihil*

Quomo-

Quomodo dixit, *Xanthus? Quoniam hi duo se omnia profess sunnōsse: mihi verò nihil reliquerunt.* Laudatus est multis modis Æsopus à Scholasticis ob hoc responsum, quoniam nullus sit usquam inter mortales, cui cognita explorataque sunt omnia. *Xanthus* emturus *Æsopum* dixit, *Si emero te, anne es fugiturus?* Cui Æsopus respondebat, *Hoc si facere voluero, haudquaquam te uterer consultore.* Quæ cùm maximè placuissent *Xantho*, subintulit, *Sed deformis es: Atqui*, ille respondit, *O Philosophe, non faciem, sed mentem oportet inspicere. Xanthus*, soluto à Scholasticis pretio, *Æsopum* accipit, Inter deambulandum igitur, cùm sol esset ardentissimus, *Xanthus* meiebat, nihilominus iter peragens. Id animadvertens *Æsopus* dixit se confestim fugiturum. *Xantho* curnam id facere vellet exquirente *Quoniam*, inquit, *Si tu, cùm herus, naturæ non potes morem gerere; quid servo mihi faciendum? nam si ad ministerium aliquod mitterer, num inter volandum cacare deberem?* Posthæc accidit, *Xanthum* die quodam amicos ad convivium invitâsse, quibus rem gratam facturus. *Æsopo* mandat, ut lentem coquat. Commodè paratâ & coctâ, *Xanthus* eam jubet afferri. *Æsopus* jussa exsequitur. *Xanthus*, lente acceptâ, probatus anne cocta foret satis, digitis eam attrivit: & multas adhuc supereſſe putans, jussit *Æsopum* afferre. Præter aquam is nihil adportavit. *Xantho* graviter indignante, quòd lentes non apponeret mensæ, respondit, Se, veluti jussisset, non lentes, sed lentem coxisse. Referuntur sententiæ aliquot *Æsopi* elegantissimæ, hæ videlicet: *Deum ante omnia cole. Regem honora. Bene agentibus nè invide. Linguæ continens esto. Mulieri nunquam credas secreta. Nè pudeat te semper discere meliora. Fac quæ te non mœstificent. Bonum esse non te pœniteat.* *Æsopus*, cùm apud *Samios* ageret, libertate donatus est; missisq; *Cræso* regi bellum cum *Samiis* agenti: is suâ cùm prudentiâ, tum urbanitate, effecit, ut *Samiis* placatus rex conciliaretur. *Samii* multis honoribus redeuntem *Æsopum* exceperunt; qui discedens ex insula, orbem peragravit: cui maximam familiaritatem fuisse memorant cum *Licero* rege, à quo statua aurea *Æsopi* jussa est erigi. Deinde, peragratâ *Græciâ*, *Delphos* pervenit, à quibus nullo affectus est honore; sed ab ipsis post salutaria præcepta, rupe præceps devolutus, mortuus est: cujus mors, gravi pestilentiâ ulta, injustè occisi *Æsopi* indicium *Delphis* exhibuit.

Martinus Dorpius Joanni Leupi, Jacobo Papæ, & Joanni Ninivitæ, *eruditissimis in* Flandria *Ludimagistris*, S.

EQuidem in ea & sum, & fui semper, sententiâ, viri ornatissimi, quam mutare nullus queam, sed nec velim, ut impendio plùs nutantibus literis consultum putem ab eruditis aliquot nostrâ memoriâ viris, qui classicos autores castigatè ediderunt, quàm à quibusdam gloriæ aucupibus (nam alios taceo) qui commentariorum latifundiis omnia occupârunt. Ecquis enim non eo nomine Alanum Romanum *suspicit, amat, prædicat? Hæc mecum identidem reputans, ausus sum & ipse quiddam minus, penè dixerim minimum, nempe fabulas* Æsopicas *rursus emittere, non carmine quidem illas subrusticè conscriptas sed prosâ oratione mirum quàm lepidè concinnatas; utpote à* Gulielmo Gaudano, *tanto viro, ut ab* Erasmo *meo, literatorum quasi Phœnice seriò sit laudatus. Eam opellam vobis, ingeniosæ* Flandrorum *juventutis præceptoribus, nuncupatam dedico, eò utique sperans, ut scholastici vestri hoc lævigatorio omnem tenellarum linguarum stribiliginem priùs abradant, quàm* Lilianum *nostrum vetus, atque adeò primum apud* Lovanienses *politioris literaturæ domicilium profecti, Philosophiæ initientur. Adjeci paucula ex* Gellio, Politiano, Petro Crinito; *sed selecta. Quòd si genio quopiam adspirante levis hæc alea feliciter ceciderit, plusculum aliquando, & quædam meæ fœturæ, quæ interim parturio pariam;* Dialogos, carmina, Prologos in actiones, Plautinas, complementum Aulularíæ, *atque id genus alia. Cur enim quæso, non ausim? quonam absterrear? Auxilio videlicet fretus* Thesei *quondam vestri, nunc & mei,* Nicolai Buscoducensis, *viri (quem tacente me, ipsi probè nôstis) exquisitè docti, sive Philosophicas fabulas requiratis, sive venustioris dictionis lautitias, & amici, candidi sinceri, humani, qui curam hujus editiunculæ in se omnem derivavit in reliquis idem (quæ est hominis vigilantia) lubens obiturus. Ridiri interim ab istis Amusis sinistrâ* Minervâ *natis, hoc verò mihi pa-marium, quando sui similes, & omnes, & solos, in cœlum ferre destinaverunt. Valete,* Lovanii, *ex nominatissimo* Lilianorum *Gymnasio, ad* 10. *Kal.* Decemb.

Ex

PHILOSTRATI
IMAGINIBUS.

FAbulæ ſe ad *Æſopum*, ſuâ in eum benevolentiâ, conferunt, quòd ſatagit ſui: Fabula quippe & *Homero*, & *Heſiodo*, necnon & *Archilocho* in *Lycambem* curæ fuit: ſed ab *Æſopo* humana omnia ad fabulas redacta ſunt, ſermone brutis non temere impertito. Nam & cupiditatem tollit, & libidinem inſectatur & fraudem. Atque hæc ei leo quiſpiam agit, & vulpes; & per *Jovem* nec equus, nec teſtudo muta; ex quibus pueri diſcant, quæ in vita gerantur. Habentur igitur in pretio fabulæ propter *Æſopum*; accedunt ad januam docti hujus, vittis eum devincturæ, coronâque pleaginâ coronaturæ. Hic (ut puto) fabulam aliquam texit: viſus enim faciei, & oculi in terram defixi, id præ ſe ferunt: Pictorem fabularum cujus remiſſiore animo indigere non latuit. Philoſophatur antem pictura & fabularum corpora: Bruta enim cum hominibus conferens cœtum circa *Æſopum* ſtatuit ex illius ſcena confictum. Chori dux Vulpes depicta eſt. Utitur enim eâ *Æſopus* miniſtrâ argumantûm plurimorum, ceu *Davo* Comœdia.

Index Fabularum omnium, quæ in hoc libro continentur, secundum ordinem Alphabeti.

De

Abiete & dumis 37
Accipitre, columbam insequente 58.
Accipitribus inter se inimicis 91
Adolescentibus duobus 18
Adolescente & cato 19
Adolescente ex coitu infirmo; & lupo 88
Adolescente in funere matris canente 78
Adolescente & coquo 100. 119
Adolescente & hirundine 132.
Ægroto & medico 27. 102. 132
Ægyptio ad fidem hort. 170
Æthiope 150
Agno & lupo 19. 122
Agricola 151
Agricola & filiis 20. 118
Agricola & canibus 23. 98. 117
Agricola & ciconia 24
Agricola mercaturam & militiam affectante 75
Agricola & poeta 83
Agricola filios suos docente 98
Agricola & pelargo 122
Alcedine 153
Alite & pullis 37
Amicis duobus & urso 34. 99
Amicis duobus & ursa 76. 119
Amne suum fontem convitiis lacessente 76
Anguilla conquerente 62
Anere 40
Ansere & grue 146
Anseribus 30
Anu & Ancillis 28
Anu dæmonem accusante 67
Ape & Jove 131
Apiario 152
Apologo ex *Petro Crinito* 49
Apologo *Æsopi Phrygis* 46
Apologo ex *Mantuano* 26
Apro & Asiano 3
Apro & rustico 40
Aquila 164
Aquila & Cornicula 4
Aquila & corvo 25
Aquila & pica 65
Aquila filios cuniculi rapiente 85
Aquila & vulpe 106
Aquila & corvo 107
Aquila & homine 113
Aranea & hirundine 58
Aranea & podagra 52

Arboribus

Arboribus pulchris & deformi 61
Ariete cum tauro pugnante 84
Arione & delphino 50
Artubus humanis & ventre 57
Arundine & olea 100
Asino 28.33.44
Asino & equo 29.134
Asino & viatoribus 44
Asino & vitulo 59
Asino, simia, & talpa 62
Asino & scurra 76
Asino ægrotante & lupis visitantibus 79
Asino laborum finem non inveniente 79
Asino qui hero ingrato serviebat 80
Asino tubicine, & lepore tabellario 90
Asino & lupo 102.135
Asino & Jove 133
Asino & leone 147
Asino sylvestri 160
Asinis 161
Asino & vulpe 161,162
Asino & ranis 161
Asino & corvo 162
Avaro 145
Avaro & invido 38
Aucupe 124
Aucupe & palumbo 21
Aucupe & frigilla 70
Aucupe & vipera 102
Aucupe & merula 103
Avibus & quadrupedibus 13
Avibus scarabeos timentibus 6
Avibus plures reges eligere volentibus 77
Auriga & rota currûs stridente 186

B

BOve & juvenco 41
Bubulco 164
Buccinatore 21
Butali 150

C

CAlamo, sive canna, & oliva 120
Camelo 33.162
Calvo crines externos gerente pro nativis 105
Cancro & vulpe 156
Cancris, matre & filio 52
Cane & umbra 2
Cane & asino 5
Cane venatico 9
Cane & lanio 18.102
Cane invido & bove 25
Cane mordaci 33
Cane & leone 42
Cane & hero 69
Cane oves domini occidente 48
Cane ad cœnam vocato 112
Cane & lupo 126
Cane carnes portante 127
Cane & gallo 143
Canibus 153
Canibus urbanis villaticum insequentibus 67
Cantilena tabellar. placita 171
Caponibus pinguibus & macro 70
Carbonario & fullone 21.95
Carbonario & lotore 113

Car-

Carduele & puero 71
Caſtore virilia ſibi amputante 101
Caſſita 145
Cato & gallo 109
Cata in fœminam mutata 166
Cera duritiem appetente 75
Cerva 146
Cerva & leone 146
Cerva & vite 147
Cervo 14
Cervo & ove 10
Cervo & bobus 16
Cervo & leone 121
Cicada & formica 41
Citharœdo 156
Cochleis 151
Cochlea petente à Jove, ut ſuam domum ſecum ferre poſſet 81
Columba 163
Columba & pica 59
Columba & cornice 163
Columbis & milvo 8
Coriario emente pellem urſi à venatore nondum capti 73
Cornice & Jove 25
Corniee & urna 38
Cornice & corvo 157
Cornice & cane 157
Corvo & vulpecula 4
Corvo & lupis 50
Corvo & vulpe 125
Corvo ægroto 116
Corvo & ſerpente 157
Cuculo & accipitre 59
Culice cibũ ab ape petente 90
Culice & leone 165
Cygno 150
Cygno in morte canente, reprehenſo à ciconia 61

D

DEriſione hominis porcum occidere volentis 169
Divite 163
Divite & cervo 66

E

EPiſtolis Laurentii tribus 54,55,56
Equite calvo 34
Equo & leone 11
Equo & aſino 13,96
Equo & cervo 17
Equo inculto ſed veloci, & cæteris eum deridentibus 81
Eremita ægrotante 66
Eremita & milite 74

F

FAbula ex *Lamia Polit.* 4
Fabula *Mancini* 17
Fabro & cane 12
Facetum de erudiendo aſino dictum 17
Facetum Minacii conſilium 173
Fele in fœminam mutata 9
Filio ſenis & leone 10
Florentino, qui equum emerat 170
Formica 27.15
Formica & columba 13
Formica & cicada 14
Furibus 15
Fure & cane

G

Gallina & vulpe 136
Gallina & hirundine 162
Gallina auripera 165
Gallo gallinaceo 1
Gallo & cato 24
Gallo & vulpe 166
Gallis & perdice 111
Gallis duobus inter ſe certantibus 130
Gliribus quercum eruere volentibus 68
Graculo 11

H

Herinaceo viperam hoſpitem ejiciente 82
Hirundine & aliis aviculis 7
Hirundine & cornice 150
Hinnulo 145
Hœdo & lupo 9,28,156
Homine, quem canis momorderat 99.118
Homine & ligneo deo 112
Homine, qui in ſomnis aurum reperiebat 169

I

Impoſſibilia promittente 143
Inimicis duobus 119
Jove 141.158,159
Jove & ſimia 30
Jove & corvo 122
Juvene ſenis curvitatem irridente 64

L

Læna & vulpe 129
Legato avaro tubicines decipiente 63
Leone ſene 5.127
Leone ruſtici filiam amante 128
Leone & aliis 2.28
Leone & vulpecula 16
Leone & rana 21.127
Leone & capra 29
Leone & tauro 21.128
Leone & capella 38
Leone & venatore ibid
Leone & mure 75
Leone porcum ſibi ſocium eligente 90
Leone, aſino, & vulpe 128
Leone & homine 137
Leone & urſo 14
Leone & lupo 149
Leporibus 159
Leporibus & ranis 9. 134
Lepore ſeſe vulpi præferente 82
Lepore callliditatem, & vulpe celeritatem à Jove petentibus 87
Lepore & teſtudine 138
Lignatore 133
Lupo ſuadente hiſtrici ut tela deponeret 81
Lupo ovis pelle induto 83
Lupo piſce fluvii, maris regnum affectante 85
Lupo & agno 1.129
Lupo & grue 2.129
Lupo & ſucula 8
Lupo & capite picto 11
Lupo & vulpe 13
Lupo & agnis 15
Lupo & cane 22
Lupe & ove 159

Lupo & vetula 165
Luſcinia cantum accipitri pro vita pollicente 179

M

MArito & uxore 155
Medico & mortuo 124
Medico, qui inſanos curabat 172
Membris & ventre 15.56
Mercurio 158
Mercurio & ſtatuario 154
Mercurio & Tireſia 154
Milite & duobus equis 70
Milite qui uxorem habuit litigioſam 168
Milvo ægroto 6
Minacii luſoris reſponſione 173
Monedula 158
Monedula & columba 157
Mula 124
Muliere 149
Muliere virum morientem flente 62
Muliere amatoris diſceſſum flente 62
Muliere, quæ pro viro ſe mori velle dicebat 77
Muliere ignem in domum mariti ferente 91
Muliere & gallina 99.118.135
Muliere & medico 117
Muliere & ancillis 151
Muliere & venifica 151
Muliere maritum pediculoſum vocante 167
Mulo & equo 72
Mure & rana 1
Mure urbano & ruſtico 3
Mure in ciſta nato 57
Mure amicitiam cum fele inunte 8
Mure liberante milvum 8
Muribus & cato 12
Muſca 13
Muſca, quæ, quadrigis inſidens pulverem ſe excitaſſe dicebat 6
Muſca & formica 1
Muſcis 15
Muſtela ſenicula & muribus 26

N

NAutis Sanctorum auxilium implorantibus 6
Nuce, aſino, & muliere, quibus ſingulis proſunt verbera 7
Nutrice & lupo 3

O

OLitore & cane 14
Ollis duabus 3
Opilione & Agricolis 2
Ove paſtori convitiante 8

P

PArdo & vulpecula 4
Partu montium
Partu terræ
Paſtore 16
Paſtore artem nauticam exercente 10
Paſtore & mari 15
Paſtore & lupo 1
Patre & filiis
Patre filium ad virtutes frugi hortante

Pavone & luscinia 25
Pavone & pica 27
Pavone & grue 36
Pavone & monedula 144
Paupere monoculo 173
Philomela & accipitre 108
Pigritia adolescentis 166
Piscatore 114.163
Piscatoribus 44.114,115
Piscatore & pisciculo 31.37
Piscatore & cinaride 96
Piscatore & smaride pisce 110
Piscibus 42
Piscibus è sartagine in prunas desilientibus 63
Porco & equo 73
Prætore repetundarum damnato 91
Puero & fure 39
Puero & matre 104.138
Puero & fortuna 120
Puero oves pascente 125
Puero & scorpione 137
Pulice 141
Pulice & homine 141
Punica & malo, arboribus 140

Q

Quadrupedibus societatem adversùs aves, &c. 63
Quercu & arundine 30.36

R

Rana 143.152
Ranis & earum rege 7
Rana & bove 12
Rana & vulpe 33,135
Ranis regem petentibus 116
Rege & similis 43
Ridenda de paucitate amicorum Dei responsione 172
Rustico & colubro 3
Rustico & angui 10
Rustico & equo 20
Rustico & Fortuna 35
Rustico & juvenco 39
Rustico & Hercule 40
Rustico impetrante ut triticum absque aristis nasceretur 58
Rustico amnem transituro 58
Rustico & mure 65
Rustico per vocem hœdi ad juris-consultum admisso 88

S

SAcerdote & pyris 72
Sacerdote, qui caniculum sepelivit 167
Sacerdote, Epiphania an vir esset vel fœmina, ignor. 171
Salice & securi 138
Sancti Antonii fratre, & laico, & lupo 171
Satyro & viatore 39
Satyro & rustico 45
Scarabæo & aquila 45
Scurra & Episcopo 71
Sene puellam in uxorem accipiente 64
Sene, ob impotentiam, carnis libidinem relinquente 82
Sene, juvenem poma sibi surripientem saxis dejicente 89
Sene mortem differre volente 92
Sene mortem vocante 117
Sene, qui asinum portavit 163
Serpente 163

Ser-

Serpente & agricola 136
Serpente & cancro 148
Simia 141
Simia & vulpecula 16
Simia & ejus prole 35
Simia & duobus ejus natis 41
Simia & Vulpe 121
Simia & delphino 153
Singulari animali & vulpe 145
Sole & aquilone 32
Sue & cane 70,148
Sylva & ruſtico 15

T

TAlpe & matre 140
Tauro & capro 35
Tauro & mure 4
Tauris & leone 36
Teſtudine & aquila 32.146
Teſtudine & ranis 68
Tigride & vulpe 36
Trabe & bobus eam trahentibus 60
Trabe boum pigritiam increpante 71
Tubicine 100.123
Turdo amicitiam cum hirundine ineunte 95
Thynno & delphino 101.124

V

VAte 130
Vaticinatore 93
Venatore & perdice 138
Verme & vulpe 164
Veſpis, perdicibus & agricola 140
Veſpertilione, rubo & mergo 144
Veſpertilione & muſtela 16
Viatore 136
Viatore & pera inventa 10
Viatoribus 152.16
Vidua virum petente 6
Vidua & aſino viridi 8
Vipera & lima 1
Viro, Cardinali nuper creat gratulaturo 6
Viro & uxore bigamis 7
Viro maligno & dæmone 7
Viro Zelotypo 7
Viro clyſteres recuſante 7
Viro amicos experiri volent 86
Viro aratrum portante 17
Viro avaro ſacculum nummorum alloquente 9
Viro jactabundo 9
Viro Apollinem tentante 9
Viro & Satyro 9
Viro agricola 11
Viro inope & infirmo 11
Viro & uxoribus 14
Vitula & bove 12
Vitulo & cerva 13
Ulmo & ſilere 7
Upupa indignè honorata 7
Urſo & apibus 6
Vulpecula & ciconia 1
Vulpecula & muſtela 1
Vulpecula & pardale 4
Vulpe 13
Vulpe & leone 23.94.1
Vulpe & aquila 4
Vulpe & fele 2
Vulpe & mulieribus gallinas edentibus 6

Vulpe carnem leporis cani laudante 85
Vulpe & capro 93
Vulpe & capite reperto 95
Vulpe & trago 108
Vulpe ſine cauda 110
Vulpe & rubo 110
Vulpe & crocodilo 111
Vulpe & venatoribus 111
Vulpe & larva 112
Vulpe eſuriente 114
Vulpe & pardo 115
Vulpe à ruſtico in palea abſcondita 170
Vulture aliiſque avibus 29
Uxore in flum. perempta 167

INTERPRETES.

Adrianus Barlandus.
Angelus Politianus.
Anianus.
Aulus Gellius.
Eraſmus Roterodamus.
Gulielmus Gaudanus.
Gulielmus Harmanus.
Joannes Antonius Campanus.
Laurentius Abſtemius.
Laurentius Valla.
Nicolaus Gerbelius Phorcenſis.
Petrus Crinitus.
Plinius ſecundus Novocomenſis.
Rimicius.

PETRI

PETRI ÆGIDII *Antverpiani Hendicasyllabon ad* Lectorem.

QUisquis noscere fabulas jocosas
Æsopi cupis, hunc novum libellum
Limatum, nitidum, eruditulúmque,
Exili tibi comparatâ monetâ:
Quo nec tersior est, facetiórve,
Seu purum inspicias stylum *Latinum*,
Seu tu bestiolas legas loquentes.
Quin & sensiculis scatent amœnis:
Ut via instituenda cuique, monstrant.
Hunc nec barbarus ore *Zoilo*
Pinset, deprimet, atque lancinabit:
Hunc vel Religiosuli probabunt,
Qui tecti piceo caput cucullo
Ipsis sunt *Cynicis* severiores.
Nullos quippe docet feros amores,
Vel, quæ lædere testulam juventæ
Possent, illecebras licentiores.
Sed quid plura moror? Libellus iste
Prorsus nobilis, elegans, *Latinus:*
Horarum est simul omnium libellus.

ÆSOPI FABULÆ.

De Gallo Gallinaceo.

Gallus gallinaceus, dum vertit ſtercorarium, offendit gemmam; Quid, inquiens, rem ſic nitidam reperio? Si gemmarius reperîſſet, nihil eſſet eo lætius, ut qui pretium ſciret. Mihi quidem nulli eſt uſui, nec magni æſtimo: imò equidem omnibus gemmis granum hordei malim.

MOR. Per *gemmam*, artem ſapientiamq; intellige; per *gallum*, hominem ſtolidum & voluptuarium. Nec ſtolidi artes liberales amant, cùm uſum earum neſciant: nec voluptuarius, quippe cui una placeat voluptas.

De Lupo & Agno.

Lupus, ad caput fontis bibens, videt agnum procul infrà bibentem: accurrit; agnum increpat, quòd turbarit fontẽ. Trepidare agnus, ſupplicare ut parcat innocenti; ſe, quando longè infrà biberit, potum lupi nè potuiſſe quidem turbare, nedum voluiſſe. Lupus contrà intonat; Nihil agis, ſacrilege: ſemper obes: pater, mater, nempe tuum inviſum genus ſedulò mihi adverſatur. Tu mihi dabis hodie pœnas.

MOR. Vetus dictum eſt, *Ut canem cedas, facilè inveniri baculum.* Potens libet nocere, facilè capit nocendi cauſam. Satis peccavit, qui reſiſtere non potuit.

De Mure & Rana.

Bellum gerebat mus cum rana. De paludis certabatur imperio. Pugna erat vehemens & anceps. Mus callidus ſub herbis latitans ex inſidiis ranam adoritur. Rana, viribus melior, pectore & inſultu valens, aperto Marte hoſtem laceſſit. Haſta utriq; erat juncea. Quo certamine procul viſo, milvus adproperat: dúmque prædio pugnæ neuter ſibi cavet, utrumque bellatorem milvus rapit ac laniat.

MOR. Itidem evenire ſolet factioſis civibus, qui accenſi libidine dominandi, dum inter ſe certant fieri magiſtratus, opes, plerunque etiam & vitam in periculo ponunt.

De Cane & Umbra.

CAnis tranans fluvium rictu vehebat carnem. Splendente Sole, ità ut fit, umbra carnis lucebat in aqui quam ille visã avidè captans, quod in faucibus erat perdidit. Itaq; tum rei, tum ſpei jacturâ perculſus, primùm ſtupuit: deinde animum recipiens ſic elatravit, Miſer deerat cupiditati tuæ modus, Satìs ſupérque erat, nî dſipuiſſes, jam per tuam ſtultitiam minùs nihilo tibi e

MOR. Monemur hãc fabellâ modeſtiæ, monemur prudentiæ, ut cupditati ſit modus, nè certa pro incertis amittamus. Aſtutè certè Terentianus ille Sannio; *Ego*, inquit, *ſpem pretio non emam.*

De Leone & quibuſdam aliis.

CUm ove quibuſdámque aliis pepigerat leo, venati nem fore communẽ. Itur venatum: capitur cervu partiuntur. Singulis ſingulas partes tollere, ut conver rat, incipiẽtibus, leo irrugîit, Una inquiens, pars mea quia ſum digniſſimus. Altera itidẽ mea eſt, quia viribꝰ præſtantiſſimus. Porrò, quia in capiendo cervo plus ſuda verim, vendico tertiam. Quartam deniq; partem nî ceſſeritis, actum eſt de amicitia. Socii, hoc audito, diſ dunt vacui & taciti, non auſi mutire contra leonem.

MOR. Rara ſemper fuit fides, apud hoc ſeculum rarior eſt; apud potes & eſt & fuit ſemper rariſſima. Quocirca ſatius eſt, ut vivas cum p Qui enim cum potentiore vivit, neceſſe habet ſæpe de ſuo jure conced *Cum æquali æquale tibi jus erit.*

De Lupo & Grue.

LUpo voranti ovem fortè oſſa hæsêre in gula: ambꝰ lorat opem. Opitulatur nemo. Omnes dictitant, tul eum pretiũ voracitatis, Tandẽ blanditiis multis, plꝰ búsq; promiſſis gruẽ inducit, ut collo longiſſimo in gul inſerto, os infixum eximeret: petenti autem præmiũ

t: Inepta, inquit, abi: non ſat habes quòd vivis? vitam ebes mihi: ſi libuiſſet, licuit præmordere collum tuum.

MOR. Tritum eſt, *Perire quod facis ingrato.*

De Ruſtico & Colubro.

RUſticus, repertum in nive colubrum frigore propè enectum, domum tulit, adjecit ad focum. Colnber, igne vim virúſque recipiens, deinde flammam non ſens, omne tugurium ſibilando infecit. Accurrit ruſticus, rreptâ ſude verbis verberibúſque cum eo injuriam poſtulat; Num hanc referat gratiam; num vitam pturus ſit illi, qui vitam ipſi dederit.

MOR. Fit interdum ut obſint tibi, quibus tu profueris; & malè de te reantur ii, de quibus tu bene ſis meritus.

De Apro & Aſino.

DUm iners aſinus irridebat aprum, ille indignans frendebat: Malum quidem, ignaviſſime, fueras eritus: ſed etiamſi tu pœnâ fueras dignus, tamen ego dignus qui à te pœnas ſumam. Irride tutus, impunè i licet: tutus enim es ob inertiam.

MOR. Demus operam, ut cùm indigna nobis audiamus, aut patiamur, ndigna nobis dicamus aut faciamus. Mali enim & perditi plerumque udent ſi quiſpia n bonorum eis reſiſtat: magni pendunt, haberi ſe dignos one. Imitemur equos & magnas beſtias, qui oblatrantes caniculos cum emptu prætereunt.

De Mure urbano & Mure ruſtico.

Ibitum eſt urbano muri deambulare rus. Videt hunc mus ruſticus; invitat, apparatur; itur cœnatum. De- mit ruſticus quicquid repoſuerat in hyemẽ, & exhau- mne penu, ut tanti hoſpitis expleat lautitiam. Urba- tamen, frontem corrugans, ruris damnat inopiam, ur- ſubinde laudat copiam. Remeans, ducit ſecum in ur- ruſticum, ut, quæ verbis jactitaret, re comprobaret. nt convivium, quod urbanus ſplendidè comparârat.

Inter epulandum auditur in ſera murmur clavis. Trepi-
dare illi, & fugitare fugitando. Ruſticus, & inſuetus, &
loci ignarus, ægrè ſe tueri. Diſcedente famulo, redit ur-
banus ad menſam, vocat ruſticum. Ille vix tandem meti
depoſito prorepit. Invitantem ad pocula urbanum percon-
tatur, num hoc periculum crebrum ſit. Reſpondet ille, quo-
tidianum eſſe, contemni oportere. Tum ruſticus, Quoti-
dianum? inquit. Mehercule, tuæ dapes plus fellis quàm
mellis ſapiunt. Equidem malo cum ſecuritate meam in-
piam, quàm cum tali anxietate illam copiam.

MOR. Divitiæ præ ſe ferunt quidem voluptatem: ſed ſi introſpicias habent pericula & amaritudinem. *Eutrapelus* quidam fuit, qui, cùm inimicis ſuis quàm maximè nocere vellet, divites eos faciebat; dictitans ità ſe eos ulciſci, quippe accepturos cum divitiis ingentem ſarcinam curarum.

De Aquila & Cornicula.

AQuila, nacta cochleam, non vi aut arte quivit eru-
re piſcem. Accedens cornicula dat conſilium: ſu-
det ſubvolare, & è ſublimi cochleam in ſaxa præcipi-
re; ſic enim fore ut concha frangatur. Humi manet co-
nicula ut præſtoletur caſum. Præcipitat aquila, fran-
tur teſta, ſubripitur piſcis à cornicula, dolet eluſa aqui-

MOR. Noli quibuſvis habere fidem; & conſilium, quod ab aliis, acceperis, fac inſpicias. Multi enim conſulti, non ſuis conſultoribus, ſed ſibi conſulunt.

De Corvo & Vulpecula.

PRædam nactus ſtrepitat in ramis corvus. Videt vul-
pecula geſtientem: accurrit, Corvum, inquit, plurimâ
ſalute impertit vulpes. Sæpenumero audîeram fama
eſſe mendacẽ, jam reipsâ experior. Nam ut hàc fortè ja-
prætereo, ſuſpiciens te in arbore, advolo culpans fama.
Fama enim eſt te nigriorem pice eſſe, & video candi-
rem nive. Meo ſanè judicio cygnos vincis, & hedo-
formoſior alba es. *Quòd ſi tu plumis ità & voce ex-*

las, omnium avium equidem te dixerim reginam. Hâc assentatiuncula illectus corvus, ad canendũ apparat. Apparanti verò è rostro excidit caseus: quo correpto, vulpecula cachinnum tollit. Tum demum miserum corvum pudet, pigétque sui, & jacturâ rei misto pudore dolet.

MOR. Nonnulli sic avidi laudis sunt, ut cum suo probro & damno amentur assentatorem: ejusmodi homunciones prædæ sunt parasiti. Quòd si vitaveris jactantiam, facilè assentatorum pestiferum genus vitaveris. *Sin vos esse mihi Thraso, nusquam deerit tibi Gnatho.* Terent.

De Leone senectute confecto.

LEo, qui in juventute complures suâ ferocitate fecerat inimicos, in senectute exsolvit pœnas. Reddunt alionem bestiæ: dente aper, cornu petit taurus. Imprimis asellus, vetus ignaviæ nomen cupiens abolere, verbis & calcibus strenuè insultat. Tum gemebundus leo, Hi quibus olim nocui, jam vicissim nocent, & meritó: sed hi, quibus aliquando profui, jam vicissim non prosunt, imò etiam immeritò obsunt. Stultus fui, qui multos fecerim inimicos; stultior, qui falsis confisus fuerim.

MOR. In secundis rebus non efferaris, non sis ferox. Nam si vultum mutarit fortuna, ulciscentur quos læsisti. Et inter amicos fac habeas discrimen. Sunt enim quidam amici, non tui, sed mensæ tuæ, sed fortunæ tuæ; quæ quidem fortuna simulac mutata fuerit, & illi mutabuntur: bene tecum actum erit, si non inimici fuerint. Meritò queritur Ovidius.

En! ego non paucis quondam munitus amicis,
Dum flavit velis aura secunda meis:
Vt fera nimboso tumuerunt æquora vento,
In mediis lacerâ puppe relinquor aquis.

De Cane & Asino.

DUm blanditur canis hero & familiæ, herus & familia canem demulcent. Asellus id videns altiùs ingemit: cœpit eum pigere sortis, iniquè putat comparatum, quòd non gratum esse cunctis, pascique de mensa herili, idq; ludóque consequi: sese contrà portare clitellas, cædi flagello, nunquã otiosum esse, & cunctis tamen odiosum.

Si hæc fiant blanditiis, eam artem quæ tam utilis sit, st
tuit sectari. Igitur quodam tempore redeunti domum h
ro rem tentaturus, procurrit obviàm, subsilit, pulsat u
gulis. Exclamante hero, accurrêre servi; & inept
asellus, qui se urbanum credidit, fuste vapulat.

MOR. Non omnia possumus omnes, ut ait Virgilius in Bucol. *Nec omn*
omnia dicent. Id quisque velit, id tentet quod possit. Nam scimus id quo
Græcè significantius dicitur, ὄνος λύρας, id est, *Asinus lyrarum* vel *lyr*
Sic autem Boetius, *Asinus ad lyram positus.* Repuguante naturâ irritus e
labor. *Tu nihil invitâ dices faciêsve Minervâ*, teste Horatio.

De Leone & Mure.

Leo, æstu cursúque defessus, sub umbra, fronde sup
viridi quiescebat. Murum autem grege tergum ej
percurrente, experrectus, unum è multis comprehend
Supplicat captivus; indignum se esse cui leo iraſcatu
clamitat. Reputans ille in nece tantillæ bestiolæ nihil e
laudis, captivum dimittit. Nec verò ità multò pòst, l
fortè dum per saltum currit, incidit in plagas: rugire l
cet, exire non licet. Rugientem miserabiliter leonem m
audit, vocem agnoscit, repit in cuniculos, laqueoru
quærit nodos, quæsitos invenit, inventos corrodit; leo
plagis evadit.

MOR. Hæc fabula suadet potentibus clementiam. Etenim, ut sunt res h
manæ instabiles, egent interdum ipsi potentes ope humillimorum. Qua
vir prudens etsi potest, timebit vel vili homini nocere: qui autem non
met nocere alteri, valde desipit. Quid ità? Quia etsi jam potentiâ fret
neminem metuit, fortasan olim erit ut metuat. Constat enim evenisse cla
magnisque regibus, ut vilium homuncionum vel gratiâ indiguerint, v
iram metuerint.

De Milvo ægroto.

Lecto decumbebat milvus, jam firmè moriens: M
trem orat precatum ire deos. Mater respondet, N
hil opis illi sperandum à diis, quorum sacra & aras su
rapinis toties violâsset.

MOR. Decet venerari superos: illi enim pios juvant, impiis adversant

felicitate neglecti, in miseria non exaudient. Quare in secundis rebus eorum memor, ut in adversis rebus præsentes sint vocati.

De Hirundine & aliis aviculis.

Cum primùm cœptum est seri linum, hirundo suadet aviculis impedire sementem, dictitans sibi fieri insidias. Irrident illæ; stultam vatem hirundinem vocant. Surgente jam lino, & virescente, rursum monet evellere ata. Iterum irrident. Matureſcit linum, hortatur polari ſegetem. Cùm nè tunc quidem conſulentem audirent; hirundo, avium cœtu relicto, hominis ſibi conciat amicitiam: init cum eo fœdus, cohabitat, cantu delulcet. Cæteris è lino avibus fiunt retia & laquei.

MOR. Multi nec ipſi conſulere ſibi nôrunt, nec rectè conſulentem audiunt. Sed cùm in periculis ſunt & damnis, tunc demum ſapere inſipiunt, & am damnare ſocordiam. Tum ſat ſupérque conſilii eſt; Hoc, inquiunt, & lud factum oportuit. Sed præſtat eſſe *Prometheũ* quàm *Epimetheum*. Fuere hi fratres. Nomina ſunt Græca. Alteri conſilium ante rem fuit, alteri oſt rem: quod declarat interpretatio nominum.

De Ranis & earum Rege.

Gens ranarum, cùm eſſet libera, Jovi ſupplicabat dari ſibi regem. Ridere Jupiter vota ranarum. Illæ amen iterum atque iterum inſtare, donec ipſum perpellerent. Dejecit ille trabem. Ea moles ingenti fragore uaſſat fluvium. Territæ ſilent ranæ; regem venerantur. Accedunt pedetentim propiùs: tandem abjecto tu, inſultant & deſultant. Iners rex luſui eſt, & conptui. Laceſſunt rursum Jovem; orant regem dari qui ſtrenuus ſit. Dat Jupiter ciconiam. Is perſtrenuè peram- bulans paludem, quicquid ranarum obviàm fit, vorat. De hujus igitur ſævitia ranæ fruſtra queſtæ ſunt. Jupi- non audit; nam & hodie adhuc querũtur. Veſperì enim oniâ cubitum eunte, ex antris egreſſæ rauco ululatu rmurant: ſed ſurdo canunt. Vult enim Jupiter, ut quæ

regem clementem ſint deprecatæ jam ferent inclementem.

MOR. Perinde atq; ranis, evenire ſolet plebi: quæ ſi regem paulò ma- ſuetiorem habet, ignavum & inertem eſſe cauſatur; optat aliquando co- tingere ſibi virum. Contra ſiquando nacta eſt regem ſtrenuum, hujus ſæ- vitiam damnat, prioris laudat clementiam: ſive quòd ſemper preſentium gra- nos pœnitet, ſive quòd verum eſt verbum. *Nova veteribus eſſe potiora.*

De Columbis & Milvo.

Columbæ olim bellum geſſêre cum milvo: quem ut expugnarent, delegerunt regem ſibi accipitrem. Ille rex factus, hoſtem agit, non regem. Non ſegniùs ac mi- vusrapit ac laniat. Pœnitet columbas incœpti, ſatius fu- iſſe putantes pati bella milvi, quàm tyrannidẽ accipitr.

MOR. Neminem ſuæ ſortis nimium pigeat. *Nihil eſt* (teſte Flacco) *omni parte beatum.* Equidem meam ſortem, modò tolerabilis ſit, muta- non optem. Muki, novâ ſorte quæſitâ, veterem rurſus optârunt. Ità pl- rique ingenio vario ſumus omnes, ut noſmet noſtri pœniteat.

De Iure & Cane.

FUri aliquando panem (ut ſileat) porrigenti reſpond- canis, Inſidias tuas novi: panem das, quò deſinam l- trare, ſed ego tuum munus odi; quippe, ſi ego tulero p- nem, tu ex his tectis cuncta exportabis.

MOR. Cave parvi commodi causâ amittas magnum. Cave cuivis h- mini fidem habeas. Sunt enim, qui dolo non tantùm benignè dicunt, ſed benignè faciunt.

De Lupo & Sucula.

PArturiebat ſucula. Pollicetur lupus ſe cuſtodẽ fœtûs. Reſpõdet puerpera, Lupi obſequio ſe non egere, ſi velit pius haberi, ſi cupiat gratũ facere, longiùs abe- Lupi enim officium conſtare, non præſentiâ, ſed abſenti-

MOR. Non iunt cuncta credenda cunctis. Multi ſuam operam pollic- tur, non tui amore, ſed ſui; ſuum quærentes commodum, non tuum.

De Partu montium.

OLim rumor erat parturire montes; homines accu- runt, circumſiſtunt, monſtri quippiam non ſine v- more exſpectantes. Parturiunt tandem montes, exit m- Tum omnes riſu emori.

MO

MOR. Hanc fabellam tangit Horatius.

Parturiunt montes, naſcetur ridiculus mus.

Notat etiam jactantiam. Jactabundi enim, cùm magna profitentur & oſtentant, vix parva faciunt. Quapropter Thraſones illi jure ſunt materia joci & ſcommatum. Vetat item hæc fabula inanes timores. Plerúmq; enim gravior periculi metus, imò ridiculum eſt, quòd metuimus.

De Cane venatico, qui ab hero contemnitur.

CAnem venaticũ, qui jam ſenuerat, inſtigat herus; fruſtrà hortatur, tardi ſunt pedes, non properat. Prehenderat feram, fera edentulo elabitur. Increpat herus verbere & verbo. Canis reſpondet, debere ſibi jure ignoſci; jam ſenuiſſe, at juvenem fuiſſe ſtrenuum. Sed, ut video, inquit, nil placet ſine fructu: juvenem amâſti, ſenem odîſti; amâſti prædabundum, odîſti tardum, edentulum. Sed ſi gratus eſſes, quem olim juvenem frugis causâ dilexiſti, ſenem fructuoſâ juventutis gratiâ diligeres.

MOR. Rectè canis. Nam teſte Naſone.

Nil niſi quod prodeſt, charum eſt. En! detrabe menti
Spem fructûs avidæ, nemo petendus erit.

Præteriti commodi nulla eſt memoria, futuri autem gratia non magna, præſentis commodi ſumma.

Turpe quidem dictu, ſed, ſi modò vera fatemur,
Vulgus amicitias utilitate probat.

De Leporibus & Ranis.

SYlvâ inſolito mugiente turbine, trepidi lepores rapidè occipiũt fugere. Fugientibus cùm obſiſteret palus, ſtare anxii, ut rinq; comprehenſi periculis. Quódq; major eſſet incitamentũ timoris, vident in paludè mergi ranas. Tunc ex leporibus unus prudentior cæteris, ac diſertior, Quid, inquit, inaniter timemus? Animo opus eſt. Corpori quidem agilitas nobis eſt, ſed animus deeſt. Hoc periculum turbinis non fugiendum, ſed eſt contemnendum.

MOR. Omni in re opus eſt animo. Jacet virtus ſine confidentia. Confidentia enim dux & regina virtutis eſt.

De Hœdo & Lupo.

CApra, cùm eſſet paſtum itura, hœdum domi concludit, monens aperire nemini, dum redeat ipſa. Lupus,

qui

*qui id procul audîerat, post matris discessum pulsat fo-
res: voce caprissat, jubens recludi. Hœdus dolum pre-
sentiens, Non aperio, inquit: nam etsi vox caprissat, ta-
men equidem per rimulas lupum video.*

MOR. Obedire parenti filios, ipsis est utile; & juvenem seni decet au-
sultare.

De Cervo & Ove.

*CErvus coram lupo ovem ream facit, modiũ tritic
debere clamitans. Ovis debiti quidem erat insci
tamen ob lupi præsentiam spondet se daturam. Dicitu
solutioni dies: adest: monet cervus ovem. Illa it inficia
Quòd enim promiserat, excusat factum id metu, & pre
sentiâ lupi: Votum extortum non esse servandum.*

MOR. Sententia juris est, *Vim vi repellere licet.*
Ex hac fabella nova quædam nascitur, *Fraudem fraude refellere licet.*

De Rustico & Angue.

*RUsticus quidam nutrîerat anguem. Iratus al
quando bestiam petit securi. Evadit ille non si
vulnere. Postea rusticus deveniens ad paupertatem, rat
est id infortunii propter anguis injuriam sibi accide
Igitur supplicat angui, ut redeat. Ille ait, Ignoscere
sed redire nolle; neque fore securum cum rustico, cui ta
ta sit domi securis; livorem vulneris desiisse, supere
tamen memoriam.*

MOR. Ei, qui semel fidem solvit, iterum habere fidem vix est tutum. I
juriam quidem condonare, id sanè misericordiæ est: cavere autem sibi,
decet, & prudentiæ est.

De Vulpecula & Ciconia.

*VUlpecula vocavit ciconiam ad cœnam: Opsoniu
in mensam effundit: quod, cùm liquidum esset, cic
niâ frustrà rostro tentante, vulpecula lingit. Abit el
avis, pudétque pigétq; injuriæ. Post plusculum dier
redit, invitat vulpeculã. Vitreum vas situ erat plen
op*

pſonii: quod quidem vas, cùm eſſet arcti gutturis, vul-pecula opſonium licuit videre & eſurire, guſtare non licuit. Ciconia roſtro facilè exhauſit.

MOR. Riſus riſum, jocus jocum, dolus dolum, fraus meretur fraudem

De Lupo & Capite picto.

LUpus in officina ſculptoris caput humanum repertũ verſat; miratur, ſentiens, id quod erat, nihil habere ſensûs. O pulchrum, inquit, caput! Eſt in te artis multum, ſed ſensûs nihil.

MOR. Externa pulchritudo, ſi adſit interna, grata eſt. Sin alterutrâ eandum eſt, præſtat externâ quàm internâ careas. Illa enim ſine hac interm incurrit odium, ut ſtolidus eò ſit odioſior, quò formoſior.

De Graculo.

GRaculus ornavit ſe plumis pavonis. Deinde pulchellus ſibi viſus, faſtidito genere ſuo, contulit ſe ad pavonum genus. Illi tandem, intellectâ fraude, ſtoliam avem coloribus nudârunt, & plagis affecerunt. Horatius hanc fabellam primo Epiſtolarum libro narrat de cornicula. Ait eam olim adornatam, collectis, quæ avis exciderant, plumis: poſtea autem, cùm unaquæque avium ſuam plumam decerpſiſſet, ridiculam fuiſſe.

Ne, ſi forte ſuas repetitum venerit olim
Grex avium plumas, moveat cornicula riſum,
Furtivis nudata coloribus.

MOR. Notat hæc fabula eos qui ſe gerunt æquo ſublimiùs; qui cum his unt, qui & ditiores ſunt & magis nobiles: quare ſæpe inopes fiunt, & ludibrio. Probè Juvenalis monet, *Sacculus è cælo deſcendit, γνῶθι σεαυτόν*, hoc eſt, *Noſce teipſum.*

De muſca & Formica.

MUſca altercabatur cum formica: ſe nobilem, illam ignobilem; ſe volitare, illam repere; ſe verſari in ædis regum, illam in cavernis latere, ſegetem rodere, aquam bibere; ſe ſplendidè epulari jactabat, & hæc tamen

otio

otio nanciſci. E regione, formica ſe non ignobilem eſſe, ſed ſuis natalibus contentam: muſcam vagam eſſe, ſe ſtabilem: ſapere formicæ grana & fluenta, quod muſcæ paſtilli & vina; atque hæc ſe non ſegni otio, at ſtrenuâ operâ nanciſci: porrò formicam lætam eſſe, & tutam, charam omnibus, exemplar denique laboris; muſcam anxiam, cum periculo eſſe cunctis infeſtam, cunctis inviſam, exemplar denique ſegnitiei: formicam hyemis memorem alimenta reponere; muſcam in diem vivere, hyeme aut eſurituram, aut certè morituram.

MOR. Qui pergit quæ vult dicere, ea quæ non vult audiet. Muſca bene dixiſſet, bene audiſſet. Aſſentior autem formicæ; videtur enim optabilior vita obſcura cum ſecuritate, quàm cum periculo ſplendida.

De Rana & Bove.

RAna cupida æquandi bovem, ſe diſtendebat. Filius hortabatur matrem cœpto deſiſtere: nihil enim eſſe ranam ad bovem. Illa ſecundùm intumuit. Clamitat natus, Crepes licèt, mater, bovem nunquam vinces. Tertium autem cùm intumuiſſet, crepuit.

MOR. Cuique ſua dos eſt, Hic forma, ille viribus; hic opibus, ille pollet amicis: unumquemque ſuo decet eſſe contentum. Valet ille corpore, tu ingenio. Quocirca quiſque ſemet conſulat: nec invideat ſuperiori, quod miſerum eſt; nec, quod ſtultitiæ eſt, certare optet.

De Equo & Leone.

VEnit ad equum comedendum leo: carens autem pr[o] ſenecta viribus, meditari cœpit artem, medicum ſ[e] profitetur, verborum ambage equum hortatur. Hic do[lo] dolum, artem opponit arti. Fingit ſe nuper in loco ſpin[oſo] ſo pupugiſſe pedem, orat ut inſpiciens ſentem medic[us] educat. Faret leo. At equus, quantâ potuit vi, calce[m] leoni impingit, & ſe continuò conjicit in pedes. Leo vi[ſo] tandem ad ſe rediens, (ictu enim propè exanimatus f[uit] erat) Pretium, inquit, ob ſtultitiam fero; & is jure e[ſt] fugit: dolum enim dolo ultus eſt.

MO[R]

MOR. Odio digna eſt ſimulatio, & ſimulatione capienda. Non eſt timendus hoſtis, qui hoſtem præ ſe fert; ſed qui, cùm hoſtis ſit, benevolentiam ſimulat, is demum timendus eſt, & odio digniſſimus.

De Equo & Aſino.

EQuus, phaleris ſellâque exornatus, cum ingenti hinnitu per viam currebat. Currenti autem onuſtus aſellus fortè obſtabat. Equus irâ fremebundus, & ſpumantia ferox ſpumantia mandens, Quid, inquit, tarde, ignave, obſiſtis equo? Cede, inquam, aut proculcabo te pedibus. Aſellus, contra rudere non auſus, cedit tacitus. Equo autem provolanti & curſum intendenti crepat innen. Tum curſui & oſtentui inutilis ornamentis ſpoliatur, deinde carrario venditur. Poſtea cum carro veniẽtem videt aſellus, & affatur, Heus bone vir, quid iſthuc rnati eſt? ubi aurata ſella, bullata cingula? ubi nitidum renum? Sic, amice, neceſſe fuit evenire ſuperbienti.

MOR. Plerique in ſecundis rebus elati ſunt, nec ſui memores nec moſtiæ. Sed quia proſperitate inſoleſcunt, adverſitatem incurrunt. Eos qui dentur felices monuerim eſſe cautos; etenim ſi rota fortunæ circumacta erit, ſentient miſerrimum genus infortunii eſſe, fuiſſe felices. Accedit cumulum infelicitatis id quoque mali, Contemnentur ab iis quos ipſi ntempsêre; & illudent eis ii, quos ipſi riſêre.

De Avibus & Quadrupedibus.

AVibus pugna erat cum quadrupedibus. Utrinque ſpes, utrinq; metus, utrinque erat periculum. Vertilio autem relictis ſociis, deficit ad hoſtes: vincunves, duce & auſpice aquilâ. Transfugam verò veſperlionem damnant, uti nè ad aves unquam illi ſit redi, uti nè lucì unquam ſit volatus. Hac cauſa veſperioni eſt, ut non niſi noctu volet.

MOR. Qui cum ſociis adverſitatis & periculi particeps eſſe renuit, proſperitatis & ſalutis expers erit.

De Lupo & Vulpe.

LUpus, cùm prædæ ſatis eſſet, in otio degebat. Accedit vulpecula: ſciſcitatur otii cauſam. Senſit lupus inſidias

ſidias fieri ſuis epulis; ſimulat morbum eſſe cauſam: orat vulpeculam deprecatum ire deos. Illa, dolens dolum non ſuccedere, adit paſtorem, monet patêre latebras lupi: hoſtem enim ſecurum poſſe inopinatò opprimi. Adoritur paſtor lupum, mactat. Illa potitur antro & prædâ. Sed fuit illi breve ſceleris ſui gaudium: nam, non ità multò pòſt, idem paſtor & ipſum capit.

MOR. Fœda res invidia eſt, & ipſi interdum autori quoque perniciosa. Flaccus, Epiſtolarum lib. 1.

Invidus alterius rebus macreſcit opimis.
Invidiâ Siculi non invenêre tyranni
Majus tormentum.

De Cervo.

CErvus, in perſpicuo fonte ſe conſpicatus, proba procera frontis & ramoſa cornua; ſed tibiarum exilitatem damnat. Fortè, dum contemplatur, dum judicat, intervenit venator: fugit cervus Ocyor *pilis,* agente nimbos ocyor Euro. *Inſectantur fugientem canes. Sed cùm intrâſſet condenſam ſylvam, implicat ſunt ramis cornua. Tum demum tibias laudabat, cornua damnabat, quæ fecêre ut præda eſſet canibus.*

MOR. Fugienda petimus, petenda fugimus. Placent quæ officiunt; quæ conferunt, diſplicent. Beatitudinem cupimus, priuſquam ubi ſit intelligimus. Opum excellentiam & honorum celſitudinem quærimus: in his beatitudinem ſitam opinamur, in quibus tamen multum laboris eſt & doloris. Pulchrè id ſignificat Lyricus ille noſter;

Sæpius ventis agitatur ingens
Pinus, & celſæ graviore caſu
Occidunt turres, feriúntque ſummos
Fulmina montes.

De Vipera & Lima.

IN fabrica offendens limam vipera, cœpit rodere. Subriſit lima, Quid, inquiens, inepta? Quid agis? Tu tibi ante contriveris dentes, quàm me atteras, quæ duritiem æris præmordere ſoleo.

MO

MOR. Etiam atque etiam vide quîcum tibi res ſit. Si in fortiorem dens acuas, non illi, ſed tibi nocueris.

De Lupis & Agnis.

LUpis & agnis, quibus naturâ eſt diſcordia, fœdus aliquando fuit, datis utrinque obſidibus. Lupi ſuos catulos, oves canum cohortem dedêre. Quietis ovibus ac paſcentibus, lupuli, matrum deſiderio, ululatus edunt. Tum lupi irruentes fidem fœdúsq; ſolutum clamitant, véſque canum præſidio deſtitutas laniant.

MOR. Inſcitia eſt, ſi in fœdere tua præſidia hoſti tradas. Nam qui hoſtis fuit, hoſtis forſan nondum eſſe deſiit; fortaſſis & cauſam ceperit, cur te nudatum præſidio adoriatur.

De Sylva & Ruſtico.

QUo tempore etiam arboribus ſuus ſermo erat, venit ruſticus in ſylvam; rogat ut ad ſecurim ſuum tollere liceat capulum. Annuit ſylva. Ruſticus, aptata ſecuri, cœpit arbores ſuccidere. Tum, & quidem ſero, pœnituit ſylvam ſuæ facilitatis: doluit ſeipſam eſſe cauſam ſui exitii.

MOR. De quo bene merearis, vide. Multi fuêre, qui accepto beneficio auctoris abuſi ſunt perniciem.

De Membris & ventre.

PEs & manus ventremolim incuſârunt, quòd ab otioſo eo lucra ipſorum vorarentur. Jubent, aut laboret, aut ali nè putet. Supplicat ille ſemel atque iterum. Negant tamen manus alimentum. Exhauſto inediâ ventre, ubi cœpêre omnes artus deficere, tum manus voluit tandem officioſa eſſe: verùm id ſeró. Nam venter, deſuetudine debilis, cibum repulit. Ità cuncti artus, dum ventri invident, cum ventre pereunte perennt.

MOR. Perinde atq; in membrorum ſocietate eſt, ità ſe habet ſocietas humana. *Membrum eget membro, amicus eget amico.* Quare mutuis officiis, mutuis operibus utendum eſt, neq; divitiæ, neque dignitatum apices hominem ſatis tuentur. Unicum & ſummũ præſidium, complurium amicitia.

De

De Simia & Vulpecula.

Simia vulpeculam orat, ut partem caudæ ſibi donet ad tegendas nates, illi enim eſſe oneri, quod ſibi foret uſui & honori. Reſpondet illa, nihil nimis eſſe; & ſe malle humum caudâ ſuâ verri, quàm ſimiæ nates tegi.

MOR. Sunt, qui egent; ſunt, quibus ſupereſt: nulli tamen divitum id moris eſt, ut re ſuperflua beet egenos.

De Cervo & Bobus.

Cervus, venatorem fugiens, conjecit ſe in ſtabulum boves orat, ut in præſepi latitare liceat. Boves tutũ eſſe negant; mox enim & dominum & famulum affuturos. Ille ſecurum ſe eſſe ait, modò ne ipſi prodant. Intrat famulus, occultum fœno non videt, exit, Geſtire cervus & nihil jam timere. Tum unus è bobus, & ævo & conſilio gravis, Facile, inquit, erat hunc (qui talpa eſt) fallere: ſed ut herum (qui Argus eſt) lateas, Hic labor hoc opus eſt. *Mox deinde introgreditur herus; qui, ut ſervi negligentiam corrigat, cuncta luſtrans oculis, & præſe manu tentans, cervi deprehendit ſub fœno cornua: incl mat famulos, accurrunt, feram concludunt, capiunt.*

MOR. In adverſis rebus & periculis, latebræ difficiles ſunt inven aut quia miſeros, ut cœpit, fortuna exagitat; aut quia ipſi metu imped & in opes conſilii, ſemet imprudentiâ produnt.

De Leone & Vulpecula.

Leo ægrotabat, viſebant animalia, unâ officium diffe rente vulpeculâ. Ad hanc legatum mittit leo cu epiſtola, quæ venire admoneat; gratiſſimam rem ægr fore ejus unius præſentiam; nec quicquam periculi fo cur vulpecula metuat: leonem enim primùm quidem micisſimum eſſe vulpeculæ, ideóque percupere ejus co quium. Deinde ægrotum eſſe, & decumbere, ut etia

(id quod non erat) velit, nocere tamen non queat. Rescribit vulpecula, Optare se, ut leo convalescat, idque ræuram Superos: cæterùm minimè visuram, terreri nim se vestigiis. Quæ quidem vestigia cùm omnia sint ntro leonis adversa, & nulla aversa, eam rem indicim esse, multum quidem animalium introîsse, sed exîsse ullum. Horat.

Olim quod vulpes ægroto cauta leoni
Respondit, referam: Quia me vestigia terrent,
Omnia te adversùm spectantia: nulla retrorsum.

MOR. Cave, fidem habeas verbis. Ni caveris, sæpe tibi dabuntur rba. Capienda est conjectura tum ex verbis, tum ex factis; & ex his illa nt judicanda.

De Vulpecula & Mustela.

Vulpecula, longâ inediâ tenuis, fortè per angustiorem rimam ad cumeram frumenti repsit: in qua em probè pasta fuit, deinde rursus tentantem egredi stentus impedit venter. Mustela, luctantem procul ntemplata, tandem monet, si exire cupiat, ad cavum acra redeat, quò macra intraverat.

MOR. Videas complures in mediocritate lætos esse atque alacres, vaos curis, expertes animi molestiis. Sin hi divites facti fuerint, videbis eos estos incedere, nunquam frontem porrigere, plenos curis, animi moiis obrutos. Hanc fabellam sic *Horatius* canit, lib. 1. *Epist.* 7.

Fortè per angustam tenuis vulpecula rimam
Repserat in cumeram frumenti: pastáque rursus
Ire foràs pleno tendebat corpore frustrá.
Cui mustela procul, Si vis, ait, effugere isthinc,
Macra cavum repetas arctum, quem macra subîsti.

De Equo & Cervo.

Equus gerebat bellum cum cervo. Pulsus tandem è pascuis, implorabat opem humanam. Redit cum homi- descendit in campum: victus antea jam fit victor. d tamen hoste victo, & sub jugum misso, ipse victor, ne- se est, serviat homini. Equitem fert dorso, frænum ore.

MOR. Dimicant multi contra paupertatem: quâ per fortunam & industriam victâ, sæpe victoris interit libertas: Domini quippe & victores paupertatis servire incipiunt divitiis, anguntur avaritiæ flagris, parsimoniæ cohibentur frænis, nec quæ tendi tenent modum, nec (justo quidem avaritiæ supplicio) partis rebus audent uti. De hac re *Hor.* l. 1. *Epistolarum*, 10. *Epist.*

Cervus equum, pugnâ melior, communibus herbis
Pellebat; donec minor in certamine longo
Imploravit opes hominis, frænúmque recepit.
Sed, postquam victor violens discessit ab hoste,
Non equitem dorso, non frænum depulit ore.
Sic, qui pauperiem veritus, potiore metallis
Libertate caret, dominum vehet improbus, atque
Serviet æternùm, quia parvo nesciat uti.

ÆSOPI FABULÆ, ADRIANO BARLANDO INTERPRETE.

De duobus Adolescentibus.

Adolescentes duo opsonium apud coquum se empturos simulant. Coquo alias res agente carnem alter è caniſtro surripit: dat socio ut sub veste occulat. Coquus subreptam si carnis partem ut vidit, furti utrumq; co pit insimulare. Qui abstulerat, per Jovem nihil habere is verò qui habuit, nil se abstulisse identidem pejera Ad quos, Me quidem, inquit coquus, fur nunc latet, s is inspexit, is scit, per quem jurâstis.

MOR. Si quid peccavimus, id statim non sciunt homines; at Deus omn videt, qui sedet super cœlos, & intuetur abyssos. Quod si cogitent hom nes, suppressiùs prudentiúsque peccabitur.

De Cane & Lanio.

Canis in macello cùm lanio carnem abstulisset, in f des se continuò, quantum potuit, conjecit. Lanio jacturâ rei perculsus primùm tacuit: deinde animum r cipien

ipiens ſic procul acclamavit, O furaciſſime, curre tutus, impunè tibi licet: tutus enim es nunc ob celeritatem: poſthac autem cautiùs obſervaberis.

MOR. Hæc fabula ſignificat, pleroſque homines tum demum fieri cautiores, ubi damnum acceperint.

De Cane & Ove.

CAnis ovem in jus vocat, panem ex mutuo debere clamitans. Illa it inficias. Milvus, lupus, vultur, accerſuntur: rem affirmant. Damnatur ovis: damnatum canis rapit ac deglubit.

MOR. Falſis teſtimoniis opprimi quamplurimos, tum nemo neſcit, tum nec quàm optimè docet fabellula.

De Agno & Lupo.

AGno comitanti caprũ lupus fit obviàm: rogitat cur relictâ matre olidum potiùs ſequatur hircum, ſuaétque, ut ad diſtenta lacte matris ubera redeat; ſperans à fore, abductum ut laniet. Ille verò, Mater me, ô lupe, quit, huic commiſit: huic ſumma cura ſervandi data : parenti potiùs quam tibi obſequendum, qui me ſeducere iſtis dictis poſtulas, ſubductum mox diſcerpere.

MOR. Noli omnibus fidem habere. Multi enim, dum aliis videntur ille prodeſſe, ſibi interim conſulunt.

De Adoleſcente & Cato.

CUm adoleſcens quidam in deliciis amoribũsque uſurpâſſet catum, Venerem precibus fatigavit, ut tum in fœminam transfiguraret. Commiſereſcit, & dit orantem Venus: fit metamorphôſis, quæ adoleſcenti iſerè amanti perplacuit, nempe tota ſucci plenula, tota ndidula, tota elegantula. Itur deinde in cubiculum, letur, luditur. Nec verò ità multò pòſt, percupiens exiri Dea nunquid catus cum corpore mutâſſet & moper impluvium immittit muſculum. Ibi riſu pror-

ſus atque ludo res digna accidit. Conſpectam illico beſtiolam inſequitur muliercula. Venus, indignans fœminæ vultus in catum mutavit.

Cum pedibúſque manus, cum parvis brachia mutat
Cruribus: & cauda eſt mutatis addita membris.

MOR. Cœlum non animum mutant, qui trans mare currunt.
Nimíſque difficile eſt, aſſueta relinquere.
Horat. *Naturam expellas furcâ licèt, uſque recurret.*

De Agricola & Filiis.

COmplures habebat agricola adoleſcentulos, iiq; inter ſe diſcordes fuêre: quos pater elaborans trahere ad mutuum amorem, appoſito faſciculo, jubet ſingulos brev circundatum funiculo effringere. Imbecilla nequicquam conatur ætatula. Solvit pater, redditque ſingulis virgu lam: quam cùm pro ſuis quiſq; viriculis facilè frange ret; O, inquit, filioli, ſic concordes vos vincere poterit ne mo: ſed, ſi mutuis volueritis ſævire vulneribus, atqu inteſtinum agitare bellum, eritis tandem prædæ hoſtibu

MOR. Docet hic Apologus, *Concordiâ parvas res creſcere, diſcordiâ m gnas dilabi.*

De Ruſtico & Equo.

RUſticus equum vacuum, aſinúmque ſarcinul egregiè onuſtum producit ad viam. Defeſſus aſe lus equum, ſibi onera ut adjuvet orat, ſi ſalvum veli Negat facturus equus. Aſellus tandem ſarcinæ pond re gravatus procumbit: moritur. Herus omne onu mortui quoque aſelli corium, in equi dorſum reclina Quibus cùm ille deprimeretur, Me miſerum, inquit merito meo ſic nunc excrucior, qui dum laboranti a no opitulari nolui.

MOR. Monemur hâc fabulâ, ut oppreſſis ſubveniamus amicis. *Or ſtri* (inquit Plato) *partem ſibi patria vendicat, partem amici.*

D

De Carbonario & Fullone.

FVllonem invitabat carbonarius, ut ſecum in unis ædibus habitaret. Fullo, Non eſt, inquit, mi homo, iſtud mihi vel cordi, vel utile: vereor enim magnopere, nè, quæ ego eluam, tu reddas tam atra, quàm carbo eſt.

MOR. Monemur hoc Apologo, cum inculpatis ambulare: monemur celeratum hominum conſortium, velut peſtem quandam, devitare.

Trahunt (inquit *Campanus) hominem ſodalitia: commercia etiam in mores penetrant, & perinde quiſque evadit, ut ii quibuſcum verſatur.*

De Aucupe & Palumbo.

IT venatum auceps: videt nidulantem procul in altiſſima arbore palumbum; adproperat; denique inſidias molitur: premit fortè calcibus anguem. Hic mordere. Ille improviſo exanimatus malo, Me miſerum, inquit! dum alteri inſidior, ipſe diſpereo.

MOR. Significat hæc fabula, nonnunquam eos ſuis artibus circumveniri qui res novas moliuntur.

De Buccinatore.

BVccinator quidam ab hoſtibus capitur; adducitur. Trepidare ille, ſupplicare ut parcant innoxio; ſe, quando nihil armorum unquam præter unam buccinam geſtaverit, hominem nè potuiſſe quidem occidere, nedum voluiſſe. Illi contrà murmure tum ſævo, tum verberibus intonant, Nihil agis, ſcelus, maximè noces, atque nunc hic trucidabere; quòd, cùm ipſe (ut fateris) ſis rei militaris imperitus, cornu iſto tuo aliorum excitas eviráſque animos.

MOR. Graviſſimè peccant nonnulli, qui ad mala alioqui ſatis pronis principibus, ut iniquè agant, conſulunt, atq; hujuſmodi quædam ad illorum aures occinunt: Quid etiam dubitas? An te Principem eſſe oblitus es? An non tibi quod lubeat, licet? Tu legibus major: in te Legi-rupæ nomen cadere haud poteſt, qui ipſis etiam dominaris legibus. Tui nihil poſſident, quod tuum non ſit. Tu potes & ſervare & perdere. Tibi fas eſt opibus ditare, atq; augere quem viſum ſit. Fas eſt ubi libuerit adimere. Alios alia vel damnant, vel commendant: Tibi nihil non honeſtiſſimum futurum.

De Lupo & Cane.

Lupus cani ante lucem in ſylva fortè fortunâ ſit obviám; ſalutat, adventum gratulatur; denique rogat, quo pacto tam ſit nitidus. Cui ille, Herilis cura hoc efficit; herus me blandientem ſibi demulcet, de menſa paſcor herili nitidiſſima, nunquam ſub dio dormito, tum univerſæ familiæ non dici poteſt quàm ſim gratus. Ne tu, inquit lupus, multò es felicissimus, ô canis, cui tam benignus & comis contigit herus; quocum ô utinam commorari & mihi liceat! nullum me animantium eſſet uſpiam fortunatius. Canis, novi ſtatûs cupidiſſimum videns lupum, effecturum ſe pollicetur, ut hæreat in parte aliqua apud herum, modò de priſtina ferocia aliquid remittere, & ſervitutem ſervire velit. Stat ſententia: Lupo libitum eſt deambulare ad villam; ſermones edunt in itinere prorſus jucundiſſimos. Poſtea verò cùm illuxit, contritum canis collum videns lupus: Quid ſibi vult, inquit, ô canis, tua iſthæc prorſus depilata cervix? Solebam, inquit ille, feroculus notis parere & ignotis allatrare, obmordereque nonnunquam: id ægrè ferens herus crebris me tundebat verberibus, prohibens etiam, nè quem præter ſurem lupúmque adorirer: ego ſic vapulando victus ſum, & mitior factus: hócque genialis ſævitiæ ſervavi ſignum. Lupus hoc audito, Ego, inquit, heri tui amicitiam tanti non emo. Vale igitur, ô canis, cum tua iſthac ſervitute: mihi mea potior eſt libertas.

MOR. Optabilius eſt humili casâ dominum eſſe, & panem atrum vorare, quàm in ampliſſima regia opiparis menſis frui, & obnoxium trepidúmque degere: nam libertas ſublimi exulat aulâ, ubi accipienda venit, & muſſitanda injuria eſt.

De Agricola & Canibus.

AGricola, cùm ruri pluſculos hyemâſſet dies, cœpit tandem neceſſariarum rerum penuriâ laborare: interfecit oves, mox & capellas, poſtremò boves quoque matat; ut habeat quo inediâ penè exhauſtum corpuſculum uſtentet. Id videntes canes ſalutem fugâ quærere conituunt: ſeſe enim non victuros diutiùs; quando nè bous quidem, quorum in opere ruſtico faciendo utebatur perâ, pepercit herus.

MOR. In quam domum mercedis gratiâ te tradas, vide. Nonnulli inumaniſſimi ſunt heri. Multi enim hodie eò dementiæ prolabuntur, ut vel rvos infortunio, malo, & damno libenter mactent.

De Vulpe & Leone.

VUlpecula, quæ Leonis immanitatem inſuetam habebat, ſemel atq; iterum id fortè animal contemlata, trepidare & fugitare. Cùm jam tertiò obtuliſſet eſe obviam leo, tantùm abfuit, ut metuerit quicquam ulpes, ut confidenter illum adîerit ſalutaveritque.

MOR. Omnes nos conſuetudo audaciores facit, vel apud eos, quos antea picere vix auſi fuimus.

De Vulpe & Aquila.

VUlpeculæ proles foràs excurrebat: ab aquila comprehenſa matris fidem implorat. Accurrit illa; ut aptivam prolem dimittat, aquilam rogat. Aquila nacta rædam ad pullos ſubvolat. Vulpes, correptâ face, quaſi llius munitiones incendio abſumptura eſſet, inſequitur. Cùm jam arborem conſcendiſſet, Et ipſa nunc te, inquit, uóſque, ſi potes, tuere. Trepidans aquila incendium dum netuit, Parce, inquit, mihi parvíſque liberis; tuum, uicquid habeo, reddidero.

MOR. Per *aquilam*, potentis atq; audacis animi homines intellige; per *ulpem*, pauperculos, quos calumniis premere, contumeliiſque afficere, ditibus æquè ſtudium eſt. Verùm, quando eſt ſua & formicis ira, impotenes ii acceptam interdum probè ulciſcuntur injuriam.

De Agricola & Ciconia.

GRuibus anſeribusque ſata depaſcentibus, laqueu
prætendit ruſticus: capiuntur grues, capiuntur an
ſeres, capitur & ciconia. Supplicat illa, innocentem ſe
clamitans; & nec gruem, nec anſerem eſſe, ſed aviu
omnium optimam, quippe quæ parenti ſedulò ſemper in
ſervire eundémque ſenio confectum alere, conſueverit
Agricola, Horum, inquit, nil me fugit: verùm cum no
centibus poſtquam te cepimus, cum eis quoque morieris

MOR. Qui flagitium committit, & is qui impuris ſe adjungit ſocium pari pœnâ plectuntur.

De Gallo & Cato.

VEnit ad gallum comedendum catus: non ſatis autem
habens ad nocendum cauſæ, gallum criminari occi
pit, obſtreperam eſſe avem dictitans, utpote quæ vôce tar
acutâ noctu dormientes homines expergefacit. Ille ſe in
nocentem ait, cùm ſic excitet ad opera mortales. Catu
interea intonat, Nihil agis, ſceleſte: cum matre rem ha
bes, nec à ſcrore abſtines. Id gallus quoque cùm expur
gare niteretur, Nec hoc, inquit perſeverantiùs ſævien
catus, quicquam faciet: tu mihi hodie diſcerpêris.

MOR. Vetus dictum eſſe ait *Guiliel. Gaudanus, Ut canem cedas, faci inveniri baculum.* Malus, ſi libitum fuerit, quo jure, quâque injuriâ ſe pra cipitem dabit.

De Ovilione & Agricolis.

PUer editiore pratulo oves paſcebat, atque, per jocu
térque quatérque lupum adeſſe clamitans, agricola
undique exciebat. Illi ſæpius illuſi ſeriò auxilium im
ploranti dum non ſubveniunt, fiunt oves prædæ lupo.

MOR. Si mentiri conſueverit quispiam, huic, ſi quando verum narrat occeperit, haud facilè habebitur fides. Superiori Apologo finitimus eſt il apud *Horat.* lib. 2. *Epiſt.* 17. de *Plano* ſcurra jocus.

Nec ſemel irriſus triviis attollere curat
Fracto crure Planum: licèt illi plurima manet

Lacrym

Lacryma, per ſanctam juratus Oſirim,
Credite, non ludo: crudeles, tollite claudum.
Quære peregrinum, vicinia rauca reclamat.

De Aquila & Corvo.

RUpe editiſſimâ in agni tergum devolat aquila. Videns id corvus imitari, veluti ſimia, geſtit aquilam: arietis vellus ſe dimittit, dimiſſus impeditur, impeditus comprehenditur, comprehenſus projicitur pueris.

MOR. Non aliorum, ſed ſuâ ſe quiſque virtute æſtimet. *Tuo te pede metri*, inquit *Horatius. Id velis, id tentes, quod poſſis.*

De Cane invido & Bove.

RÆſepio fœni pleno decumbebat canis. Venit bos ut comedat. Ille, ſeſe ſurrigens, prohibere. Bos, Dii te cum tua iſthac invidia perdant, inquit, qui nec fœno eſceris, nec me veſci ſinis.

MOR. Eo ſunt ingenio plerique, ut aliis invideant, quod ipſi mentis inâ aſſequi nequeant.

De Cornice & Ove.

TRepitat in oviculæ dorſo cornicula. Ovis, Cane, inquit, ſi ſic obſtreperes, ferres infortunium. At cornix, io, inquit, quibus inſultem; placidis moleſta, ſævis nica.

MOR. Impotenti & ſincero perpetuò eſt cum malis parata certatio. ditur ſolo innocentiſſimus quiſque: nocentis verò, ac præferocis homi- auribus obſtrepit nemo.

De Pavone & Luſcinia.

PAvo apud ſummi Jovis ſororem & conjugem Junonem queritur, luſciniam ſuave cantillare; ſe ob rauam ravim ab omnibus irrideri. Cui Juno, Dos ſua à diis ique: luſcinia cantu, tu plumis longè ſuperas: unumemque ſuâ ſorte decet eſſe contentum.

MOR. Quæ dii largiuntur, grato ſumamus animo, neque majora quæus. *Superi temerè agunt nihil.*

De

De Muſtela ſenecula & Muribus.

MVſtela, præ ſenio viribus carens, mures jam, ita ut ſolet, inſequi non valebat; meditari cœpit dolum; in farinulæ colliculum ſe illatebrat, ſic ſperans fore, ut citra laborem venetur. Accurrunt mures; &, farinam eſitare dum cupiunt, ad unum omnes à muſtel vorantur.

MOR. Ubi viribus quiſpiam deſtitutus fuerit, ingenio opus eſt. *Lyſander Lacedæmonius* ſubinde dicere ſolebat, Quò non perveniret leonis pellis, vulpinam aſſumendum eſſe. Quod ſic lucidiùs dixeris. *Vbi viri non ſatis poteſt, adhibenda eſt aſtutia.*

Apologus ex *Mantuano* traductus.

RVſticus quidam ex malo, quam in proximo habebat agello, ſapidiſſima quotannis legebat poma: hero lecta donabat urbano; qui, illectus incredibili pomorum dulcedine, malum tandem ad ſeſe tranſtulit. Ea vetere rima repentè exaruit, atque ibi poma pariter & mali periêre. Quod cùm patrifamiliâs nuntiaretur, Hei difficile eſt, inquit, annoſam tranſplantare arborem: ſatis ſupérque fuerat, (ſi frænos meæ noviſſem imponere cupitati) fructus ramo decerpere. Hanc fabellam Mantuanus *cecinit:*

Ruſticus ex malo dulciſſima poma legebat,
Unde dare urbano dona ſolebat hero.
Aſt herus, illectus frugum dulcedine, malum
Tranſtulit in laribus proxima rura ſuis,
At quia malus erat ſenior, tranſlata repente
Aruit, & proles cum genitrice perit.
Heu! male transfertur, ſenio cum induruit arbor,
Inquit herus; fuerat carpere poma ſatis.

MOR. Qui nimiùm ſapiunt, atque inconceſſa ſequuntur,
Deſipiunt: cohibet qui ſua vota, ſapit.

BA

BARLANDI FABULÆ.

De Leone & Rana.

AUdire vocem visus leo prosiliit: subsistit non sine trepidatione, magni quippiam exspectans. Egreditur tandem aquis ranula. Leo, depositò metu, adproperans bestiolam proculcat pedibus.

MOR. Vetat hic Apologus inanes timores, ut illa à *Guiliel. Gaudano* ba Fabula de partu montium.

De Formica.

Itiens venit ad fontem, ut biberet, formica; incidit forte in puteum; opitulatur eminùs, ex arbore dejecto mo, columba. Ramum conscendens formica servatur. deest, columbam ut capiat, auceps: non sinit formica, cupis pedem arripit mordicus: avolat columba.

MOR. Docet hæc fubula preclarè, meritis referendam esse gratiam.

De Pavone & Pica.

GEns avium, cùm liberè vagaretur, optabat sibi dari regem. Pavo se imprimis dignum qui eligetur putabat, quia esset formosissimus. Hoc in regem cepto, Pica, O rex, inquit, si te imperante, aquila nos strenuè, ut solet, insequi cœperit, quo illam modo abis? quo nos pacto servabis?

MOR. In principe non tam forma, quàm corporis fortitudo spectanda: s est prudentiâ.

De Ægroto & Medico.

MEdicus curabat ægrotum: ille tandem moritur. Tum ad cognatos medicus, Hi, inquit, intempentiâ perîit.

MOR. Bibacitatem & libidinem nisi quis maturè reliquerit, aut nunm perveniet ad senectutem, aut perbrevem est habiturus senectutem.

De

De Leone & aliis.

LEo, asinus, vulpes eunt venatum: capitur ampla v
natio: capta partiri jussa. Asino singulis singulas pa
tes ponente, irrugîit leo, asinum rapit, ac laniat. Poste
vulpeculæ id dat negotii: quæ astutior, cùm, leoni lon
optimâ propositâ parte, sibi vix minimam particulam r
servâsset, rogat leo, à quo sic docta sit. Cui illa, Hujus m
inquit, calamitas docuit, mortuum asinum ostendens.

MOR. Felix, quem faciunt aliena pericula cautum.

De Hœdo & Lupo.

E Feneſtra proſpectans hœdus prætereuntem lupu
convitiis inceſſere audebat: cui lupus, Non tu, a
ſceleſte, mihi convitiaris, ſed locus.

MOR. Et tempus & locus ſemper audaciam addunt homini.

De Aſino.

ASinus, de hortulani ſævitia quærens, Jovi supp
cat, alium dari herum. Exaudire Jupiter vota a
ni, dat tegularium: apud quem cùm tegulas graviora
tergo vectaret onera, acceſſit rurſum ad Jovẽ, orat da
qui mitior ſit. Ridere Jupiter. Ille tamen non deſtitit
ſtare, & orare, uſq; adeò donec perpelleret. Dat illi co
arium: quem ubi pernovit aſellus, Me miſerum, inqu
qui dum nullo ſum contentus domino, in eum incideri
qui nec corio quidem meo (quantum auguror) parcet

MOR. Semper damnamus quæ præſentia ſunt, & *nova* appetimus, (ut dici ſolet) *veteribus non ſunt potiora.*

De Anu & Ancillis.

ANus quædã domi habebat ancillas complures, q
quotidie antequam luceſceret ad galli gallinac
quem domi alebat, cantum excitabat ad opus. Ancil
quotidiani tandem negotii commota tædio, gallum obtr
ca

nt, ſperantes jam, necato illo, in medios ſeſe dies dor-
ituras: ſed hæc ſpes miſeras fruſtrata eſt. Hera enim,
interemptum gallum reſcivit, intempeſtâ deinceps
te ſurgere jubet.

MOR. Non pauci, gravius malum dum ſtudent evitare, in alterum di-ſum incidunt. Pervulgatum eſt,

Incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdim.

De Aſino & Equo.

A Sinus beatum putabat equum, quòd pinguis eſſet, & in otio degeret: ſe verò infelicem dicebat, quòd ilentus eſſet, ac ſtrigoſus, quotidieq; ferendis oneri-s ab immiti hero exerceretur. Haud multò pòſt ad ar- conclamatum eſt; tum equus, Non equitem dorſo, n frænum reppulit ore, *nec telum corpore: hoc viſo, nus magnas diis gratias agebat, quòd non equum ſe, l aſinum feciſſent.*

MOR. Miſeri ſunt, quos vulgus beatos judicat; & non pauci beati, qui iſerrimos putant. Sutor crepidarius regem dicit felicem, quem rerum ium compotem videt; non conſiderans, in quantas res & ſollicitudines rahatur, dum interim ipſe cum optima paupertate cantillat.

De Leone & Capra.

Ditâ rupe ambulantem capram fortè conſpicatus leo monet, ut potiùs in viride pratum deſcendat. Capra, cerem fortaſſis, inquit, ſi tu abeſſes; qui mihi non iſtud des, ut ego indè ullam capiam voluptatem, ſed ut tu eas quod vores famelicus.

MOR. Omnibus nè habeas fidem. Quidam enim non tibi, ſed ſibi, con-t.

De Vulture aliiſque avibus.

Nnuum ſe natalem celebrare adſimulat vultur: aviculas ad cœnam invitat: Veniunt pleræque es; venientes magno plauſu favoribúſque accipit; ac-as laniat vultur.

MOR. Non ſunt amici omnes, qui blandè dicunt, aut benignè ſe face-lle ſimulant. Hinc *Ovidius, Melle ſub Hyblæo ſæpe venena latent.*

De

De Anseribus.

ANseres unà cum gruibus agrum vastabunt; qu bus auditis, rustici protinùs in illos feruntur. R sticos conspicatæ avolant grues, capiuntur anseres; qu impediti corporis onere, subvolare non poterant.

MOR. Expugnatâ ab hostibus urbe, facilè se subducit inops: at div servit captus. In bello divitiæ magis oneri sunt, quàm usui.

De Jove & Simia.

JUpiter scire percupiens, quisnam mortalium sciti mos ederet liberos, convocare jubet quicquid uspia est animantium. Concurrunt ad Jovem undique: ader jam alitum pecudúmq; genus; inter quas & simiæ defo mes catulos brachio gestans. Cùm advenisset, à risu ne temperare potuit: quin etiam Jupiter ipse profusè adm dum risit. Ibi continuò simia ipsa, Imò, inquit, nov & Jupiter judex noster, catulos meos magnopere omn quotquot adsunt, præcellere.

MOR. Suum cuique pulchrum. ut est Adagium. Et alibi apud *Theo tum* in *Eidyl.*

Quæ minimè sunt pulchro, ea pulchra videntur amanti.

ANIANI FABULÆ, ADRIANO BARLANDO INTERPRETE.

De Quercu & Arundine.

FAstûs olim atq; adeò insolentiæ plena quercus, aru dinem aggressa est; Si nunc inquiens, pectus anim sum est tibi, procede, agedum, ad pugnam: ut noster du rum eventus ostendat utra viribus præstet. Arun quercus tantam exsultationem, fortitudiníque jact tionem vanam nihil mirata, sic respondit. Certam nunc abnuo, nec meæ sortis me piget: nam, etsi in omn

part

rtem mobilis, tempeſtates tamen pervinco ſonoras: tu, ſemel vaſto rex Æolus antro luctantes emiſerit ven- *s, concides, & mihi tum rideberis.*

MOR. Declarat hæc fabula, non ſemper eos fortiſſimos eſſe, qui (nullâ am laceſſiti injuriâ) aliis inſultant.

De Piſcatore & Piſciculo.

Iſcator, jacto in aquam hamo cibis illito, piſciculum eduxit. Orat obſecrátque captivus, ſe minutulum ut ire ſinat, & adoleſcere, ut poſtea majore potiatur. ſcator, Ego, *inquit,* ſpem pretio non emam: *quippe i eo fuerim ingenio ſemper, ut quicquid poſſem mal- n auferre potiùs in præſentia.*

MOR. Hæc nos monet fabella, nè certa incertorum ſpe unquam amit- us. *Quid enim ſtultius,* ut eſt apud *Ciceronem, quàm incerta pro certis ere?*

De Formica & Cicada.

Ppetente hyeme, frementum in aream ad Solem tra- hebat formica. Videt id cicada, accurrit, rogitat num. Formica, Cur non inquit, & tu meo exemplo ate trahis quodcunque potes, atque addis acervo? Re- ndet illa, ſibi id temporis cantando tranſigi. Ridens mica, Si, ait, æſtate cantare ſoles, meritò nunc eſuris.

IOR. Monemur hâc fabellâ, dum adhuc robur corporis adeſt, quære- a, quibus imbecilla ſuſtentetur ſenectus. Per *hyemem,* ſenectutem in- ge; per *æſtatem,* adoleſcentiam, & florem illum ætatis.

De Leone & Tauro.

Eonem fugiebat taurus; in hircum incidit: is cornu, & caperatâ minitabatur fronte. Ad quem plenus taurus, Non tua, inquit, in rugas contracta frons territat; ſed immanem metuo leonem, qui niſi tergo eret meo, jam ſcires, non ità parvam rem eſſe pugna- um tauro, & noſtro ſequi de vulnere ſanguinem.

OR. Calamitoſis non eſt addenda calamitas. *Sat miſer eſt, qui ſemel ſer.*

ANIANI

ANIANÆ FABULÆ

A GUILIELMO HARMANNO, D. AUGUSTINI Ordinis Canonico, interprete mutatæ.

De Nutrice & Lupo.

Nutrix minatur puerum plorantem, ni tac at, datum iri lupo. Lupus id fortè audi ſpe cibi munet ad fores. Puer tandem ſ leſcit, obrepente ſomno. Regreditur lup in ſylvam jejunus & inanis. Vulpes, ubi ſit præda ſciſc tatur. Gemebundus ille, Verba, inquit, mihi data ſunt: p erum plorantem abjicere minabatur nutrix; at fefelli

MOR. Fœminæ non eſt adhibenda fides.

De Teſtudine & Aquila.

Ceperat teſtudinem tædium reptandi. Si quis eam cœlum tolleret, pollicetur baccas maris rubri. Suſt lit eam aquila. Poſcit præmium. Non habentem fo unguibus. Ità teſtudo, quæ concupîit videre aſtra, aſtris vitam reliquit.

MOR. Tuâ ſorte ſis contentus. Fuêre nonnulli, qui, ſi manſiſſent hu les, poterant eſſe tuti: facti ſublimes inciderunt in pericula.

De Cancris, Matre & Filio.

Cancrum retrogradum monet mater, antrorſum eat. Filius reſpondet, Mater, I præ, ſequar.

MOR. Nullum reprehenderis vitii, cujus ipſe queas reprehendi.

De Sole & Aquilone.

Sol & Aquilo certant, uter ſit fortior. Conventum experiri vires in viatorem, ut palmam ferat, qui cuſſerit manticam. Boreas horriſono nimbo viatorem greditur. At ille non deſiſtit, amictum gradiendo du cans. Aſſumit vires Sol, qui, nimbo paulatim evicto, litur radios. Incipit viator æſtuare, ſudare, anhel

Tan

andem progredi nequiens captat frigus opacum, atque ub frondoſo nemore, abjectâ manticâ, reſedit: ità Soli ntigit victoria.

MOR. Quicum certes, etiam atque etiam vide. Nam etſi tu fortis es forſan alius te fortior: aut ſi non fortior, certè callidior; ut conſilio o tuum vincat robur.

De Aſino.

Asinus venit in ſylvam, offendit exuvias leonis, quibus indutus venit in paſcua, greges armentáq; terrat, & fugat. Venit qui perdiderat, quærit at ſuum aſinum. Aſinus viſo hero occurrit: imò cum rugitu ſuo inrrit. At herus, prehenſis, quæ exſtabant, auriculis, Aos licèt, inquit, fallas; ego te, aſelle mi, probè novi.

MOR. Quod non es, nec te eſſe ſimules: non doctum, cùm ſis indoctus; n divitem, non nobilem, cùm ſis pauper & ignobilis, te jactes: vero im compertò rideberis.

De Rana & Vulpe.

Rana egreſſa paludem in ſylvis apud feras medicinã profitetur, Ait, ſe nec Hippocrati, nec Galeno cedere. eteris habentibus fidem illuſit vulpes. An hæc, inquit, dicinæ habebitur perita, cui ſic pallet os? Quin curet ipſã. Sic illuſit vulpes: eſt enim ranæ os cæruleo colore.

MOR. Stultitiæ eſt, profiteri quod neſcias, & ridiculum.

De Cane Mordaci.

Tani ſubinde homines mordenti, ut ſibi quiſque caveret, alligavit dominus nolam Canis, ratus virtuti tributum decus, ſuos populares deſpicit. Accedit ad nc canem aliquis jam ætate & autoritate gravis, mous eum nè erret: nam iſta, inquit, nola data eſt tibi in dicus, non in decus.

MOR. Glorioſus interdum ſibi ducit laudi, quod ipſi eſt vituperio.

De Camelo.

Tamelus ſui pœnitens querebatur tauros inſignes ire geminis cornibus, ſe inermem objectum cæteris ani-

malibus. Orat Jovem donare sibi cornua. Ridet Jupiter stultitiam cameli: nec modò votum negat, verùm & auriculas bestiæ decurtat.

MOR. Sit quisque fortunâ contentus suâ. Etenim multi, fortunam secuti meliorem, incurrêre pejorem.

De duobus Amicis & Urso

DVo amici faciunt iter: occurrit in itinere ursus. Vnus, arbore conscensâ, periculum evitat: Alter, cùm spes fugæ non esset, collidit se humi. Accedit bellua, contrectat jacentem, os explorat & aures. Homine spiritum continente ac motũ, ursus, qui mortuis parcit, ratus cadaver esse, innocuus discedit. Percunctante postea socio quidnam bestia dixisset jacenti in aurem: hoc monuisse ait; Nè unquam cum illiusmodi amicis iter facerem.

MOR. Rara avis in terris, nigróque simillima cygno, fides est. Verum amicum res adversæ & pericula designant.

De Equite calvo.

EQues calvus illigârat pileo comam fictitiam. Veni in campum acri spirante Boreâ: ac dum malè observat capillatum galerum, subitò apparet calvities. Tolli cachinnum corona, necnon & ipse ridet. Quid novi est inquit, avolare capillos alienos, cùm olim defluxerint qui fuerint mei?

MOR. Bellè fecit eques, qui non est indignatus, sed cum ridentibus risit. *Socrates* verò, cùm accepisset in foro alapam, hoc modo respondit: *Molestum esse nescire homines, quando debeant prodire cum galea.*

De duabus Ollis.

DVæ ollæ stetêre in ripa: altera erat lutea, altera ærea; utramq; tulit vis fluvii. Luteæ collisionem metuenti respondet ærea, nè quid timeat: Sese enim, si collidantur, satìs curaturam. Tum altera, Seu me, inquit, tecum; seu te mecum flumen colliserit; cum nos utrumque fiet periculo. Quare certum est à te separari.

MO

MOR. Satius est vivere cum socio pari, quàm cum potentiori. A potentiori enim potest esse periculum tibi, non illi à te.

De Rustico & Fortuna.

RUsticus, cùm araret, offendebat in sulcis thesaurum: gratias agit telluri, quæ hunc edidisset. Fortuna, videns nihil honoris haberi sibi, ità est secum locuta. Thesauro reperto stolidus mihi non est gratus; at, eo ipso thesauro postea amisso, me primam omnium votis & clamore sollicitabit.

MOR. Beneficio accepto, grati simus bene de nobis merenti. Ingratitudo enim digna est etiam beneficio, quod jam acceperit, privari.

De Tauro & Capro.

FUgit leonem taurus; venit ad speluncam quærens latibulum. Intranti occurrat cornibus, qui intus erat, caper, Tum his verbis bos emugit, Tu quidem cornibus tuis meam excipis fugam; verùm si abîerit, quem fugio, quantùm à viribus tauri distet caper, tum senties.

MOR. Qui nescit miseris esse succurrendum, aut certè non nocendum, per est. Quisquis enim à miserorum injuriis non temperaverit, si (ut est fortuna mutabilis) miseris redîerit felicitas, nimirum nocuisse miseris tum pœnitebit.

De Simia & ejus prole.

OMnes animantes suo conspectui Jupiter adesse jusserat, cujusnam soboles esset pulcherrima, judicaturus. Properant feræ, advolant aves, nec non ad id certamen adnatant pisces. Omnium postrema festinat simia, habens secum suam prolem. Cujus quidem prolis fœdas res cunctis ridentibus, sic inquit, Maneat, cui faverit Jupiter, victoria: meo tamen judicio, hic meus natus est pulchrus, & omnium natis jure præferendus. Hoc dicto subsit & Jupiter.

MOR. Et nos & nostra nobis placent. Sed de nobis & de nostris factis tum sit judicium; nè si ipsi judicemus, cum simia rideamur.

De Pavone & Grue.

Pavo & grus unà cœnant. Pavo se jactat, caudam ostentat, gruem contemnit. Grus fatetur pavonem formosis pennis: se tamen, dum vix tectis supervolat pavo, animoso volatu penetrare nubes.

MOR. Nemo alterum contempserit. Sua cuique dos, sua cuique virtus. Qui tuâ virtute caret, forsan habet quâ careas tu.

De Quercu & Arundine.

Validiore Noto effracta quercus in flumen præcipitatur: dúmque fluitat, hæret fortè ramis suis arundine. Miratur arundinem in tanto turbine stare incolumem. Hæc respondet, cedendo & declinando se tutam, inclinare ad Notum, ad Boream, ad omnem flatum: Nec mirum esse quòd quercus exciderit, quæ noluit cedere, sed resistere concupivit.

MOR. Potentiori nè résistas; sed hunc cedendo & ferendo vince. Quod pulchrè docet, facundissimus Poetarum, *Virgilius*;

Nate Deâ, quò fata trahunt retrahúntque sequamur:
Quicquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est.

De Tigride & Vulpe.

Venator jaculis agitabat feras. Tigris jubet omnes feras absistere; sese unam ait bellum confecturam. Pergit venator jaculari. Tigris oppidò sauciatur. Fugientem è prælio, telúmque extrahentem, percontatur vulpes, quisnam valentem belluam tam valde vulnerâsset. Respondet, se autorem vulneris haud nôsse: verùm ex vulneris magnitudine capere se conjecturam, aliquem fuisse virum.

MOR. Fortes plerunque sunt temerarii; & ars vim, ingenium fortitudinem superat.

De Tauris & Leone.

Quatuor fuêre tauri, quibus placuit communi ipsorum esse salutem, & commune periculum. Vidit leo simul pascentes, etsi esurit, tamen conjunctos aggredi.

li metuit. Primùm dat operam verbis fallacibus ſegregare, tum ſegregatos laniat.

MOR. Concordiâ nihil eſt firmius: diſcordia etiam fortes reddit imecilles.

De Abiete & Dumis.

FErtur olim abies deſpicere dumos, jactat ſe procerã eſſe, locari in ædibus, cum veloſtare in navibus; dumos utem humiles, viles, nulli uſui idoneos. Quorum quidem ale fuit reſponſum, Tu ſanè, abies, tuis gloriare bonis, & noſtris inſultas malis. Verùm nec tua refers mala, & oſtra præteris bona. Cùm tu ſonanti detruncare ſecuri, uàm velles tum nobis, qui ſecuri ſumus, eſſe te ſimilem!

MOR. Et ſummæ fortunæ ſua inſunt mala, & humili fortunæ ſua bona, t nihil aliud nunc dicam, hæc ſecura eſt ac tuta; illa nec extra metum t, nec caret periculo. *Horatius* canit in *Lyricis*.

——— celſæ graviore caſu
Decidunt turres, feriúntque ſummos
Fulmina montes.

De Piſcatore & Piſciculo.

SUbductus hamo piſciculus orat piſcatorem ſe dimittat. Ait modò ſe à matre fuſum, atque menſam, cùm dhuc minutus ſit, non multùm juvare: ſi dimittat poſtgrandem ultrò ad hamum ejus rediturum. Piſcator egat ſe demiſſurum prædam certam, licèt exiguam. Quid habeam, inquit, ſcio: quid ſim habiturus, neſcio: go ſpem pretio non emam.

MOR. Certum præſtat incerto, præſens futuro, etſi nonnunquam exile mmodum omiſſum attulit magnum.

De Alite & pullis ejus.

ALes poſito in ſegete pullos monet, ut, dum ipſa abeſt, diligenter attendant, ſi fiat ſermo de occatione. Reuunti à paſtu matri pulli anxii narrant dominum agri eram illam mandâſſe vicinis. Reſpondet: nihil eſſe periuli. Item alio die trepidi aiunt, rogatos ad metendũ eſſe

amicos. Iterum jubet illa, ut sint securi. Tertiò ut audivit ipsum dominum cum filio statuisse postero manè cum falce messem intrare, Jam, inquit, tempus est ut fugiamus. Vicinos, & amicos, non timui, quia non venturos scivi. Timeo dominum, illi enim res cordi est.

MOR. Socordes alienis in rebus plerique sumus: quod si quid rectè curatum velis, alteri nè mandes, sed cures ipse.

De Avaro & Invido.

DVo homines orabant Jovem, cupidus & invidus. Mittitur à Jove Apollo: per hunc ut eorum voti satisfiat: dat hic utriq; optandi liberam facultatem hâc conditione, ut, quodcunque petîisset alter, idipsum alteri acciperet duplicatum. Hæret diu cupidus, cùm nihil putat fore satis. Petit tandem non pauca, & duplum accipit socius. Porrò invidus hoc petit, ut ipse uno privetur oculorum, lætus socium mulctandum esse utroque.

MOR. Avaritiam quid potest satiare? Invidia verò dementius est nihil quæ, dummodo noceat alteri, sibimet imprecatur malum.

De Leone & Capella.

VIdet leo pendêre dumosa de rupe capellam. Suadet descendere, ut in campo thymum salicésque carpat. Recusat capella descendere; verba quidem ejus haud sanè mala, sed mentem esse plenam doli reclamans.

MOR. Cogita, quis quid suadeat. Multi suadent utilia, non tibi. sed s

De Cornice & Urna.

SItibunda cornix reperit urnam aquæ: sed erat urna profundior, quàm ut posset à cornice aqua contingi. Conatur effundere urnã, nec valet. Tum lectos ex arena scrupulos injectat; hoc modo aqua levatur, et cornix bibit.

MOR. Interdum id, quod non potes efficere vi, efficies prudentia & consilio.

De Leone & Venatore.

*LItigat leo cum venatore, Suam præfert fortitudinem hominis fortitudini. Post longa jurgia venator du

leon

eonem ad Mauſoleũ, in quo ſculptus erat leo caput deponens in gremium viri. Negat fera id ſatis eſſe indicii. Homines enim ſculpere quod vellent, ait: quòd ſi & leones forent artifices, jam virum ſculptum iri ſub pedibus eonis.

MOR. Quiſque, quoad poteſt, & dicit, & facit, quod ſuæ parti & cauſæ utat prodeſſe.

De Puero & Fure.

Sedebat puer fleus apud puteum. Fur rogat cauſam fletendi. Puer dicit, rupto fune incidiſſe in aquas urnam uri. Homo exuit ſe, inſilit in puteum, quærit. Vaſe non ivento, conſcendit, atque ibi nec puerum, nec ſuam inenit tunicam. Puer quippe ſublatâ tunicâ fugerat.

MOR. Falluntur interdum, qui fallere ſolent.

De Ruſtico & Juvenco.

Erat ruſtico juvencus, vinculi omniſq; jugi impatiens Homo aſtutulus beſtiæ reſecat cornua (cornibus enim etebat) tum jungit non currui, ſed aratro, ne, ut ſolet, erum pulſaret calcibus. Stivam ipſe tenet, gaudens inuſtriâ effeciſſe, ut jam foret tutus, & à cornibus, & ab ngulis. Sed quid evenit? Taurus ſubinde reſiſtens, ſparendo pedibus, os caputque ruſtici opplet arenâ.

MOR. Sunt nonnulli ſic intractabiles, ut nulla queant arte, nullo conilio tractari.

De Satyro & Viatore.

Satyrus, qui deus nemorum olim eſt habitus, viatorem nive obrutum, atq; algore enectum, miſeratus ucit in antrum ſuum, fovet igne. Spirantem autem in anus percontatur cauſam: qui reſpondens, Ut caleſiant, inquit. Poſtea, cùm accumberent ſufflat viator in olentam: quod cur faceret interrogatus, Ut frigeſcat, nquit. Tunc continuò Satyrus, viatorem ejiciens, Noe, inquit, in meo ſit antro, cui tam diverſum eſt os.

MOR. Caue sic in tuo victu homo duplici ore, quique in sermone es *Proteus.*

De Apro & Rustico.

APro vastanti segetes rusticus præcîdit auriculam. Iterum deprehenso præcîdit alteram. Et tunc quoq; redeuntem capit, captum portat in urbem, destinatum lautitiæ sui patroni. Sectâ jam in convivio bellua, nus quam apparet cor. Excandescente hero, & flagitante co quos, villicus respondet. Patrone, non est mirum non ap parere cor: credo stultum aprum nunquam cor habuisse Nam si cor habuisset, nunquam in pœnam suam ad mea segetes toties redîisset. Sic rusticus. At omnes convivæ risu, cachinnari de stultitia rustici.

MOR. Multorum hominum est adeò excors vita, ut, an cor habeant possis ambigere.

De Tauro & Mure.

MVs tauri pedem momorderat fugiens in antrum suum. Taurus vibrat cornua, quærit hostem, nus quam videt: irridet eum mus, Quia, inquit, robustus es ac vastus, non idcirco quemvis contempseris: Nunc te & quidem gratis, læsit exiguus mus.

MOR. Tritum est illud verbum, quod significantius nostrâte lingu dixerim, *Let no man be too heedless of his enemy*; Latinè sic, *Nemo suum hostem flocci pendat.*

De Rustico & Hercule.

RVstici currus hæret in profundo luto. Mox supinum deũ Herculẽ implorat. Intonat, vox è cœlo, Inepte inquit, flagella equos, & ipse annitere rotis, atque tum Herculem vocato. Tum enim aderit Hercules vocatus.

MOR. Nil prosunt otiosa vota, quæ sanè Deus non audit. *Juva teme* inquiunt, *ipse tum juvabit te Deus.*

De Anſere.

FVit anser, qui ponebat ova aurea, singulis diebus sin gula. Dominus, ut subitò fiat dives, anserem jugu

lat

t, ſperans intùs latêre gazam. Sed anſere invento va-
uo, ſtupet miſer, anxiéque dehinc ſuſpirat, ac plangit,
rem & ſpem periiſſe.

MOR. Moderanda ſunt vota. Curandum eſt, nè vel præproperi ſimus, l nimii. Nam & feſtinantia nocet, & qui plura quàm decet quærit, in- dum acquirit nihil.

De Cicada & Formica.

Vm per æſtatem cicada cantat, formica ſuam exer-
cet meſſem, trahit in antrum grana, reponens in hye-
em. Sæviente brumâ, famelica cicada venit ad formi-
m, mendicat victum. Renuit formica, dictitans ſeſe,
m illa cantabat, laborâſſe.

MOR. Qui ſegnis eſt in juventa, egebit in ſenecta: & qui non parcit, n mendicabit.

De Simia & duobus ejus Natis.

Imia, ut ferunt, cùm peperit gemellos, alterum dili-
git, alterum negligit. Erat puerpera cum gemellis:
; cùm incidiſſet terror, vitatura periculum, dilectum
hendit ulnis, quem (dum præceps fugitat) collidit pe-
atque enecat: neglectus autem, qui in hirſuto ha-
at tergo fugientis, manſit incolumis.

MOR. Solet evenire, ut ipſi parentes filio, quem tenerè amant, præ ni- indulgentia ſint mali occaſio & periculi; eo, quem minùs amant, præ- te ſe ſtrenuum ac probum.

De Bove & Juvenco.

Os jam grandis ævo quotidie trahebat aratrum: Ju-
vencus laboris expers vicinis exſultat in paſcuis, ac
dem inſultat fortunæ ſenioris. Jactat ſe jugi ac vin-
i inſcium, liberum, otioſum; illi attritum eſſe la-
collum: denique, ſe glabrum ac nitidum, illum eſſe
utum ac ſquallidum. Senior tum quidem nihil con-
ſed breve pòſt tempore videt hunc inſultatorem duci

ad

ad aras, ac tum hisce verbis affatur, Quò tua mollis vi
ta pervenit? Securum istud otium rediit ad securi
Jam saltem (ut opinor) potiùs suades mihi laborem, q
me tuetur, quàm otium, quod nunc te traxit ad necem.

MOR. Ad vitam rectè gerendam, opus est labore & vigilantiâ. S
cors autem, & voluptati deditus, suarum rerum, quem nollet, sortietur e
itum.

De Cane & Leone.

OCcurrit canis leoni, jocatur: Quid tu miser, exha
stus inediâ, percurris sylvas & devia? Me spec
pinguem ac nitidum: atque hæc non labore consequor, s
otio. Tum leo, Habes tu quidem tuas epulas, sed hab
stolide, etiam vincula. Tu servus esto, qui servire pot
ego quidem sum liber, nec servire volo.

MOR. Pulchrè respondet leo. Quibuslibet enim rebus potior est li
bertas.

De Piscibus.

PIscis fluviatilis vi fluminis correptus est in mare;
suam efferens nobilitatem omne marinum genus
lipendebat. Non tulit hoc phoca, sed ait, Tunc fore ju
cium nobilitatis, si cum phoca captus portatur ad for
Se emptum iri à nobilibus, illum autem à plebe.

MOR. Multi sic capti sunt libidine gloriæ, ut sese ipsi prædice
jactent. Sed laus sui oris non datur homini laudi, at excipitur cum
torum risu.

De Pardo & Vulpecula.

PArdus, cui pictum est tergum, cæteris feris, et
leonibus, despectis, intumescebat. Accedit ad h
vulpecula, suadet non superbire, dicens, Illi quidem
ciosam esse pellem, sibi verò speciosam esse mentem.

MOR. Discrimen est bonorum, & ordo. Bona corpora præstant
fortunæ; utrisque illis animi bona præferantur oportet.

A

APOLOGI EX CHILIADIBUS Adagiorum *Eraſmi* deſumpti, ad communem puerorum fructum.

De Vulpecula & Pardale.

CUm aliquando pardalis vulpem præ ſe contemneret, quòd ipſa pellem haberet omnigenis colorum maculis variegatam, reſpondit vulpes, Sibi id decoris in animo eſſe, od illi eſſet in cute.

MOR. Neque verò paulò ſatius eſt ingenio præditum eſſe afro, quàm e verſicolore.

De Vulpe & Fele.

CUm aliquando vulpes in colloquio, quod illi erat cum fele, jactaret ſibi varias eſſe technas, adeò ut peram haberet dolis refertam; felis autem reſponde-, ſibi unicam duntaxat artem eſſe, cui fideret; ſi quid t diſcriminis: inter confabulandum repentè canum currentium tumultus auditur. Ibi felis in arborem alſimam ſubſiliit, cùm vulpes interim à canum agmine cta capitur.

MOR. Innuit fabula, præſtabilius eſſe nonnunquam unicum conſilium, ò id ſit verum & efficax, quàm plures dolos, conſiliáque frivola.

De Rege & Simiis.

REx quidam Aegyptius aliquot ſimias inſtituit, ut ſaltandi rationem perdiſcerent. Ut enim nullum mal ad figuram hominis propiùs accedit, ità nec aliud us humanos aut meliùs aut libentiùs imitatur. Artē q; ſaltandi protinus edoctæ ſaltare cœperunt, inſigni- indutæ purpureis, ac perſonatæ: multóq; jam tempore jorem in modum placebat ſpectaculum, donec è ſpectaibus facetus quiſpiam nuces, quas clanculùm in ſinu abat, in medium abjecit. Ibi ſtatim ſimiæ, ſimulátq;

nuces

nuces vidissent, oblitæ choreæ, id esse cœperunt, quod ante fuerant: ac repentè è saltatricibus in simias redierunt contritisq; personis, dilaceratisque vestibus, pro nucibus inter se pugnabant; non sine maximo spectatorum risu.

MOR. Admonet hæc tabula, fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium.

De Asino & Viatoribus.

Duo quidam, cùm in desertis locis asinum quempiam fortè fortunà nacti essent, contendere inter se cœperunt, uter eorum, uti suum, domum abduceret: nam utrique pariter à fortuna videbatur objectus. Hæc interim de re illis invicem altercantibus, asinus sese subduxit, ac neuter eo potitus est.

MOR. Quidam à præsentibus commodis, quibus ob insciti am uti nesciunt, excidunt.

De Piscatoribus.

Piscatores aliquot, jacto reti, testudines eduxerunt. Eas cùm essent inter se partiti, neque sufficerent omnibus comedendis, Mercurium fortè accidentem invitârunt ad convivium. At is intelligens se neutiquam humanitatis gratiâ vocari, sed ut eos fastidio cibi sui levaret, recusavit; jussitque, ut ipsi suas testudines ederent, quas cepissent.

MOR. Nonnulli, postea quàm inconsultè quippiam adorti sunt, alienum implorant auxilium, quos suo negotio admisceant.

De Asino.

*Apud Cumanos asinus quispiam pertæsus servitutem, abrupto loro, in sylvam aufugerat: illic fortè repertas leonis exuvias corpori applicabat suo, atque ità pro leone se gerebat, homines pariter ac feras voce caudâque territans: nam Cumani leonem ignorant. Hunc igitur modum regnabat aliquandiu personatus hic asinus, pro leone immani habitus ac formidatus, donec hosti

ſpes quidam Cumas profectus, qui ſæpenumero vide-
at & leonem & aſinum, (atque ob id non erat ei diffi-
le dignoſcere) aurium prominentium indicio, neque
on aliis quibuſdam conjecturis, aſinum eſſe deprehen-
it, ac probè fuſtigatum reduxit, dominóq; agnoſcenti
eddidit. Interim autem riſum non mediocrem concita-
at omnibus Cumanis aſinus jam agnitus, quos dudum,
reditus leo, metu propemodum exanimaverat.

MOR. Haud facilè tegimus vitia, quæ à pueris nobiſcum adole-
erunt.

De Scarabeo & Aquila.

Scarabeus aliquando ſpretus ab aquila cœpit de vin-
dicta quoquo pacto ſumenda cogitare. Perveſtigavit
binam aquila nidum collocâſſet, adrepſit ſcarabeus &
va ſimili dolo dejecit. Aquila cùm ſæpius domicilium
ommutâſſet, neque quicquam proficeret. Jovem patro-
nm adîit, exponit calamitatem ſuam: is jubet, ut ſuo
n gremio ponat ova, vel iſthìc in tuto futura. Et huc
er veſtis lacinias, ſinúſq; prorepſit pertinax ſcarabeus,
audquaquam ſentiente Jove. Deinde ubi vidit ova
ommoveri Jupiter, neque ſatìs animadvertit, territus
ei novitate, excuſſo gremio in terram dejecit.

MOR. Monet hæc fabula, neminem, quantumvìs puſillum, contemnen-
um.

De Satyro & Ruſtico, *Aniani* Fabula, *Eraſmo* interprete.

Satyrus quidam cùm vehementer algeret, hyberno ge-
lu ſupra modum ſæviente, à ruſtico quodam inductus
ſt in hoſpitium. Admiratus autem cur homo inflaret in
anus ori admotas, rogavit, cur ità faceret. Is reſpondit,
Ut frigidas manus halitûs tepore calefaceret. Deinde ubi
xſtructo foco, appoſitâ menſa, in pultem fervidam rur-
ſum

ſum inflaret, magis etiam admiratus ſciſcitatus eſt quid hoc ſibi vellet. Uti pultem, inquit, ille, nimiùm ferventem halitu refrigerem. Tum Satyrus ſurgens a menſa, Quid ego audio? inquit. Túne eodem ex ore pa riter & calidum & frigidum efflas? Valebis. Nequ enim mihi ratio eſt, cum ejuſmodi homine commune ha bere hoſpitium.

MOR. Notantur bilingues, qui eundem modò laudant, modò vitupe rant.

EX SECUNDO NOCTIUM

Atticarum Gellii, Apologus *Aeſopi Phrygis*, memoratu non inutilis.

ÆSopus ille Phrygiæ fabulator, haud immeritò ſa piens exiſtimatus eſt, cùm quæ utilia monitu ſua ſúq; erant, non ſeverè, non imperiosè præcepit, & cenſuit ut Philoſophis mos eſt; ſed feſtivos delectabiléſque Apo logos commentus, res ſalubriter ac proſpicienter animad verſas in mentem animóſque hominum cum audiend quadam illecebra induxit: velut hæc ejus fabella de a viculæ nidulo lepidè atq; jucundè præmonet, ſpem fidu ciámque rerum, quas efficere quis poſſit, haud unquam i alio, ſed in ſemetipſo habendam. Avicula, inquit, eſt par va, nomen eſt caſſita; *habitat, nidulatúrque in ſegetibus id ferme temporis, quo appetit meſſis, pullis jamjam plu mantibus. Ea caſſita in ſementes fortè conceſſerat tem peſtiviores: propterea frumentis flaveſcentibus, pulli etiamnunc involucres erant. Cùm igitur ipſa iret cibum pullis quæſitum, monet eos; ut ſi quid ibi novæ re fieret, diceretúrve, animadverterent; ídque utì ſibi ubi redîiſſet, renuntiarent. Dominus poſtea ſegetum*

illa

urum filium adoleſcentem vocat, &, Vidéſne, in-
it, hæc ematurruiſſe, & manus jam poſtulare? Idcir-
die craſtino, ubi primùm diluculabit, fac amicos
eas, & roges, ut veniant, operámque mutuam dent,
meſſem hanc nobis adjuvent: hæc ubi dixit, diſceſſit.
bi rediit caſſita, pulli trepiduli circumſtrepere ora-
que matrem, ut ſtatim jam properet, atque aliorum in
cum ſeſe aſportet. Nam dominus, inquiunt, miſit, fi-
um, qui amicos rogaret, ut luce oriente veniant, & me-
nt. Mater jubet eos à metu otioſos eſſe; Si enim domi-
us, inquit, meſſem ad amicos rejecit, craſtino ſeges non
etetur, neque neceſſe eſt hodie uti vos auferam. Die igi-
r poſtero mater in pabulum volat: dominus quos roga-
erat opperitur; Sol fervet, & ſit nihil, & amici nulli
ant. Tum ille rurſum ad filium, Amici iſti, inquit, ma-
nam in partem ceſſatores ſunt: quin potiùs imus, & co-
natos, affines, vicinóſque noſtros oramus, ut adſint cras
mpore ad metendum? Itidem hoc pulli pavefacti matri
untiant. Mater hortatur, ut tum quoque ſine metu, ac
ne cura ſint: cognatos affinéſq; nullos ferme tam eſſe ob-
quibiles ait; ut ad laborem capeſſendum nihil cunctен-
ur, & ſtatim dicto obediant: Vos modò, inquit, adver-
te, ſi modò quid denuò dicetur. Aliâ luce ortâ, avis in
aſtum profecta eſt: cognati & affines operâ, quam dare
gati ſunt, ſuperſedent. Ad poſtremum igitur dominus
lio, Valeant, inquit, amici cum propinquis: afferes pri-
â luce falces duas, unum egomet mihi, & tu tibi capies
teram; & frumentum noſmetipſi manibus noſtris cras
etemus. Id ubi ex pullis dixiſſe dominum mater audi-
it, Tempus, inquit, eſt cedendi & abeundi: fiet nunc
ubio procul, quod futurum dixit; in ipſo enim jam ver-
titur,

titur, cuja est res, non in alio, unde petitur, Atque it
cassita nido migravit: & seges à domino demessa e
Hæc quidem est Aesopi fabula, de amicorum plerumq
& propinquorum levi & inani fiducia. Sed quid ali
sanctiores libri Philosophorum monent, quàm ut nob
tantùm ipsis nitamur; alia autem omnia, quæ extra no
extráq; nostrum animum sunt, neq; pro nostris, neq; p
nobis ducamus? Hunc Aesopi apologum Ennius in S
tyris scitè admodum & venustè versibus quadrat
composuit: quorum duo postremi isti sunt quos habe
corde & memoriâ, operæ pretium esse hercle puto;

Hoc tibi erit argumentum semper in promptum situm.
Nè quid exspectes amicos, quod tute agere posses.

Fabula ex Lamia Politiani desumpta.

AVes olim propè universæ noctuam adierunt, rog
rúntq; eam, nè posthac in ædium cavis nidifica
sed in arborum potiùs ramis, atq; inter frondes; ibi en
vernari suaviùs. Quin eidem quercum modò enatam,
sillam, tenellámque adhuc ostendebant, in qua scili
molliter, ut aiebant, & sedere ipsa aliquando noctua,
suum sibi construere nidum posset. At illa facturam se
gavit. Quin invicem consiliũ dedit iis, nè arbuscula
se crederent: laturam enim quandóq; esse viscum, pes
videlicet avium. Contempsêre illæ (ut sunt leve genus
volaticum) sapientis unius noctuæ consilium. Jam qu
cus adoleverat, jam patula, jam frondosa erat. Ecce
aves illæ omnes gregatim ramis involitant, lascivi
subsultant, colludunt, cantillant. Interea quercus ea
scũ protulerat, atq; id homines animadverterant: im
citæ ergò repentè ibi omnes pariter misellæ, ac frustra
sera pœnitentia subîit, quod salubre illud consiliũ s
viss

ſſent. Atque hoc eſſe aiunt, cur nunc aves omnes, ubi
ctuam viderint, frequentes eam quaſi ſalutant, dedu-
unt, ſectantur, circumſidunt, circumvolitant. Etenim,
ſilii illius memores, admirantur eam nunc ut ſapien-
m, ſtipántque densâ catervâ, ut videlicet ab ea ſapere
iquando diſcant: ſed opinor fruſtrà, imò verò etiam
terdum cum magno ipſarum malo. Nam veteres illæ
ctuæ reverà ſapientes erant: nunc multæ noctuæ ſunt,
æ noctuarum quidem plumas habent, & oculos, & ro-
rum, ſapientiam verò non habent.

MOR. Bene monentis conſilia nè ſpernas, hæc fabula docet.

Apologus ex ſecundo libro *Petri Criniti, De honeſta diſciplina*, deſumptus.

Ata eſt olim cucurbita juxta arborem pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis exſtabat. Cucurbita verò, cùm multis pluviis atq; cœli temperamento evisſet, laſcivire incipit, & ramulos audaciùs porrire; jam ſerpebat in pinum, jam ſurgere, jam ramos frondes involvere audebat, ampliora folia, candentes res, prægrandia poma & virentia oſtentans. Itaque nto faſtu atque inſolentiâ intumuit, ut pinum arborem ſa ſit aggredi; & Vides, inquit, ut te ſupero, ut amplis iis, ut virore præſto, & jamjam ad cacumen proſurgo? am pinus, quæ ſenili prudentiâ & robore pollebat, nihil rata eſt cucurbitæ inſolentis audaciam; ſed ità ad n reſpondit, Ego hìc multas hyemes, calores, æſtus, vaſque calamitates pervici, & adhuc integra conſiſto. u ad primos rigores minus audaciæ habebis, cùm & ia concident, & viror omnis aberit.

MOR. Secundis rebus non eſt ſuperbiendum.

Fabula de Corvo & Lupis, ex *Joanne Ant. Campano* desumpta.

COrvus lupos per ardua montium juga comitatur, partem sibi prædæ fieri postulat, quia eos secutus nullo tempore destituisset, sociúsque fuisset. Repulsus deinde est à lupis, tanquam non eos, sed prædam cibúmque secutus: nec minùs luporum, si occiderentur, quàm cæterorum animalium exta fuisset voraturus.

MOR. Non quid agamus semper inspiciendum est; sed quo simus animo, cùm agamus.

Altera de partu terræ, ex eodem.

TUrgida olim facta tellus, & mirum in modum tumida, magnum aliquod paritura videbatur. Accurrunt finitimi, stupent agricolæ, terræ partum intuentur, spem metúmque exspectant. Alii Typhoëa illum centimanum, alii montes erepturos putabant. Aperitur terra, prodîit mus: & quod miraculo fore omnibus existimabatur, in risum atque jocum converterunt.

MOR. Non semper credendum promissis magnificis.

Apologus de membris & ventre, ex *Plinio* desumptus.

HUmani artus, cùm ventrem otiosum viderent, abdiscordârunt, & suum illi ministerium negavarunt. Cùm eo pacto & ipsi quoque deficerent, intellexerunt ventrem cibos acceptos per omnia membra dividere & cum eo in gratiam redîerunt.

MOR. Magnæ res discordiâ pereunt, concordiâ valent.

De *Arione* & Delphino fabula elegantissima, ex libro 16. *A. Gellii.*

VEtus & nobilis Arion cantator fidibus fuit. Is lo & oppido Methymneus, terrâ atq; insulâ Lesbi fuit. Eum Arionem rex Corinthi Periander amicu amatúmque habuit artis gratiâ. Is indè à rege profi

scitu

ſcitur, terras inclytas, Siciliam atq; Italiam, viſurus. Ubi eò invenit, aurésq; omnium mentésq; in utriusq; terræ urbibus demulſit, in quæſtibus iſthìc & voluptatibus, amoribúsq; hominum fuit. Is tum poſtea, grandi pecuniâ & re bonâ multâ copioſus, Corinthum inſtituit redire. Navem igitur, & nautas, ut notiores amiciorésque ſibi, Corinthios delegit. Sed eo Corinthii homine accepto, naviq; in altum provectâ, prædæ pecuniæq; cupidi, ceperunt conſilium de necando Arione. Tum illum, ibi pernicie intellectâ, pecuniam cæteráq; ſua ut haberent dediſſe, vitã modò ſibi parcerent oraviſſe. Nautas precum ejus harum commiſertos eſſe illatenùs, ut ei necem adferre per vim ſuis manibus temperarent; ſed imperaviſſe, ut jam ſtatim oràm deſiliret præceps in mare. Homo ibi territus, & ſpe omni vitæ perditâ, id unum poſtea oravit, ut priùs quàm mortem [illegible]peteret, induere permitterent ſua ſibi induenta, & fides capere, & canere carmen casûs illius ſui conſolabile. Feros & immanes nautas prolubium tum audiendi ſubit. Quod oraverat, impetrat. Atque ibi mox de more cinctus, amictus, ornatus, ſtánsque in ſummæ puppis foro, carmen, quod Orthium dicitur, voce ſublatiſſimâ cantavit. Ad poſtrema cantûs, cum fidibus ornatúq; omni, ſicut ſtabat, canebátque, jecit ſeſe procul in profundum. Nautæ, haud quaquam dubitantes quin periîſſet, curſum quem facere cœperant tenuerunt. Sed novum, & mirum, & pium facinus contigit: Delphinum repentè inter undas adnaviſſe, & dorſo ſuper fluctus edito vectaviſſe, incolumíque eum corpore & ornatu Tænarum in terram Laconicam devexiſſe. Tum Arionem prorſus ex eo loco Corinthum petiviſſe, tamque Periandro Regi, qualis delphino vectus fuerat,

ſeſe obtuliſſe, eique rem (ſicut acciderat) narraviſſe. Regem iſthæc parùm credidiſſe, Arionem (quaſi falleret) cuſtodiri juſſiſſe, nautas requiſitos, ablegato Arione, diſſimulanter interrogâſſe, ecquid audîſſent in eis locis unde veniſſent, ſuper Arione. Eos dixiſſe, hominem, cùm indè irent, in terra Italia fuiſſe, eúmq; illic bene agitare & ſtudiis delectationibúsq; urbium florere, atq; ingratia pecuniâque magna fortunatum eſſe. Tum inter hæc eorum verba Arionem cum fidibus & indumentis, cum quibus ſe in ſalum ejaculaverat, exſtitiſſe. Nautas ſtupefactos convictósque ire inficias non quîſſe.

MOR. Documento eſt hæc fabula, plùs aliquando inveniri in bruti animalibus clementiæ; quàm in his hominibus, qui præter opes nihil habent penſi, præter figuram nihil humanitatis.

NICOLAI GERBELII *Phorcenſis* Apologus lepidiſſimus.

De Aranea & Podagra.

ARanea, paululùm à texendi opere quietior, animi relaxandi gratiâ commodùm deambulabat. Huic ſe obviàm præbuit podagra, tametſi paſſibus ambigue admodum ægrè illam aſſequeretur. Ejus diei itinere uncunq; emenſo, non longè aberant ab oppidulo, cui regio ejus incolæ Tyche nomen indiderant. Utrique conſilium fuit conditionis ſuæ hoſpitem perveſtigare. Aranea, ne maximopere datâ operâ, in opulenti cujusdam civis ædes divertit: inibi quaquaverſùm telas ſuas præpendebat prætendebátq; retia. Aderant illico neſcio qui trygonomones, qui textrinam illius demoliebantur: momentaneum itaque erat ipſius, quo etiam cunque ſe vertere

ædi-

ædificium. Nusquam enim scopariorum oculatas scopas
poterat effugere. Misera planè, quæ in tanta rerum
omniũ affluentia sola egebat, perturbabatúrq;. Podagra
verò, mendicabuli instar, vix tandem egestosi cujuspiam
tuguriolum impetrârat: in id loci cùm decubuisset, nihil
non experiebatur miseriarũ. Apponebatur cœnaturienti
panis cibarius, aridis vix faucibus hianti hydropoteri-
um. Jâmque diurno itinere lassescenti torus ligneus,
nullis frondibus, nullo gramine, sed prætenuibus paleis in-
sternebatur. Atqui dicere, non est hujus instituti, quàm
convenerint malè membris mollibus, cuticulæ (ut ità di-
cerem) holosericæ, stragula tam dura, tam barbari villi.
Oriente igitur vix tandem illo augusto sydere, quod ex-
audit, quod intuetur omnia, convenêre rursum aranea
simul & podagra. Prior aranea præteritæ noctis molesti-
as, tot locorum commutationes denarrat; nunc hero expro-
brans munditiem, nunc nimiam scopariorum observan-
tiam. Podagra contrà de hospitis sui egestate complura
commiscitur: nec otium habet admonstrare araneæ li-
cidas vibices, quas adamantina fulcra tenellæ cuticulæ
impresserant. Consilium ineunt, araneam deinceps paupe-
rum tuguria, podagram verò divitum aulas debere sub-
ingredi: in hanc aranea pedibus, podagra animis vadit
intentiam. Veruntamen tenebris jamjam increscentibus,
orbi cuipiam sese approximant. Podagra, instituti non
immemor, pedetentim se in nummosi cujusdam domum il-
citebravit. Quâ cõmodùm ab hero conspectâ, (dii boni)
quâ benevolentiâ, quâ humanitate, quibus nominibus ex-
cipitur! Supponuntur, substruuntúrq; olorinæ culcitræ,
coralia perdicum subalaribus plumis referta. Taceo vi-
num dulce, vinum nigrum, Lesbium, Tarentinum. Taceo

ficedulas, phasianos, atque eas aviculas, quæ binis superbiunt coloribus. In summa, nihil deliciarum, nihil voluptatum non exhauriebat. Aranea, pauperis casam ingressa, telas orditur, quaquaversùm parietes interpatent, retia suspendit, orbiculari operi manibus pedibúsq; incumbit: reficit abrupta, perficit intercepta: &, ut dicam breviter, vacua dominatur in aula: *nullas insidias, nullos formidat insultus: imò verò etiam scopis superior omnibus. Non multò pòst podagra araneam convenit; delicias suas, felicitatem, fortunas ampliter exornat. Aranea miris laudibus extollit împerium suum, ædificandi texendiq; libertatem. Placuit tandem hæc utrisq; sententia: Quorsumcunq; proficiscerentur, podagram in divitum domos; araneam in pauperum tuguria debere divertere.*

MOR. Apologus hic, tametsi ad usos varios accommodari queat, id tamen inprimis declarat, Alium in alio loco fortunatiorem esse: Præterea morborum domicilium esse divitum aulas: Ad ultimum, nusquam libertatem majorem, quàm ubi divitiarum minus.

LAURENTII ABSTEMII viri elegantissimi & amœni ingenii, fabulæ elegantissimæ, nuper per clariss. poetam & philosophum *Gargetium* emaculatæ.

Domitius Palladius Gouranus Pollioni Padio, Sacerdoti venerando, S. P. D.

IAmpridem tuo sermoni de *Abstemio*, frequenti literatorum consensu, *Pollio* venerande, non invitus interfui, cui minimè prætextatis, ut ità dicam laudibus hominem celebrares, adeóque in arcem evasisti, ut nemo sanè (meâ sententiâ) eum cumulatiùs laudare potuerit. Mox ipse recedens, hæc omnia animo diu volutabam, unde tam confluere laudationis abundantia, unde tanta non vulgaris observa emanaret, unde denique amicitia adeò perfecta exoriretur. Proculdu non aliunde mecum eandem collegi, quàm expræclaro ejus virtutis no

se proficiſci, cujus quidem vis magna & præpotens eſt. Quamobrem non poſſum profectò non ſuſpicere ingenium tuum amabile, tuúmque animum virtutibus fultum diligentiùs non admirari, qui neque ambitione, neq; invidiâ, neque aliquo alio livore devincitur. Siquidem omnes, quas mereatur *Abſtemius* noſter, laudes non tranſis ſilentiò: imò ad illas ipſas cumulandas, ob ejus incredibilem eloquentiam ſingularémque doctrinam ultro accedis; idque haud abs re, cùm pater omnium elegantiarum, atque idem Lepórum omnium, meritò ſit & habeatur. Et ut hæc, clariora luce, non officii gratiâ aut temerè dicantur, quotidie quodammodo aliqua ejus librorum monumenta exſiſtere videmus, quæ undique perfectâ verborum concinnitate, perſpicaciſſiméque ſententiis ſcatent. Nam modò dicam de hoc *Apologorum* libello nuper impreſſo, in quo perſpicuè inſignis ejus ingenii amœnitas non abſque laude maxima redundare videtur. Quare non vereor, ut is remiſſo cujuſcunque animo peſſum eat, *Abſtemio*que (abſit invidia verbo) omnium quam jucundiſſimo detrahatur; cui & te & me, ob tanti nominis celebritatem, nullâ nunquam in re defuturos eſſe liquidò conſtabit. *Vale.*

Laurentius Abſtemius Octaviano Ubaldino *Comiti Mercatelli, S. P. D.*

EDiturus hunc *Apologorum* libellum, quem de numero fabularum *Hecatomythium* nuncupavi, multum diúque dubitavi, *Octaviane* Princeps inclyte, tuóne eum nomini potiſſimùm dedicarem. Nam cùm tuam in me, non ſine plurimis beneficiis, perſpicerem benevolentiam, non aliquid mearum vigiliarum tibi devovere, ingratiſſimi hominis eſſe videbatur. Rurſus, cùm tuorum in me officiorum numerum, divinaſque virtutes tuas mecum ipſe revolverem, indignum tantis meritis, tantáque ſapientiâ, munuſculum hoc eſſe cernebam. Hanc tandem dubitationem meam amovit humanitas & prudentia tua: quâ non tam res tibi dono datas, quàm offerentium voluntatem, ſoles inſpicere. Addidit quoque mihi animum *Guidus Vbaldus*, clariſſimus Dux, & Princeps unus omni laude major, qui opuſculum meum, *De nonnullis locis obſcuris*, ſuperiori anno ei dedicatum, vultu ità placido & ſerenâ fronte ſuſcepit, ut ſperare meritò poſſim, hoc tibi qualecunque fore non ingratum. Non mediocriter etiam me incitârunt *Georgius Emus*, pro *Venetis* hìc agens Legatus, non ſolùm Patriciâ nobilitate, verùm etiam bonarum artium ſtudiis clarus: & *Carolus Vorandus Cæſenas*, Archidiachonus *Cæſenæ*, & *Alexandri Pontificis Maximi* cubicularius, vir omni literarum genere præſtans: nec non *Renatus Melioratus*, & *Robertus Vrſus Ariminenſis*, Juriſ-conſulti clariſſimi, nec minùs qui humanitatis vacant ſtudiis eruditi. Hi enim, aliíque complures, optimi harum rerum cenſores, cùm hunc libellum legiſſent, multis me verbis ſunt ad editionem cohortati. Non putavi igitur tam humano Principi hoc munus ingratum futurum, quod tot eruditis viris antè placuiſſe cognoveram. Accipe igitur hoc quicquid eſt libelli ab *Abſtemio* tuo: cujus mentem animúmque ſi penitùs poſſes inſpicere, in hac tenui re magnum munus tibi judicares oblatum. Nè quis autem inutilem &

inanem hunc meum ſcribendi laborem exiſtimaret, præfatiunculam quandam præponendam cenſui; quâ intelligeretur, doctos etiam & claros viros in magnis rebus, hujuſmodi fabulis, non voluptatis tantùm, verùm etiam utilitatis gratiâ, delectatos, ſedulò dedimus operam, ut ſeria potiùs quàm jocos ſaperent: unde ridiculas multas, quæ inter componendum ſeſe mihi offerebant, conſultò præterii, quia nimis laſcivæ, & tanti Principis gravitate mihi videbantur indignæ. Non tamen ità agreſtis eſſe volui, quin eas aliquâ urbanitate adſpergerem, maximè ad Principem ſcribens: cùm Principes, curarum molè preſſi, ſoleant interdum recreandi animi gratiâ jocos appetere.

Euſdem Abſtemii *Proœmium.*

COgitanti mihi varia ſcriptorum genera, qui, ut humanæ vitæ prodeſſent, cogitationes ſuas literarum mandavêre memoriæ: qui Apologos ſcripsêre, non poſtremo loco digni eſſe videntur. Non modò enim mortalium animos incredibili quâdam afficiunt voluptate; verùm etiam ad res honeſtas utileſque peragendas ſuis fabellis magis, quàm Philoſophi ſuis præceptis allicunt. Nam ità in legentium animos quâdam jucunditate penetrant, & quibuſdam ſimilitudinibus, quæ maximè ad commovendos animos valent, quid vitandum faciendúmque ſit oſtendunt; ut omnes etiam inviti illis aſſentiri cogantur. Senſus autem audiendi faſtidioſiſſimus res etiam utiles honeſtáſque haud facilè admittit, niſi fuerint aliquâ urbanitate conditæ. Teſtis quidam orator *Athenienſis*, qui ad *Athenienſes* verba faciens, cùm eos minùs attentos videret, rogavit ut ſaltem fabulam audire dignarentur. Quo impetrato, *Ceres*, inquit, *& hirundo, & anguilla, ſimul iter facientes, ad quendam fluvium pervenerunt. Hirundo quidem ſupervolavit: anguilla autem amnem tranavit.* Quod cùm dixiſſet, obticuit: interrogantibus autem illis quid *Ceres* egiſſet; *Vobis inquit, Dea veſtra ſuccenſuit, quòd eos, qui vobis utilia ſuadent, audire nolentes, tam attentis auribus confabulantes auditis.* Quantam vim Apologi habeant ad animos commovendos, cùm multis poſſem, tribus ero contentus exemplis oſtendere. *Samiis*, rectorem populi morti addicere volentibus, *Æſopus* hâc fabellâ diſſuaſit, dicens, *Vulpem quandam fluvium tranſeuntem, in lacunam fuiſſe propulſam: unde cùm exire non poſſet, tenaci limo retenta, muſcarum affligebatur aculeis. Quod herinaceus conſpicatus, miſericordiâ motus eſt; interrogavitque an vellet, ut ab ea muſcas abigeret. At illa abnuit dicens, Hæ meo ſanguine jam plenæ, parvam mihi poſſunt inferre moleſtiam: ſi autem hos abigeres, aliæ famelicæ ſupervenient, quæ quicquid mihi ſupereſt ſanguinis exhaurient. Ità, O viri Samii, vobis eveniet. Si enim hunc rectorem veſtrum jam locupletem occideretis, alios eligatis neceſſe eſt; qui dum ſe opibus volent implere, quicquid hic vobis reliquit eripient.* His verbis moti *Samii* ab incepto deſtitêre. Hâc ratione adductus *Tiberius Cæſar* diuturnos magiſtratus dabat: unde, ut refert *Joſephus*, ſub eo per viginti annotum ſpatia per duos tantùm Præſides, *Cratum*, ſcilicet, & *Pilatum*, eſt gubernata *Judæa*. *Non parcit populis regnum breve*, ut inquit *Statius*.

atius. Himerenſes Phalaridem, Agrigentinorum Tyrannum, ducem excitûs ſui eligere volentes, *Steſichorus* Poeta hoc Apologo deterruit, *Equus, dicens, ſolus paſcebatur in prato; adveniente autem cervo & paſcua rrumpente, conſuluit homineṁ, quâ poſſet illum arte punire: cui homo, Si gnum, inquit, acceperis, & me armatum dorſum tuum aſcendere permiis. Cùm huic conſilio eſſet obſecutus, cervum quidem hominis auxilio victor egit: ſed* Non *amplius* hominem dorſo, non frænum depulit ore. *Ità* init, *Steſichorus, viri Himerenſes, vobis eveniet: ſi Phalaridem ducem effiis: hoſtes quidem veſtros punietis; ſed huic tyranno perpetuò ſervietis.* nibus verbis territi *Himerenſes* hujuſmodi ducis eligendi conſilium deſuere. Cùm populus *Romanus* à Senatu ſeceſſiſſet, quòd tributum & ilitiam non toleraret, nec ullo pacto reduci poſſet, nonne *Agrippa Menius* eum hoc Apologo revocavit? *Olim*, inquiens, *Quirites, humani artt, ventrem otioſum & deſidem intuentes, ab eo diſcordârunt, nec amplius cibum miniſtrare decreverunt: ſed cùm ipſi, quæque alimenta illi denedo, quæ per omnia membra deferuntur, deficerent, cum eo in gratiam rerunt. Eodem*, inquit, *modo Senatus & populus, quaſi venter & membra, er alterius auxilio indiget; & ut diſcordiâ interiunt, ità concordia valent.* â fabulâ populus revocatus, cum Senatu in gratiam rediit. Non imritò igitur non ſolùm *Græci* & *Latini* Poetæ, ut *Heſiodus* & *Horatius*, juſmodi fabulas ſuis operibus inſeruerunt, verùm etiam maximi & ceerrimi Philoſophi, ut *Plato, Ariſtoteles, Plutarchus*, & multi alii, eas rimùm commendârunt, & ad inſtitutionem moralis & civilis vitæ non himum facere arbitrati ſunt. Quocirca *Omnibonus Leonicenus*, & *Laurtius Valla*, viri ætatis noſtræ doctiſſimi, paucos *Æſopi* Apologos è *eco* in *Latinum* vertêre; quos ſibi laudi, cæteris verò voluptati & utiti fore non dubitârunt; & jure quidem: leguntur enim, & in doctiſſimon virorum manibus quotidie verſantur. Non video igitur, cur has comendo fabellas laude fraudari debeam, quam cæteri *Latini* ex tranſlae conſecuti ſunt, niſi adeò invidi ſumus, ut *Latinis* licere non putèmus, d *Græcis* eſt cum ſumma omnium laude conceſſum.

LAUR. ABSTEMII FABULAE.

De Mure in ciſta nato.

MUs in ciſta natus omnem ferè ibi duxerat ætatem, nucibus paſtus, quæ in ea ſervari ſolebant. Dum autem circa oras ciſtæ ludens decidiſſet, quærerétque adſcenſum, reperit las lautiſſimè paratas: quas cùm guſtare cœpiſſet,

Quàm

Quàm ſtultus, inquit, hactenus fui, qui in toto terrarum orbe nihil melius ciſtulâ meâ eſſe credebam! ecce quàm ſuavioribus hìc veſcor cibis!

Hæc fabella indicat, non ità patriam diligendam, ignobilis ſi ſit, ut alias non adeamus loca, cùm alibi beatiores eſſe poſſimus.

De Ruſtico impetrante ut triticum abſque ariſtis naſceretur.

IMpetraverat à Cerere ruſticus quidam, ut triticum abſque ariſtis naſceretur, nè metentium triturantiúmque manus læderet: quod ubi inaruit, à minutis avibus depaſtum eſt. Tum ruſticus, Quàm digna, inquit patior, qui, parvæ commoditatis causâ, emolumenta quàm maxima perdidi!

Fabula indicat, parva incommoda majori utilitate penſanda.

De Accipitre Columbam inſequente.

CUm accipiter columbam præcipiti inſequeretur volatu, villam quandam ingreſſus, à ruſtico capta eſt: quem blandè, ut ſe demitteret, obſecrabat: non enim ſe læſi, dixit. Cui ruſticus, Nec hæc, reſpondit, te læſera

Fabula indicat, meritò puniri, qui innocentes lædere conantur.

De Aranea & Hirundine.

ARanea in hirundinem excandeſcens, quæ muſcas, qui ſuus eſt cibus, capiebat, retia in foribus, quas volitare ſolebat, ut eam caperet, ſuſpenderat. Hirundo verò advolans retia cum textrice per aera portabat. Tum aranea in aere pendens, & ſeſe jamjam perituram intelligens, Quàm juſtè hæc patior, dicebat, quæ minima volatilia magno labore vix capiens, credidi tu magnas aves poſſe comprehendere!

Hac monemur fabulâ, nè viribus majora aggrediamur.

De Ruſtico amnem tranſituro.

RUſticus torrentem tranſiturus, qui fortè imbribus excreverat, quærebat vadum. Et cùm primùm e flumi

minis partem tentâſſet, quæ quietior placidiórq; vi-
batur, reperit eam altiorem, quàm animo erat opina-
s: rurſus, ubi breviorem tutiorémque adinvenit, ibi
ajori aquarum ſtrepitu fluvius decurrebat. Tum ſc-
m, Quàm tutiùs, inquit, clamoſis aquis, quàm quie-
s & ſilentibus vitam noſtram credere poſſumus!

Hâc admonemur fabulâ, ut minùs verboſos & minaces, quàm quietos timeſcamus.

De Columba & Pica.

Columba interrogata à pica, quid eam induceret, ut in eodem ſemper loco nidificaret, cùm ejus pulli indè bi ſemper ſurriperentur; Simplicitas, reſpondit.

Hæc indicat fabula, facilè viros probos ſæpe decipi.

De Cuculo & Accipitre.

Riſus ab accipitre cuculus, quòd, cùm ſibi & corpore par, & colore non abſimilis eſſet, præ anguſtia animi tiùs vermibus terrenis, quàm ſuavibus aliarum avi-m carnibus, veſceretur; vidit paucis pòſt diebus accipi-rem à ruſtico, cujus columbas inſectabatur, captum, ad retum cæterorum, ex alta turre pendere: Cui cuculus, Quàm meliùs tibi, inquit, amice, fuiſſet vermes vena-, quàm alienas aves impetere!

Hæc fabula indicat, eorum vitam tutiorem eſſe & magis probandam, qui is rebus ſine periculo ſunt contenti; quàm illorum, qui aliena appetentes deunt magna vitæ diſcrimina.

De Aſino & Vitulo.

Asinus & vitulus cùm in eodem paſcerentur prato, ſonitu campanæ hoſtilem exercitum adventare præ-entiebant. Tum vitulus, Fugiamus hinc, ô ſodalis, in-uit, nè hoſtes nos captivos abducant. Cui aſinus, Fuge u, inquit, quem hoſtes occidere & êſſe conſueverunt: ſini nihil intereſt, cui ubique eadem ferendi oneris eſt roposita conditio.

Hæc fabula ſervos admonet, nè dominos magnopere mutare formident: nodò prioribus deteriores futuri non ſint.

De

De Vulpe & Mulieribus gallinas edentibus.

Vulpes, juxta villam quandam transiens, conspexit catervam mulierum plurimas gallinas opiparè assatas alto silentio comedentem: ad quas conversa, Quos clamores, inquit, & canum latratus contra me essent, si ego facerem quod vos facitis! Cui respondens quædam anus, Pessima animalium, inquit, nos quæ nostra sunt comedimus; tu verò aliena furaris.

Hæc fabula nos admonet, nè putemus nobis in aliena licere quod proprijs dominis licet.

De Caponibus pinguibus & macro.

Vir quidam complures capones in eodem ornithobosco scio inclusos largo nutricaverat cibo, qui pinguedine effecti sunt omnes præter unum, quem ut macilentum irridebant fratres. Dominus, nobiles hospites lauto & sumptuoso accepturus convivio, imperat coquo, ut ex his interimat coquátque quos pinguiores invenerit. Hoc audientes corpulenti sese afflictabant, dicentes, Quantò præstitisset, nos macilentos esse!

Hæc fabula in pauperum solamen conficta est, quorum vita tutior est quàm divitum.

De Trabe & Bobus eam trahentibus.

Trabs ulmea de bobus conquerebatur, dicens, Ingrati, ego multo tempore meis vos frondibus alui: vos verò me nutricem vestram per saxa & luta trahitis. Cui boves, Gemitus, suspiriáque nostra, & stimulus quo pungimur, te docere possunt, quòd te trahimus inviti. Ignovit trabs.

Hæc nos docet fabula, nè in eos excandescamus, qui non suâ sponte nos lædunt.

De Arboribus pulchris & deformi.

Arbores complures in eodem creverant loco proceræ rectæ, enodésque, præter unam humilem, parvam nodosámque: quam ut deformem pusillámq; cæteræ lu-

bri-

io habere ſolitæ erant. Aedificaturus domum loci do-
inus jubet omnes excîdi, præter eam, quæ brevitate &
formitate ſuâ ædificium indecorum redditura videba-
r. Cæteris exciſis, deformis hæc ſecum dicebat, De te
n ampliùs querar, natura, quòd me turpem genueris,
um formoſis tam magna videam imminere diſcrimina.

Hæc Fabula nos admonet, nè doleamus nos natos eſſe deformes, cùm
ltis formoſitas ſæpe nocuerit.

De Cygno in morte canente, reprehenſo à Ciconia.

Cygnus moriens interrogabatur à ciconia, cur in
morte, quàm cætera animalia adeò exhorrent, mul-
ſuaviores, quàm in omni vita, emitteret ſonos; cùm
tiùs mœſtus eſſe deberet. Cui cygnus, Quia, inquit,
que cibi quærendi curâ ampliùs cruciabor, neque au-
pum laqueos extimeſcam.

Hæc fabula admonet, nè mortem formidemus, quâ omnes vitæ præſen-
miſeriæ præciduntur.

De muliere virum morientem flente, & parente eam conſolante.

Mulierem adhuc juvenem, cujus vir animam age-
bat, parens conſolabatur, dicens, Nè te afflictes, nè
ntopere lugeas, filia: alium enim virum tibi inveni, iſto
gè formoſiorem, qui prioris deſiderium facilè mitiga-
t. At mulier doloris impatiens, ut quæ maritum ar-
nti amore proſequebatur, non modò verba parentis non
mittebat, ſed intempeſtivam alterius meriti mentio-
m accuſabat. At ubi maritum defunctum vidit, inter
crymas & luctus parentem interrogat, an adſit juve-
ille, quem ſibi in virum dare velle ſe dixerat.

Fabula indicat, quam citò defunctorum maritorum amor ex uxorum
mis excidere ſoleat.

De

De Muliere Amatoris discessum flente.

Mulier impudica amatorem suum abeuntẽm, quẽ omnibus ferè rebus spoliaverat, multis lacrym prosequebatur. Interrogante autem eam viciniâ, cur ta immoderatè fleret; Non discessum ejus, inquit, sed pa lium quod ei reliqui fleo.

Fabula indicat, non amatores, sed eorum bona, à meretri icibus amari.

De Musca, quæ quadrigis insidens pulverem se excitâsse dicebat.

Quadrigæ in stadio currebant, quibus musca insi bat. Maximo autem pulvere, tum equorum pedu pulsu, tum rotarum volutatione, exorto, dicebat musc Quàm magnam vim pulveris excitavi!

Hæc fabula ad eos spectat, qui, cùm ignavi sint, alienam tamen glori suis magnificis verbis in se transferre conantur.

De Anguilla conquerente, quòd magis quàm serpens infestaretur.

Anguilla interrogabat serpentem, quare, cùm sim les essent, atque cognati, homines tamen se poti quàm illum insequerentur. Cui serpens, Quia rarò, quit, me lædunt impunè.

Hæc fabula indicat, minùs lædi solere, qui sese ulciscuntur.

De Asino, Simia, & Talpa.

Conquerente asino quòd carnibus careret, simiâ v quòd cauda sibi deesset; Tacete, inquit talpa, cì me oculis captum esse videatis.

Hæc fabula ad eos pertinet, qui non sunt suâ sorte contenti: qui, si a rum infortunia considerarent, æquiore animo tolerarent sua.

De Nautis Sanctorum auxilium implorantibus.

Nauta quidã in mari subitâ & atrâ tempestate prehensus, cæteris ejus sociis diversorum divor

au

uxilium implorantibus, Neſcitis, inquit, quid petitis. Intè enim quàm ſancti iſti ad Deum pro noſtra libera-one ſe conferunt, hàc imminente procellâ obruemur. Ad m igitur confugiendum cenſeo, qui, abſq; alterius ad-iniculo, à tantis malis nos poterit liberare. Invocato itur Dei omnipotentis auxilio, illico procella ceſſavit.

Fabula indicat, ubi potentioris auxilium haberi poteſt, ad imbecilliores n confugiendum.

De Piſcibus è ſartagine in prunas deſilientibus.

Iſces adhuc vivi in ſartagine ferventi oleo coquebantur; quorum unus, Fugiamus hinc fratres, inquit, nè reamus. Tum omnes pariter è ſartagine exſilientes in dentes prunas deciderunt. Majore igitur dolore affe-damnabant conſilium quod ceperant, dicentes, Quan-atrociori nunc morte perimus!

æc nos admonet fabula, ut ità præſentia vitemus pericula, nè incida-s in graviora.

De Quadrupedibus ſocietatem adversùs aves cum piſcibus ineuntibus.

Vadrupedes, cùm bellum ſibi ab avibus eſſet indictum, cum piſcibus fœdus ineunt, ut eorum auxilio b avium furore tuerentur. Cùm autem optata exſperent auxilia, piſces negant ſe per terram ad eos acce-e poſſe.

æc nos admonet fabula, nè eos nobis ſocios faciamus, qui, cùm opus obis adeſſe non poſſunt.

De Legato avaro tubicines decipiente.

Vidam avarus pro patria legatus in aliam urbem profectus erat; cui tubicines præſtò adfuerunt, ut s aures tubarum clangore, loculos autem ſuos pecu-impleant. Quibus ille renuntiari jubet, non eſſe nunc

locum

locum cantibus; se in summo luctu & mœrore constitu-
tum matrem enim suam obîsse. Tubicines autem spe fru-
strati & mœsti abeunt. Amicus quidam legati, auden-
luctum, ad eum visendum consolandúmque accedit, in-
terrogátque; quamdudum mater ejus obîisset. Quadra-
ginta jam anni sunt, inquit, Tum amicus, intellect â l-
gati strophâ, in risum effusus est.

Hæc fabula in avaros facit, qui omni arte student conservare pecuniam

De Viro, qui ad Cardinalem nuper creatum gratulandi gratiâ accessit.

Vir quidam facetus admodum & urbanus, audie-
amicum suum ad Cardinalatûs dignitatẽ adsu-
ptum, ad eum gratulandi gratiâ accessit. Qui honore t-
midus, amicum veterem agnoscere dissimulans, quisna-
esset, interrogabat. Cui ille, ut erat ad jocos promptu-
Misereſco, inquit, tibi cæteríſq; qui ad ejusmodi honor-
perveniunt: quamprimum enim dignitatis ejusm-
estis assecuti, visum auditúmque, & cæteros sensus i-
amittitis, ut pristinos amicos amplius non dignoscat-

Hæc fabula eos notat, qui in altum sublati veteres despiciunt amici

De Juvene Senis curvitatem irridente.

Juvenis quidam, conspicatus senem in arcus tensi si-
litudinem curvum, interrogavit, an sibi arcum ve-
vendere. Cui ille, Ecquid est tibi opus pecuniam amitte-
si enim ad meam perveneris ætatem, absq; pecunia arc-
tibi natura concedet.

Hæc fabula indicat, minimè irridenda viria senilis ætatis, quam n-
vivendo effugere potest.

De Sene puellam in uxorem accipiente.

Vir quidam imprudens, exacto septuagesimo vita-
no, puellam duxerat in uxorem, qui ad id tempu-
cœlibatu permansisset. Cui cùm debitũ solvere non po-
di

cere solebat. Quàm malè vitâ meam disposui! Juveni
im mihi uxor deerat; nunc autem senex desum uxori.
Hæc fabula innuit, omnia suo tempore peragenda.

De Aquila & Pica.

Pica aquilam rogabat, ut se inter suos familiares &
domesticos acciperet; quando id mereretur, cùm cor-
ris pulchritudine, tum ad mandata peragenda linguæ
olubilitate. Cui aquila, Hoc facerem, respondit, nî ve-
rer, nè quæ intra tegulam fiant, tuâ loquacitate cuncta
ferres.
Hæc fabula monet, linguaces & garrulos domi non habendos.

De Turdo amicitiam cum Hirundine ineunte.

Gloriabatur turdus, se amicitiam contraxisse cum
hirundine. Cui mater, Stultus es, fili, inquit, si
edis cum ea posse convivere; cùm uterque vestrûm di-
ersa soleat appetere loca: tu enim frigidis, illa tepidis
lectatur locis.
Hâc monemur fabulâ, nè eos nobis faciamus amicos, quorum vita à no-
a dissentit.

De Rustico & Mure.

Rusticus quidam erat admodum pauper, sed adeò
facetus, ut nè calamitatis quidem tempore, nativi
hôris oblivisceretur. Is cùm villam suam casu igne in-
to ità ardentem videret, ut aliquo modo ignem extin-
ere posse dissideret, mœstus spectat incendium. Interim
rnit murem quendam, qui, villâ egressus, periculum
àm ocyssimè fugiebat. Oblitus damnorum rusticus ac-
rrit; & murem corripiens, illum in medium jecit in-
ndium, dicens, Ingratum animal, tempore felicitatis
cum habitâsti: nunc quia fortuna mutata est, villam
am deseruisti.
abula indicat, eos non esse veros amicos, qui arridente fortunâ à late-
uo non discedunt, turbatâ autem, præcipiti abeunt cursu;

De Eremita ægrotante.

INsitum est à natura omni animantium generi, ut ri Venereæ libidine incitentur; à qua siqui homines, qu corvo albo rariores sunt, se abstinere volunt, sæpe in gra ves morbos incidere solent. Quidam igitur eremita ips adolescentiâ ità titillationes carnis evicerat, ut usq; a quintum & vigesimum ætatis annum virgo permans rit. Cùm autem eâ ætate gravissimè ægrotare cœpisse medici nullum aliud salutis ejus remedium se inveni dicebant, nisi ut cum aliqua muliere coiret. Diu erem ta recusavit, mori se potiùs velle dicens, quàm virgin tatem, rem tam præclaram, & Deo maximè gratam amittere: assueti enim virtutibus ægrè illas à se disc dere patiuntur. Victus tandem precibus, & cupidita vitæ, quâ nihil homini sanæ mentis dulcius est, adduct sibi mulieris infusus gremio, placidum petiit per me bra soporem. *Experrectus autem vehementer angeb tur, & tamen vim lacrymarum effundebat, ut omne qui aderant, illius misererentur: quisq; igitur consola & ut bono animo esset hortari, quoniam Deus clement simus Pater ei ignosceret, quia non voluptatis, sed r cuperandæ sanitatis causâ tale opus perpetrâsset. A ego, inquit, istud non fleo, sed quòd tantam dulcedin citiùs expertus non sum.*

Hæc indicat fabula, humanam naturam adeò peccatorum illecebris l ctari, ut vitiorum voluptatem facilè virtutum amaritudini antepo

De Divite quodam & Servo.

VIr erat dives, servum habens tardi ingenii, qu regem stultorum solebat nuncupare. Ille his ve bis sæpius iratus, statuit hero par referre. Semel en in herum conversus, Utinam, inquit, rex stultorum

ſem! in toto enim terrarum orbe nullum meo latius eſſet imperium, & tu quoque meo ſubeſſes imperio.

Fabula indicat, omnia plena eſſe ſtultorum.

De Vidua Virum petente.

VIdua quædam dives à vicina petebat, ut maritum ſibi reperiret, quem non coitûs gratiâ (qui ingratus admodum ſibi erat) ſed nè bona ſua dilapidarentur, exoptare ſe dicebat. Mulier ſagax, & viduæ verſutias intelligens, ſe inquiſituram pollicetur. Paucis poſt diebus viduam conveniens. Reperi, inquit, tibi virum ex animi tui ſententia: eſt enim vir prudens, ad res gerendas natus, & genitalibus caret, quæ tibi cordi non ſunt. Cui vidua, Abi hinc, inquit, in malum rem cum iſto marito tuo illepido: etſi enim coitûs appetens non ſum, volo tamen habeat quod nos reconciliet, ſi quando cœperimus eſſe diſcordes.

Hæc fabula indicat, nullum matrimonium felix, ſi clavus defuerit, quĩ virum & mulierem arctiſſimè conſtringat.

De Canibus urbanis Villaticum inſequentibus.

CAnes complures urbani quendam villaticum præcipiti inſequebantur curſu: quos diu ille fugit, nec repugnare auſus eſt. At ubi ad inſequentes converſus ſubſtitit, & dentes ipſe quoque oſtendere cœpit, omnes pariter ſubſiſterunt, nec aliquis urbanorum illi appropinquare audebat. Tunc imperator exercitûs qui fortè ibi adeſt, ad ſuos converſus milites, Commilitones, inquit, hoc ſpectaculum nos admonet, nè fugiamus, cùm præſentiora fugientibus, quàm repugnantibus videamus imminere pericula.

De Anu Dæmonem accuſante.

VOlunt homines ut plurimùm, quando ſuâ culpâ aliquid ſibi acciderit adverſi, in fortunam, vel in dæ-

monem culpam conferre, ut se crimine exuant; adeò omnes sibi indulgent. Hoc dæmon ægrè ferens, cùm videret anum quandam arborem ascendentem, ex qua illam ruiturum, & in se culpam collaturam præviderat, accitis testibus, dixit, Vide anum illam absque meo consilio arborem ascendentem, unde eam casuram esse prospicio: estote mihi testes, me ei non suasisse, ut soleat illam ascenderet. Mox anus cecidit: & cùm interrogarent, cur solerta arborem ascendisset; Dæmon, inquit, me impulit. Tum dæmon, adductis testibus, probavit, id ab anu absq; suo factum esse consilio.

Fabula indicat, homines minimè veniâ dignos, qui, cùm liberè peccent, fortunam vel dæmonem accusant.

De Testudine & Ranis.

TEstudo conspicata ranas, quæ in eodem stagno pascebantur, adeò leves agilésq; ut facilè quôlibet prosilirent, & longissimè saltarent; naturam accusabat, quòd se tardum animal & maximo impeditum onere procreâsset, ut neque facilè se movere posset, & magno assiduè mole premeretur. At ubi vidit ranas anguillarum escam fieri, & cujuscunque vel levissimo ictui obnoxias, aliquantulum recreata dicebat. Quantò melius est onus, quo ad omnes ictus munita sum, ferre, quàm tot mortis subire discrimina!

Hæc fabula indicat, nè ægrè feramus dona naturæ, quæ majori nobis commodo sæpe sunt, quàm nos intelligere valeamus.

De Gliribus quercum eruere volentibus.

GLires quercum arborem glandiferam dentibus eruere destinaverant, quò paratiorem haberent cibum, nè victûs gratiâ toties ascendere & descendere cogerentur. Sed quidam ex his, qui ætate, & usu rerum, prudentiâ cæteris longè anteibat, eos absterruit, dicens

Si nutricem noſtram nunc interficiemus, quis futuris omnis nobis ac poſteris noſtris alimenta præbebit?

Fabula næc monet, virum prudentem debere non modò præſentia intueri, verùm etiam futura longè proſpicere.

De Cane & Hero.

CAnem quidam habens, qui magis illi diligeretur, ſemper eum ſuis paſcebat manibus, ligatúmq; ſolebat; ligari autem & verberari jubebat à ſervo; ut beneficia à ſe, maleficia autem à ſervo in illum viderentur eſſe collata. Ægrè autem ferens canis ſe aſſiduè ligari verberaríque, aufugit: & cùm increparetur à domino ut ingratus, & tantorum beneficiorum immemor, qui à ſe fugiſſet, à quo ſemper dilectus paſtúſq; fuiſſet, ligatus autem verberatúſque nunquam; reſpondit, Quod ſervus ſuo juſſu facit, à te factum puto.

Fabula indicat, eos maletactores habendos, qui maleficiorum cauſa fiere.

De Avibus Scarabeos timentibus.

MAgnus timor aves inceſſerat, nè ſcarabei arcu pilari eas occiderent, à quibus magnam pilarum ſim in ſterquilinio ſummo labore fabricatam audiebant. Tunc paſſer, Nolite inquit, expaveſcere: quomodo ſim pilis in nos per aëra volantes jacere poſſunt, cùm eas er terram magno molimine vix trahant?

Hæc Fabula nos admonet, nè hoſtium opes extimeſcamus, quibus deeſſe demus ingenium.

De Urſo & Apibus.

URſus ictus ab ape, tantâ irâ percitus eſt, ut alvearia, in quibus apes mellificaverunt, tota unguibus ſcerperet. Tunc apes univerſæ, cùm domos ſuas dirui, baria auferri, filios necari viderent, facto impetu, acuis urſum invadentes penè necavêre. Qui, ex eorum anibus vix elapſus, ſecum dicebat, Quantò melius

erat, apis unius aculeum tolerare, quàm tot in me hoſtes meâ iracundiâ concitare!

Hæc fabula innuit, longè meliùs interdum eſſe injuriam unius ſuſtinere, quàm, dum unum punire volumus, multos nobis inimicos comparare.

De Aucupe & Fringilla.

AUceps tetenderat volucribus retia, largámque illi in area effuderat eſcam, paſcentes tamen aves non capiebat, quia ſibi videbantur paucæ: quibus paſtis ac avolantibus, aliæ paſtum adveniunt; quas quoque propter paucitatem capere neglexit. Hoc per totum diem ordine ſervato, ac aliis advenientibus, aliis abeuntibus, ille ſemper majorem prædã exſpectante, tandem adveſperaſcere cœpit. Tunc auceps, amiſſâ ſpe multas capiendi, cùm jam tempus eſſet quieſcendi, attrahens retia, unam tantùm fringillam, quæ infelix in area remanſerat, cepit.

Hæc fabula indicat, qui omnia comprehendere voluit, ſæpe pauca vix capere poſſe.

De Milite & duobus Equis.

MIles equum habens optimum, emit alium nequiquam illi bonitate parem, quem multò diligentius quàm priorem nutriebat. Tunc poſterior priori ſic ait: Cur me dominus quàm te impenſiùs curat, cùm tibi nec pulchritudine, neq; robore, neq; velocitate comparandus ſim? Cui ille, Eſt hæc, inquit, hominum natura, ut ſemper in novos hoſpites benigniores ſint.

Hæc fabula indicat hominum amentiam, qui nova, etiamſi deteriora ſint, ſolent veteribus anteponere.

De Sue & Cane.

SUs irridebat canem odoriſequum, quòd domino mure & caudâ adularetur, à quo ad artem auctoriam multis verberibus, auriúmq; vellicationibus inſtructus. Cui canis; Neſcis, inquit, inſane, ne

uæ ox verberibus illis ſum conſecutus. Per eà enim ſua-
iſſimis perdicum coturnicúmque carnibus veſcor.

Hæc fabula nos monet, nè iniquo feramus animo præceptorum verbera, æ multorum bonorum causâ conſueverunt eſſe.

De Trabe boum pigritiam increpante.

TRabs, quæ currum vehebatur, boves ut lentulos increpabat, dicens, Currite pigri, onus enim leve portas. Cui boves, Irrides nos? reſpondérunt: ignoras quæ te ena maneat. Onus hoc nos citò deponemus; tuum autem , quoad rumperis, ſuſtinere cogêris. Indoluit trabs, c amplius boves convitiis laceſſere auſa eſt.

Hæc fabula quemlibet monet, nè aliorum inſultet calamitatibus, cùm e poſſit majoribus ſubjici.

De Carduele & Puero.

CArduelis avis interrogata à puero, à quo delitiis habita, & ſuavibus largíſq; cibis nutrita fuerat; r caveâ egreſſa regredi nollet: Ut meo, inquit, me artratu, non tuo, paſcere poſſim.

Hæc fabula indicat, vitæ libertatem cunctis delitiis anteponendam.

De Scurra & Epiſcopo.

Curra quidam calendis Januarii ad epiſcopum quendam divitem quidem, ſed avarũ, accedens, numiſma reum ſtrenæ nomine petîit. Antiſtes inſanire hominem xit, qui crederet tantam pecuniam ſibi in ſtrenam ri. Tum ſcurra nummum argenteum efflagitare cœt: Sed cùm ille hoc quoque nimiùm ſibi videri diceret, eum quadrantem ut ſaltem ſibi traderet, orabat. Sed ùm nè hunc quoque poſſet ab epiſcopo extorquere, Reende, inquit, Pater ſaltem benedictione tuâ me pro rena imperti. Tunc epiſcopus, Flecte, inquit, genua, i, ut te benedicam. At ego, inquit ſcurra, benedictiom iſtam tuam tam vilem nolo: ſi enim nummum

æreum valeret, eam mihi nunquam profectò concedere

Hæc fabula contra eos Episcopos & Sacerdotes conficta est, qui divitiis & opes pluris faciunt, quàm cuncta Ecclesiæ sacra atque mysteria.

De Upupa indignè honorata.

INvitatæ ferè omnes aves ad aquilæ nuptias, indigne ferebant, upupam cæteris præferri, quia coronâ insigne esset, & versicoloribus pennis ornata; cùm semper inter stercora & sordes solita esset volitare.

Hæc fabula stultiam eorum arguit, qui in hominibus honorandis, potiùs vestium nitorem præstantiamque formæ, quàm virtutes morésque soleant attendere.

De Sacerdote & Pyris.

SAcerdos quidam gulosus, extra patriam ad nuptias proficiscens, ad quas fuerat invitatus, reperit in itinere pyrorum acervum: quorum nè unum quidem attigit, quamvis magnâ affectus fame; quin potiùs ea lubrio habens, lotio consperſit: indignabatur enim ejusmodi cibos sibi in itinere offerri, qui ad lautas accederet epulas. Sed cùm in itinere torrentem quendam ità imbribus auctum offendisset, ut sine vitæ periculo eum transire non posset, domum redire constituit. Reverteretur autem jejunus, tantâ est oppressus fame, ut nisi pyra illa quæ urinâ conspersa erat, comedisset, cùm aliud non inveniret, extinctus fuisset.

Hæc fabula monet, nihil esse contemnendum; cùm nihil sit tam vile & abjectum, quod aliquando usui esse non possit.

De Mulo & Equo.

MUlus conspiciens equum aureo fræno ephippióque insignem, & purpureis opertum phaleris, rumpebatur invidiâ illum beatum reputans, qui continuò optimis vesceretur cibis, & decoro amiceretur ornatu; se autem præ illo infelicem, qui clitellis malè dolatis oppressus, quotidie maxima onera ferre cogeretur. At ubi vi-

de

lit equum è pugna redeuntem multis affectum vulneri-
us, præ illius calamitate se felicem appellabat, longè me-
ius esse dicens, quotidiano labore durum victum quæri-
are, & turpiter vestiri, quàm, post optimos & delica-
tos cibos, & tantos ornatus, mortis adire discrimina.

Hæc fabula monet, regibus & principibus minimè invidendum, quia di-
tiis & opibus abundant; cùm vitam eorum longè pluribus periculis,
ùam pauperum, videamus esse subjectam.

De Porco & Equo.

POrcus conspiciens equum bellatorem, qui cataphra-
ctus ad pugnam prodibat. Stulte, inquit, quò prope-
as? in pugna enim fortasse morieris. Cui equus, Tibi
ater lutum sordésq; impinguato, cùm nihil dignum
unde gesseris, cultellus adimet vitam: mortem verò
eam comitabitur gloria.

Hæc fabula innuit, honestius esse rebus præclarè gestis occumbere,
ùam vitam turpiter actam protrahere.

De Coriario emente pellem ursi à Venatore nondum capti.

COriarius ad venatorem accedens emit ab eo pellem
ursi, pecuniámq; pro ea protulit. Ille, sibi in præsentia
llem ursi non esse, cæterùm postridie venatum profectu-
m, ursóq; interfecto, pellem illius ei se daturum polli-
tur. Coriarius, animi gratiâ cum venatore in sylvam
rofectus, altissimam arborẽ ascendit, ut inde ursi vena-
risq; certamen prospiceret. Venator intrepidus ad an-
um ubi ursus latebat profectus, immissis canibus, illum
ire compulit: qui, evitato venatoris ictu, eum prostra-
t humi. Tunc venator, sciens hanc feram in cadavera
n sævire, anhelitu retento se mortuum simulabat. Ver-
s, naribus admotis, olfaciens, cùm illum nec naso nec
de spirantem deprehenderet, abscessit. Coriarius cùm
feram

feram abesse perspiceret, ac nihil amplius adesse pericu-
li, ex arbore se deducens, & ad venatorem, qui nondum
surgere audebat, accedens, illum ut surgeret monebat.
Interrogavit deinde, quid ad aurem ei ursus locutus
esset. Cui venator, Monuit me, inquit, nè deinceps ur-
pellem vendere vellem, nî eum priùs ceperim.

Hæc fabula indicat, incerta pro certis non habenda.

De Eremita & Milite.

ERemita quidam, vir sanctissimæ vitæ, militem hor-
tabatur, ut relictâ seculari militiâ, quam absq; De-
offensa & animæ discrimine pauci exercent, tandem s
corporis traderet quieti, & animæ consuleret saluti. Cu
miles, Faciam, inquit, quod mones, pater: verum enim
est, quòd hoc tempore milites neque stipendia exigere va-
leant, licèt exigua sint, neque prædari possint.

Hæc fabula indicat, multos vitiis renuntiare, quia illa amplius exerce-
re non possunt.

De Viro & Uxore bigamis.

VIr quidam, defunctâ uxore, quam valdè dilexera
duxit alteram, & ipsam viduam, quæ assiduè
prioris mariti virtutes fortiáque facinora objicieba
cui ut par referret, ipse quoque defunctæ uxoris mor
probatissimos pudicitiámq; insignem referebat. Quoda
autem die, viro irata, pauperi eleemosynam petenti pa
tem caponis, quem in cœnam utrisq; coxerat, dedit, d
cens, Do tibi hoc pro anima prioris viri. Quod audie
maritus, accersito paupere, reliquum caponis dedit, d
cens, Et ego quoq; do tibi hoc pro anima uxoris meæ d
functæ. Sic illi, dum alter alteri nocere cupiunt, q
cœnarent tandem non habuerunt.

Hæc fabula monet, non esse contra eos pugnandum, qui se possunt op-
mè vindicare.

De Leone & Mure.

Eo laqueo captus in ſylva, cùm ſe ità irretitum vi-
deret, ut nullis viribus ſe indè poſſe explicare confi-
ret, murem rogavit, ut abroſo laqueo eum liberaret,
omittens tanti beneficii ſe non immemorem futurum:
od cùm mus promptè feciſſet, leonem rogavit, ut filiam
us ſibi traderet in uxorem. Nec abnuit leo, ut benefa-
ri ſuo rem gratam faceret. Nova autem nupta ad vi-
m veniens, cùm eum non videret, caſu illum pede preſ-
atque contrivit.

Hæc indicat fabula, matrimonia, & cætera conſortia improbanda, quæ imparibus contrahuntur.

De Ulmo & Silere.

Ulmus, in ripa fluminis nata, ſiler ſibi proximum
irridebat, ut debile & invalidum, quòd ad omnem
l leviſſimum undarum impetum flecteretur: ſuam au-
m firmitatem & robur magnificis extollebat verbis,
òd multos annos aſſiduos amnis impetus inconcuſſa
rtulerat. Semel autem maximâ undarum violentiâ
mus perfracta trahebatur ab aquis. Cui ſiler ridens
quit, Cur me deſeris, vicina? Ubi eſt nunc fortitudo
a?

Fabula ſignificat, ſapientiores eſſe, qui potentioribus cedunt, quàm qui iſtere volentes turpiter ſuperantur.

De Cera duritiem appetente.

Cera ingemiſcebat, ſe mollem, & cuicunque leviſſi-
mo ictui penetrabilem procreatam. Videns autem la-
res, ex luto multò ſe molliori factos, in tantam duritiem
nis calore perveniſſe, ut multa perdurarent ſecula, ſe
cit in ignem ut eandem duritiem conſequeretur. Sed
tim igne liquefacta, conſumpta eſt.

Hæc admonet fabula, nè appetamus quod eſt nobis naturâ denegatum.

De

De Agricola militiam & mercaturam affectante.

AGricola quidam ægrè ferebat, se assiduè terra volvere, nec perpetuis laboribus ad magnas divi as pervenire; cùm nonnullos videret milites, qui ac præliis ità rem auxerant, ut bene induti incederent, lautis epulis nutriti beatam agerent vitam. Venditis i tur ovibus, capris ac bobus, equos emit & arma, & militiam profectus est: ubi cùm ab imperatore suo m pugnatum esset, non solùm quæ habebat perdidit, etiam pluribus vulneribus affectus est. Quare, damna militiâ, mercaturam exercere statuit, ut in qua ma lucrum & minorem laborem existimabat. Prædiis i tur venditis, cùm navim mercibus implevisset, navi re cœperat: sed, cùm in alto esset, tempestate magnâ c tâ, navis submersa est, & ipse cum cæteris qui in erant ad unum omnes periêre.

Hæc fabula admonet, quemlibet debere suâ sorte esse contentum, ubique sit parata miseria.

De Asino & Scurra.

ASinus indignè ferens scurram quendam honor & pulchris vestibus amiciri, quia magnos ven edebat sonos, ad magistratus accessit, petens, nè se mi quàm scurram honorare vellent. Et cùm magistra admirantes eum interrogarent, cur se ità honore dign duceret; Quia, inquit, majores quàm scurra crep ventris emitto, eósq; absq; fœtore.

Hæc fabula eos arguit, qui in rebus levissimis suas pecunias profun

De Amne suum fontem convitiis lacessente.

AMnis quidam suum fontem convitiis lacessebat inertem, quòd immobilis staret, nec ullos hab pisces: Se autem plurimùm commendabat, quòd opt crearet pisces, & per valles blando murmure serperet

dign

gnatus fons in amnem velut ingratum, undas repreſ-
. Tunc amnis, & piſcibus & dulci ſuo privatus,
arnit.

Hæc fabula eos notat, qui bona quæ agunt ſibi arrogant, non Deo attri-
nt, à quo, ceu à largo fonte, noſtra bona procedunt.

De Viro maligno & Dæmone.

Vir malignus cùm plurima perpetrâſſet ſcelera, &
ſæpius captus, & carcere concluſus, arctiſſimè per-
ili cuſtodiâ teneretur, dæmonis implorabat auxilium:
ſæpenumero illi affuit, & è multis eum periculis li-
avit. Tandem iterum deprehenſo, & ſolitum auxili-
imploranti, dæmon, magnum calceorum pertuſorum
cem ſuper humeros habens, apparuit, dicens, Amice,
pliùs tibi auxilio eſſe non poſſum: tot enim loca pro
liberando hactenus peragravi, ut hos omnes calceos
triverim: nulla etiam mihi ſupereſt pecunia, quâ ali-
valeam comparare; quare pereundum eſt tibi.

Hæc admonet fabula, nè exiſtimemus noſtra ſemper impunita fore pec-

De Avibus plures Reges eligere volentibus.

Aves conſultabant de pluribus regibus eligendis,
cùm aquila tantos volucrum greges ſola regere non
et: feciſſentq; voto ſatis, niſi cornicis monitu à tali
lio deſtitiſſent. Quæ, cùm cauſa rogeretur, cur non
es reges duceret eligendos; Quia difficiliùs, inquit,
es, quàm unus ſaccus, implentur.

Hæc fabula docet, longè melius ab uno, quàm à multis principibus gu-
ri.

De muliere, quæ pro Viro ſe velle mori dicebat.

Matrona quædam admodum pudica, & viri amun-
tiſſima, ægrè ferebat, maritũ adverſâ valetudine
eri; lamentabatur, ingemiſcebat, &, ut ſuum in vi-

rum

rum amorem teſtaretur, rogabat mortem, ut, ſi maritu
ſibi eſſet ereptura, ſe potiùs quàm illum vellet occide
Inter hæc verba, mortem cernit horribili aſpectu ver
entem: cujus timore perterrita, & jam ſui voti pœniten
Non ſum ego, inquit, quem petis: jacet ibi in lecto, que
occiſura veniſti.

Hæc fabula indicat, neminem eſſe adeò amantem amici, qui non ma
ſibi bene eſſe quàm alteri.

De Adoleſcente in funere matris canente.

VIr quidam defunctam uxorem, quæ ad ſepulchru
efferrebatur, lachrymis & fletibus proſequebatu
filius verò ejus canebat. Qui cùm à patre increparet
ut amens & inſanus, qui in matris funere cantaret, cù
unà ſecum mœſtus eſſe & flere deberet; Pater mi, i
quit, ſi ſacerdotes ut canerent conduxiſti, cur mihi ir
ſceris gratis concinenti? Cui pater, Non tuum, inqu
& ſacerdotum eſt idem officium.

De viro zelotypo, qui uxorem dederat cuſtodiendam.

VIr zelotypus uxorem, quam parùm pudicè vive
compererat, cuidam amico, cui plurimùm fideba
dederat cuſtodiendam, ingentem pollicitus pecuniam,
eam ità diligenter obſervaret, ut nullo modo conjugal
violaret copulam. At ille, ubi aliquot dies expertus c
ſtodiam hanc nimis difficilem, & ingenium ſuum verſ
tiâ mulieris vinci comperiſſet, ad maritum accede
dixit, Se amplius nolle hanc tam duram gerere provi
ciam, quandoquidem nè Argus quidem, qui totus oc
latus fuit, mulierem invitam poſſet cuſtodire: addi
præterea, Si neceſſe ſit, malle ſe anno integro ſaccum p
num pulicibus quotidie in pratum deferre, ſolutóq; ſa
cos inter herbas paſcere, veſperéque facto, omnes dom
reduce

ducere, quàm uno die impudicam mulierem ſervare.

Hæc fabula indicat, nullos cuſtodes ità eſſe diligentes, qui impudicas ulieres valeant cuſtodire.

De Viro clyſteres recuſante.

VIr quidam natione Germanus, dives admodum, ægrotabat: ad quem curandum plures acceſſerunt edici: (ad mel enim catervatim convolant muſcæ) quorum unus inter cætera dicebat, Opus eſſe clyſteribus, ſi ellet convaleſcere. Quod cùm vir hujuſmodi inſuetus edicinæ audiret, furore percitus, medicos domo ejici jut, dicens, Eos eſſe inſanos, qui, cùm caput ipſi doleret, dicem vellent mederi.

Hæc fabula innuit, omnia etiam ſalutaria, inſuetis & inexpertis, & aſpe- & obſcura videri.

De Aſino ægrotante, & Lupis viſitantibus.

ASinus ægrotabat, famáq; exîerat, eum citò moriturum. Ad eum igitur viſendum cùm lupi canéſq; niſſent, peteréntq; à filio quomodo pater ejus ſe haberet; per oſtii rimulum reſpondit, Meliùs quàm velletis.

Hæc indicat fabula, quòd multi fingunt moleſtè ferre mortem aliorum, s tamen cupiunt celeriter interire.

Quòd Nuci, Aſino, & Mulieri proſunt verbera.

MUlier quædam interrogabat nucem ſecus viam natam, quæ à prætereunte populo ſaxis impetebaur, quare eſſet ità amens, ut quò pluribus majoribúſq; beribus cæderetur, eò plures præſtantioréſq; fructus crearet. Cui juglans, Esne, inquit, proverbii immeor ità dicentis?

Nux, aſinus, mulier, ſimili ſunt lege ligati:
Hæc tria nil rectè faciunt, ſi verbera ceſſent.

Hæc fabula innuit, ſæpe homines propriis jaculis ſe ſolere confodere.

De Aſino laborum finem non inveniente.

ASinus hyberno tempore plurimùm angebatur, quòd nimio afficeretur frigore, & durum palearum haberet

beret victum: quare vernam temperiem & teneras her-
bas optabat. Sed cùm ver adveniſſet, cogeretúrque à do-
mino, qui figulus erat, argillam in aream, & lignum a
fornacem, indéque lateres, imbrices, tegulas ad diverſ
loca deferre; pertæſus veris, in quo tot labores tolerabat
æſtatem omnibus votis exſpectabat, ut dominus, meſſe im-
peditus, eum quieſcere pateretur. Sed tunc quoq; cùm
meſſes in aream, & indè domum triticum ferre compe-
leretur, nec quieti ſibi locus eſſet, autumnum ſaltem la-
borum finem fore ſperabat. Sed ubi nè tunc quoq; mal-
rum terminum adeſſe cernebat, cùm quotidie vinum, p
ma ligna portanda eſſent, rurſus hyemis nivem & gl
ciem eſflagitabat, ut tunc ſaltem aliqua ſibi requies
tantis laboribus concederetur.

Hæc fabula indicat, nulla eſſe præſentis vitæ tempora, quæ non per
tais ſunt ſubjecta laboribus.

De Mure, qui cum Fele amicitiam contrahere volebat.

Mvres complures, in cavo parietis commorantes c
templabantur felem, quæ in tabulato, capite dem
ſo & triſti vultu, recumbebat: Tunc unus ex iis, H
animal, inquit, benignum admodum & mite videt
vultu enim ipſo ſanctimoniam quandam præfert: v
ipſum alloqui, & cum eo indiſſolubilem nectere amicit
Quæ cùm dixiſſet, & propiùs acceſſiſſet, à fele captu
dilaceratus eſt. Tunc cæteri hoc videntes, ſetum aieba
Non eſt, profectò, non eſt vultui temere credendum.

Hæc fabula innuit, non ex vultu, ſed ex operibus homines judican
cùm ſub ovina pelle ſæpe atroces lupi deliteſcant.

De Aſino, qui Hero ingrato ſerviebat.

Asinus, qui viro cuidam ingrato multos annos in
fenſo pedo ſervîerat, ſemel, ut fit, dum ſarcinâ p

us esset gravi & salebrosâ incederet viâ, sub onere reci-
ebat. Tum dominus implacabilis multis verberibus
urgere compellebat, pigrum animal & ignavum nuncu-
ans. At ille miser inter verbera hæc secum dicebat, In-
elix ego, quàm ingratum sortitus sum herum! Nam
uamvis ei multo tempore sine offensa servierim, tamen
on hoc unum delictum tot meis pristinis beneficiis com-
ensat.

Hæc fabula in eos conficta est, qui beneficiorum sibi collatorum immemores, etiam minimam benefactoris sui in se offensam atroci pœnâ prosequuntur.

De Lupo suadenti histrici ut tela deponeret.

Upus esuriens in histricem intenderat animum:
quam tamen, quia sagittis undique munita erat, in-
adere non audebat. Excogitatâ autem eam perdendi
utiâ, illi suadere cœpit, nè pacis tempore tantum telo-
m onus tergo reportaret; quandoquidem non aliquid
gittarii, nisi cùm prælii tempus instaret, portarent. Cui
trix, Adversus lupum, inquit, semper præliandi tem-
s esse credendum est.

Hæc fabula innuit, virum sapientem oportere adversùs inimicorum & stium fraudes semper esse munitum.

De Mure liberante Milvum.

Mus conspicatus milvum laqueo aucupis implici-
tum, misertus est avis, quamvis sibi inimicæ, ab-
sisq; dente vinculis, evolandi viam fecit. Milvus tan-
immemor beneficii, ubi se solutum vidit, murem nil tale
spicantem corripiens, unguibus & rostro laceravit.

Hæc fabula indicat, malignos hujusmodi gratias suis benefactoribus solet impendere.

De Cochlea petente à Jove, ut suam domum secum ferre posset.

Cum Jupiter ab exordio mundi singulis animalibus
munera, quæ petîissent, elargiretur; cochlea ab eo

petiit ut domum ſuam poſſet circumferre. Interrogata à Jove, quare tale ab eo munus expoſceret, quod illi grave & moleſtum futurum erat: Malo, inquit, tam grave onus perpetuò ferre, quàm, cùm mihi libuerit, malum vicinum non poſſe vitare.

Fabula indicat, malorum vicinitatem omni in commodo fugiendam.

De Herinaceo viperam hoſpitem ejiciente.

HErinaceus hyemem adventare præſentiens, blande viperam rogavit, ut in propria illius caverna adverſùs vim frigoris locum ſibi concederet. Quod cùm illa feciſſet, herinaceus huc atque illuc ſe provolvens ſpinarum acumine viperam pungebat, & vehementi dolore torquebat. Illa malè ſecum actum videns, quando herinaceum ſuſcepit hoſpitio, blandis eum verbis, ut exiret, orabat; quandoquidem locus duobus eſſet anguſtus. Cui herenaceus, Exeat inquit, qui hîc manere non poteſt. Quare vipera ſentiens ſibi locum ibi non eſſe illinc ceſſit hoſpitio.

Fabula indicat, eos in conſortia non admittendos, qui nos poſſunt ejicere.

De Lepore ſeſe Vulpi præferente ob pedum velocitatem.

LEpus ſeſe dignum reputabat, qui vulpi præferretur quoniam longè illam pedum pernicitate ſuperaba. Tum vulpes, At ego, inquit, ingenium ſum ſortita præſtantius, quo ſæpius quàm tu pernicitate tuâ canes elud

Hæc fabula indicat, corporis velocitatem & vires ab ingenio longe superari.

De ſene ob impotentiam, libidinem carnis relinquente.

VIr quidam ſanctitate præditus ſingulari, ſenem quendam admonebat, ut tandem vitia libidinis dimittat, cui vehementer inſudabat. Cui ſenex, Obtemperabo, inquit pater ſancte, ſanctiſſimis optimiſque monitionibus

monitionibus tuis. *Nam Vſum Veneris admodum mihi eſſe ſentio, & virga mihi amplius non arrigitur.*

Hæc fabula indicat, malos non amore virtutis & Dei, ſed timore pœnæ impotentiâ à conſuetis vitiis deſiſtere.

De Agricola quodam & Poeta.

AGricola quidam ad Poetam accedens, cujus agros colebat, cùm eum inter libros ſolum offendiſſet, interrogavit eum, quo pacto ità ſolus vivere poſſet. Cui ille, Solus, inquit, tantùm eſſe cœpi, poſtquam te huc contuli.

Hæc fabula indicat, eruditos viros, qui doctiſſimorum virorum turbâ minuò ſtipantur, tunc ſolos eſſe, cùm inter illiteratos homines fuerint.

De Lupo ovis pelle induto, qui gregem devorabat.

VPus ovis pelle indutus, ovium ſe immiſcuit gregi, quotidiéq; aliquam ex eis occidebat: quod cùm paſtor animadvertiſſet, illum in altiſſima arbore ſuſpendit. Interrogantibus autem cæteris paſtoribus, cur ovem ſuſpenderet, aibat, Pellis quidem, ut videtis, eſt ovis; opera autem erant lupi.

Hæc fabula indicat, homines non ex habitu, ſed ex operibus judicandos, quoniam multi ſub veſtimentis ovium lupina faciunt opera.

De Patre filium ad virtutes fruſtrà hortante.

PAter quidam filium, ut vitiis deditum, multis hortabatur verbis, ut, derelictâ vitiorum viâ, virtutibus vigilaret, quæ ei laudem & decus erant parituræ. Cui ius, Fruſtrà, inquit, pater, ad hæc facienda hortaris: ltos enim prædicatores, ut aiunt, audivi, qui longè te liùs ad virtutum hortabantur viam, nunquam tamen um admonitionibus obſecutus ſum.

Hæc fabula indicat, viros malignæ naturæ nullius hortatu à vitiis velle edere.

De Cane oves domini ſui occidente, à quo ſuſpenſus eſt.

PAſtor quidam cani oves ſuas dederat cuſtodiendas, optimis illũ paſcens cibis. At ille ſæpe aliquam ovem occidebat. Quod cùm paſtor animadvertiſſet, canem capiens, eum volebat occidere. Cui canis, Quare me, inquit, perdere cupis? Sum unus ex domeſticis tuis: interfice potiùs lupum, qui continuò tuo inſidiatur ovili. Imò, inquit paſtor, te quàm lupum morte dignum magis puto. Ille enim palàm ſe meum hoſtem profitetur, tu verò, ſub amicitiæ ſpecie, quotidie meum imminuis gregem.

Hæc innuit fabula, longè magis puniendos, qui ſub amicitiæ ſpecie nocent lædunt, quam qui apertè ſe noſtros inimicos profitentur.

De Ariete cum Tauro pugnante.

ARies quidam inter lanigeros greges erat, tant â corporis nuum & capitis firmitate, ut cæteros arietes ſtatim faciléque ſuperaret: quare cùm nullum ampliùs arietem inveniret, qui occurſanti ſibi auderet obſiſtere, crebris elatus victoriis, taurum auſus eſt ad certamen provocare. Sed primo congreſſu, cùm in taurinam frontem arietet âſſet, tam atroci ictu repercuſſus eſt, ut ferè moriens hæc diceret, Stultus ego quid egi? Cur tam potentem adverſarium auſus ſum laceſſere, cui me imparem creavit natura?

Fabula indicat, cum potentioribus non eſſe certandum.

De Vidua & Aſino viridi.

VIdua quædam cœlibatum exoſa, nubere cupiebat, ſed non audebat, verita vulgi irriſiones, qui maledictis eas ſolet inceſſere, quæ ad ſecundas tranſeunt nuptias: ſed commater ejus, quàm contemnendæ eſſent populi voces, hâc arte monſtravit. Juſſit enim aſinum album, quem vidua habebat, viridi colore depingi, & per omnes urbis vicos circumduci. Quod dum fieret, tanta admira-

*dmiratio ab initio omnes invaſerat, ut non ſolùm pue-
, verùm etiam ſenes hâc re inſolitâ moti, aſinum ani-
i gratiâ comitarentur. Deinde cùm hujuſmodi animal
notidie per urbem duceretur, deſierunt admirari. Iti-
m, inquit ad viduam commater, eveniet tibi: ſi enim
rum acceperis, per aliquot dies eris fabula vulgi; de-
de hic ſermo conticeſcet.*

Hæc fabula indicat, nullam rem eſſe tantâ dignam admiratione, quæ diuturnitate temporis non definet eſſe miraculum.

De Aquila filios Cuniculi rapiente.

*AQuila in altiſſima arbore nidulata, catulos cuni-
culi, qui non longè illinc paſcebantur, in eſcam pul-
rum ſuorum rapuerat: quam cuniculus blandis orabat
erbis, ut ſuos filios reſtituere dignaretur. At illa eum
puſillum & terreſtre animal & ad ſibi nocendum im-
tens arbitrata, eos in conſpectu matris unguibus dila-
rare, & pullis ſuis epulandos apponere non dubitavit.
unc cuniculus, filiorum morte commotus: hanc inju-
am minimè impunitam abire permiſit: arborem enim,
æ nidum ſuſtinebat, radicitus effôdit, quæ, levi im-
lſu ventorum procidens, pullos aquilæ adhuc implu-
es & involucres in humum dejecit: qui à feris depaſti
agnum doloris ſolatium cuniculo præbuerunt.*

Hæc indicat fabula, neminem potentiâ ſuâ fretum, imbecilliores debere ſpicere, cùm aliquando infirmiores potentiorum injurias ulciſcantur.

De Lupo piſce fluvii, Maris regnum affectante.

*Upus piſcis erat in amne quodã, qui pulchritudine,
magnitudine, ac robore cæteros ejuſdem fluminis pi-
s excedebat. Unde cuncti eum admirabantur, & tan-
am regem præcipuo proſequebantur honore. Quare in
erbiam elatus, majorem principatum cœpit appetere.*

Relicto igitur amne, in quo multos annos regnaverat, i
greſſus eſt mare, ut ejus regnum ſibi vendicaret. Sed o
fendens delphinum miræ magnitudinis, qui in illo regn
bat, ità ab illo infectatus eſt, ut aufugiens vix amn
oſtium ingrederetur: unde ampliùs non auſus ſit exire.

Hæc fabula nos admonet, ut rebus noſtris contenti, ea non appetam quæ nóſtris viribus ſunt longè majora.

De Ove Paſtori convitiante.

Ovis convitiabatur paſtori, quòd, non contentus la
quod in uſum ſuum filiorúmq; ab ea mulgebat, i
ſuper illam vellere denudaret. Tunc paſtor iratus, filiu
ejus trahebat ad mortem. Ecquid, inquit ovis, pejus mi
facere potes? Ut te, inquit paſtor, occidam, & lupis ca
búsq; projiciam devorandam. Siluit ovis, majora adh
mala formidans.

Hæc fabula indicat, non debere homines in Deum exeandeſcere, ſi vitias & filios ipſis permittat auferri; cùm etiam majora & viventibus mortuis poſſit inferre ſupplicia.

De Auriga & Rota currûs ſtridente.

Auriga interrogabat currum, quare rota quæ er
deterior, ſtrideret, cùm cætera idem non faceren
Cui currus, Ægroti, inquit, ſemper moroſi, & quer
eſſe conſueverunt.

Hæc fabula indicat, mala ſolere homines ad quærimoniam ſemper i pellere.

De Viro amicos experire volente.

Vir quidem dives admodum & liberalis magna
habebat amicorum copiam, quos ad cœnam ſæpi
mè invitabat: ad quem libentiſſimè accedebant. Vole
autem experiri, an in laboribus & periculis ſibi fide
eſſent, omnes pariter convocavit, dicens, Obortos ſibi i
micos, ad quos perdendos ire ſtatuerat: quare correp
armis ſecum irent, ut illatas ſibi ulciſcerentur injuri
Tum omnes præter duos ſeſe excuſare cœperunt. Cæte

igit

gitur repudiatis, illos tantùm duos in amicorum numero habuit; quos deinde ſingulari amore proſecutus eſt.

Hæc fabula indicat, adverſam fortunam amicitiæ experimentum eſſe jàm optimum.

De Vulpe carnem Leporis Cani laudante.

Vulpes cùm fugaretur à cane, & jamjam eſſet capienda, nec ullam aliam evadendi viam invenire ſe poſſe cogноſceret; Quid me, inquit, ô canis, perdere cupis, cujus caro tibi uſui eſſe non poteſt? Cape potiùs leporem illum (non procul enim lepus aberrat) cujus carnem ſuaviſſimam mortales eſſe commemorant. Canis igitur motus conſilio vulpis, omiſſâ vulpe, leporem inſecutus eſt; quem tamen, ob incredibilem ejus velocitatem, capere non potuit. Paucis poſt diebus lepus conveniens vulpem, vehementer eum accuſabat (verba enim ejus audierat) quòd ſe cani demonſtrâſſet. Cui vulpes, Quid me accuſas, lepus, cùm tantopere te laudavi? quid diceres ſi te vituperâſſem?

Hæc fabula indicat, multos mortales, ſub laudationis ſpecie, aliis perniciem machinari.

De Lepore calliditatem, & Vulpe celeritatem à Jove petentibus.

Lepus & vulpes à Jove petebant: hæc, ut calliditati ſuæ pedum celeritatem; ille, ut velocitati ſuæ calliditatem adjungeret. Quibus Jupiter ità reſpondit, Ab origine mundi è ſinu noſtro liberaliſſimo ſingulis animantibus ſua munera ſumus elargiti: uni autem omnia deeſſe, aliorum fuiſſet injuria.

Hæc indicat fabula, Deum ſingulis ſua munera ità eſſe æquali lance largitum, ut quiſque eſſe debeat ſua ſorte contentus.

De Equo inculto, ſed veloci, & cæteris eum irridentibus.

Qui complures ad Circenſes ludos fuerant adducti, pulcherrimis phaleris ornati, præter unum quem cæteri

teri incultum, & ad hujusmodi certamen ineptum irridebant, nec unquam victorem futurum opinabantur. Sed ubi currendi tempus advênit, & dato tubæ signo cuncti carceribus exsiluere; tum demũ innotuit, quantò hic palò ante irrisus cæteros velocitate superaret: omnibus enim aliis post se longo intervallo relictis, palmam assecutus e

Fabula significat, non ex habitu, sed ex virtute homines judicandos.

De Rustico, per vocem hœdi ad Jurisconsultum admisso.

Rusticus quidam gravi lite implicitus, ad quendam jurisconsultum accesserat, ut eo patrono sese expli caret. At ille, aliis negotiis impeditus, renuntiari jube se non posse nunc îlli vacare; quare abiret, aliàs reditu rus. Rusticus, qui huic ut veteri fidóque amico plurimùm fidebat, sæpius rediens, nunquam admissus est. Tan dem hœdum adhuc lactantem & pinguem secum defe rens, ante ædes Jurisperiti stabat, & hœdum vellicans illum balare coegit. Janitor, qui ex præcepto heri do portantes statim admittere solebat, audità voce hœdi, ja nuam illico aperiens, hominem introire jubet. Tunc rusticus ad hœdum conversus, Gratias, inquit, ago, hœdi mi, qui tam faciles mihi has effeciſti fores.

Fabula indicat, nullos res tam duras difficiléque, quas munera non periant.

De Adolescente ex coitu infirmo, & Lupo.

Adolescens quidam uxorem duxerat, & ipsam quo adolescentulam, formosam admodum, & libidi sam: cujus effrænæ libidini dum satisfacere cupit, i lumbos exhausit, ut paucis post diebus macilentus fier & mortuo magis quàm vivo similis videretur: non ingr di, non stare, nec aliquid opus facere poterat; sed, ut sen

qu

quidam, apricatione gaudebat. Dum ergò in aprico stans frigo, calore Solis sese calefaceret, accidit, ut venatores, qui lupum fuerant insectati, illâc iter haberent; quos cùm adolescens interrogaret, cur lupum non ceperant; Ob incredibilem, inquiunt, illius velocitatem, illum assequi non potuimus. Tunc ait adolescens, Uxorem profectò hic lupus habere non debet: si enim uxori junctus esset, nunquam tantâ pedum pernicitate polleret.

Hæc indicat fabula, neminem esse adeo robustum & fortem, quem nimius Veneris usus non infirmum & debilem reddat.

De Sene Juvenem poma sibi surripientem saxis dejiciente.

Senex quidam juvenem sibi poma surripientem blandis orabat verbis, ut ex arbore descenderet, nec res suas vellet auferre. Sed cùm incassum verba funderet, juvene ejus ætatem ac verba contemnente; Non in verbis tantùm, inquit, verùm etiam in herbis audio esse virtutem. Herbas igitur vellere, & in illum jacere cœpit. Quod juvenis conspicatus, in vehementem risum effusus est, & senem delirare arbitrabatur, qui crederet eum ex arbore herbis posse depellere. Tunc senex omnia experiri cupiens, Quando, inquit, verborum & herbarum vires adversùs raptorem mearum rerum nullæ sunt, lapidibus agam, in quibus quoq; dicunt esse virtutem: lapidésque, quibus gremium impleverat, in juvenem jaciens, illum descendere & abire coegit.

Hæc fabula indicat, omnia prius sapienti tentanda, quam ad armorum confugiatur auxilium.

De Luscinia cantum Accipitri pro vita pollicente.

Luscinia ab accipitre famelico comprehensa, cùm modo se ab eo devorandam esse intelligeret, blandè eum rogabat ut se dimitteret; pollicita, pro tanto beneficio ingentem

gentem mercedem ſeſe relaturam. Cùm autem accipite eam interrogaret, quid gratiæ ſibi referre poſſet; Aure inquit, tuas mellifluis cantibus demulcebo. At ego, i quit accipiter, malo mihi ventrem demulceas: ſine tu enim cantibus vivere poſſum, ſine cibo verò non poſſum.

Hæc fabula innuit, utilia jucundis anteponenda.

De Leone Porcum ſibi ſocium eligente.

Leo cùm ſocios adſciſcere ſibi vellet, multáque an malia ſeſe illi adjungere optarent, idq; precibus votis expoſcerent, ſpretis cæteris, cum porco ſolùm ſoci tatem voluit inire. Rogatus autem cauſam, reſpondi Quia hoc animal adeò fidum eſt, ut àmicos & ſocios ſu in nullo, quantumvìs magno diſcrimine, unquam reli quat.

Hæc fabula docet, eorum amicitiam appetendam, qui adverſitatis tempore à præſtando auxilio non referunt pedem.

De Culice cibum & hoſpitium ab Ape petente.

Culex hyberno tempore, cùm fame & frigore ſe p riturum conjiceret, ad apum acceſſit alvearia, ab cibum & hoſpitium petens: quæ ſi ab eis fuiſſet conſec tus, promittebat, filios earum ſe artem muſicam edoctu rum. Tunc quædam apis, At ego malo artem meam libe ri mei diſcant, quæ eos à famis & frigoris periculo ex mere poterit.

Fabula nos admonet, ut liberos noſtros his artibus erudiamus, quæ e ab inopia valent vindicare.

De Aſino tubicine, & Lepore tabellario.

Leo rex quadrupedum, adversùs volucres pugnat rus, ſuorum acies inſtruebat. Interrogatus autem urſo, quid ei aſini inertia aut leporis timiditas ad vict

ria

iam conferre posſent, quos ibi inter cæteros milites ad-
ſſe cernebat; respondit, Asinus tubæ ſuæ clangore mili-
es ad pugnam concitabit: lepus verò, ob pedum celerita-
em, tabellarii fungetur officio.

Fabula significat neminem adeò contemptibilem, qui aliqua in re nobis rodeſſe non poſſit.

De Accipitribus inter ſe inimicis, quos Columbæ compoſuêre.

Accipitres invicem inimici quotidie decertabant, ſuiſque odiis occupati, alias aves minimè infeſta-
ant. Columbæ illorum vicem dolentes, eos miſſis legatis
ompoſuêre. Sed illi ubi inter ſe amici effecti ſunt, cæte-
as aves imbecilliores, & maximè columbas, vexare &
ccidere non deſinebant. Tum ſecum columbæ, Quàm
tilior accipitrum diſcordia, quàm concordia, nobis
rat!

Hæc admonet fabula, malorum inter ſe odia civium alenda potiùs quam xtinguenda; ut, dum inter ſe digladiantur, viros bonos quietè vivere per-ittant.

De Muliere ignem in mariti domum ferente.

Vir quidam prudens uxorem ducebat. Interrogatus autem ab amicis, quid ſibi vellet facula illa quam
va nupta accenſam paternâ domo efferret; rurſusque
ariti domum ingreſſura accendit & introfert; Signifi-
at, inquit, me hodie ignem è ſoceri mei ædibus ablatum
domum meam inferre.

Fabula ſignificat, ſæpenumero mulierem ignem quendam eſſe, qui maii bona comburit.

De Prætore repetundarum damnato.

Prætor, qui pecuniam cui præfuerat expilaverat: re-
petundarum damnatus fuerat. Cúmque ægrè ablata
ſtitueret, dicebat quidam è provincialibus, Hic noſter
ætor mulieres imitatur, quæ fœtus concipientes, mirâ
voluptate

voluptate afficiuntur, cùm autem eos amittunt, incredibili dolore torquentur.

Fabula innuit, aliena non esse surripienda, nè, illa deponere coacti, mœrore conficiamur.

De Sene mortem differre volente.

Senex quidam mortem, quæ eum è vita raptura adverterat, rogabat ut paululùm differret, dum testamentum conderet, & cætera ad tantum iter necessaria præpararet. Cui mors, Cur non, inquit, hactenus præparâsti, toties à me monitus? Et cùm ille, Eam nunquam à se visam antea, diceret; Cùm, inquit; non æquales tuos modò, quorum nulli ferè jam restant, verùm etiam juvenes, pueros infantes, quotidie rapiebam, nonne te admonebam mortalitatis tuæ? Cùm oculos hebescere, auditum minui; cæterósque sensus indies deficere, corpus ingravescere sentiebas, nonne tibi me propinquam esse dicebam? & te admonitum negas? quare ulteriùs differendum non est.

Hæc fabula indicat, ità vivendum, quasi mortem semper adesse cernamus.

De Viro avaro sacculum nummorum alloquente.

Vir quidam avarus, qui ingentem aureorum acervum malè partum relicturus moriebatur, interrogat sacculum nummorum, quem morienti sibi jusserat afferri Quibus voluptatem esset allaturus. Cui sacculus Hæredibus, inquit, tuis, qui nummos à te tanto sudore quæsitos, in scortis & conviviis profundent; & dæmonibus, qui animam tuam æternis suppliciis mancipabunt.

Hæc fabula indicat, stultissimum esse in eis laborare, quæ aliis gaudium nobis autem sint allatura tormenta.

FINIS.

LAURENTII VALLENSIS,

in Fabulas Æsopi, *è* Græco *in* Latinum *sermonem versas, ad clarissimum virum* Arnoldum Foveldam, *Præfatio.*

PRomiseram nuper, me tibi coturnices, quas ipse venatus essem, missurum. Eas capere, ut homo venandi insuetus, cùm non possem; ad venationem meam, id est ad literas, me converti: & fortè ad manus venit libellus *Græcus* ex præda navali, 33 *Æsopi* fabulas continens. Has omnes studui labore venatus sum. Mitto igitur ad te sive fabulas, sive coturnices, quibus te oblectare possis & ludere. Etenim si *Octavianum*, *Marcúmque Antonium*, orbis terrarum principes, ludo coturnicum delectatos accepimus: profectò tu, qui literarum amantissimus, & literato hoc genere ludendi delectaberis. Et si quis *Octavanio* aut *Antonio* pugnacem aliquam earum avium dono dedisset, jucundam illis rem gratámque fecisset: ego quoque tibi jucundus gratúsque ero, qui plures quàm triginta ejus generis aves dono mitto pugnaces, victrices, &, si fortè hoc te magìs juvat, etiam pingues. Oblectant enim hæ fabulæ & alunt; nec minùs fructùs habent, quàm flores. Sed nè donum suum laudare insolentis sit, finem faciam. Tu, si coturnices veras, quàm has fabulas, malis, rescribe; mittam namque non modo coturnices, sed & perdices. Ex urbe *Venetia, Calend.* Maii, *Anno* 1538.

De Vulpe & Capro.

VVlpes & caper sitibundi in quendam puteum descenderunt: in quo cùm perbibissent, circumspicienti ditum capro vulpes ait, Bono animo esto caper: excogitavi namque quo pacto uterque reduces simus. Siquidem eriges te rectum, prioribus pedibus ad parietem admotis, cornuáque adducto ad pectus mento reclinabis, & ego terga cornuáq; tua transiliens, & extra puteum evadens, te isthinc postea educam. Cujus consilio fidem habenti pro, atq; ut ille jubebat obtemperanti, ipsa è puteo prosiliit,

ſiliit, ac deinde præ gaudio in margine putei geſtiebat, exſultabátque nihil de hirco curæ habens. Cæterùm cùm ab hirco ut fœdifraga incuſaretur, reſpondit, Enimvero, hirce, ſi tantum tibi eſſet ſenſûs in mente, quantum eſt ſetarum in mento, non priùs in puteum deſcendiſſes, quàm de reditu exploratum habuiſſes.

Hæc fabula innuit, virum prudentem debere finem explorare, antequam ad rem peragendam veniat.

De Vulpe & Leone.

VVlpes nullum antea leonem conſpicata, cùm illi aliquando ex improviſo obviâſſet, ità conſpectum ejus expavit, ut parùm adfuerit quin extingueretur. Quod cùm iterum poſtea accidiſſet, ad conſpectum quidem leonis exterrita eſt, ſed non ità ut priús. Tertiò autem cùm leonem eundem in civitate eſſet intuita, non modò non exterrita, ſed etiam confidenter adiens, cum illo collocuta eſt & confabulata.

Hæc fabula innuit, quòd conſuetudo & converſatio facit, ut quæ maxim horribilia & formidanda ſunt, neque horrida neque formidoloſa videantur

De Gallis & Perdice.

GAllos quidam domi ſuæ cùm haberet, mercatus e perdicem, eámque alendam, & in ſocietatem gallorum dedit unà cum illis ſaginandum; eámq; galli p ſe quiſque mordebant abigebántque. Perdix autem apu ſe afflictabatur, exiſtimans, ideo talia inferri ſibi à gallis, quòd ſuum ab illorum genere alienum eſſet. Ubi ver non multò pòſt adſpexit illos inter ſe pugnantes, mutuque percutientes, recreata à mœrore & triſtitia, inqui Equidem poſt hæc non afflictabor ampliùs, videns e etiam inter ſe dimicantes.

Hæc fabula innuit, virum prudentem debere æquo animo ferre con melias ab alienigenis illatas, quos videt nè à domeſticorum quidem iu ria abſtinere.

De Vulpe & capite quodam reperto.

Vulpes aliquando in domum citharœdi ingreſſa, dum omnia inſtrumenta muſica, omnem ſupellectilem ſcrutaretur, reperit è marmore caput lupinum ſcienter fabréque factum: quod cùm in manum ſumpſiſſet, inquit, O caput cum magno ſenſu factum, nullum ſenſum habens!

Hæc fabula ad eos ſpectat, qui corporis dignitatem habent, animi inſtriam non habent.

De Carbonario & Fullone.

Carbonarius conducta in domo habitans, fullonem invitavit, qui eò loci proximè veniſſet, ut iiſdem in ædibus unà habitaret. Cui fullo, O homo, non eſt iſtud ædificium conducibile: vereor enim nè quicquid ipſe cum facerem, id omne tu carbonariâ aſpergine fuſcares.

Hæc fabula innuit, nullum cum flagitioſis habendum eſſe commercium

De Viro jactabundo.

Vir quidam aliquandiu peregrinatus, cum iterum domum reverſus fuiſſet, cùm multa alia in diverſis regionibus à ſe viriliter geſta jactabundus prædicabat, tum verò id maximè, quòd Rhodi omnes in certamine ſaltandi ſuperâſſet; ejuſdem rei Rhodios, qui adfuerant, teſtes eſſe. Ad quem unus aſſiſtentiam reſpondens, inquit, homo, ſi verum iſtud eſt quod loqueris, quid tibi opus eſt teſtibus? Ecce Rhodium! ecce hîc certamen ſaliendi!

Hæc indicat fabula, quòd ubi vera teſtimonia adſunt, nihil opus eſt teſtibus.

De Viro Apollinem tentante.

Vir quidam facinoroſus Delphos ſe contulit, Apollinem tentaturus: habénſque paſſerculum ſub pallio, tum pugnotenebat, & accedens ad tripodas, interrogabat eum, dicens, Quod habeo in dextra, vivitne an

mortuum

mortuum est? prolaturus passerculum vivum, si ille mor tuum respondisset; rursus prolaturus mortuum, si vivu respondisset: occidisset enim statim sub pallio clàm, priu quam proferret. At Deus subdolam calliditatem hom nis intelligens, dixit, O consultor, utrùm mavis face (penes te namque arbitrium est) facito; & sive vivu sive mortuum, quod in manibus habes, proferto.

Hæc fabula innuit, mentem divinam nihil neque latere, neque falle

De Piscatore & Smaride.

PIscator quidam, demissis in mare retibus, extulit sm ridem pusilli corporis, quæ sic piscatorem obsecrab Noli me in præsentia capere tam pusillam & minutam sine abire, & crescere, ut postea sic adultâ commodo cu majore potiaris. Cui piscator inquit, Ego verò ame sim, si lucrum, quod inter manus habeo, licèt exigu prætermittam, spe futuri boni, quantumlibet magni.

Hæc fabula innuit, stolidum esse, qui propter spem majoris comm rem & præsentem & certam, licet parvam, non amplectitur.

De Equo & Asino.

VIr quidem habebat equum & asinum. In itin autem faciendo, inquit asinus equo, Si me salv vis, leva me parte oneris mei. Equo illius verbis non sequente, asinus sub onere cadens moritur. Tunc domi jumentorum omnes quas portabat asinus sarcinas sim que corium quod à mortuo exuerat, equo imponit. onere depressus equus, & gemens, cum clamore inq Væ mihi juventorum infelicissimo! quid mihi misero n evenit? Nam recusans partem, nunc totum onus po & illius insuper corium.

Hæc fabula innuit, majores debere in laboribus participes esse mi bus, ut utrique sint incolumes.

De Viro & Satyro.

Vir quidam cum Satyro amicitiam inierat: qui cùm edendi gratiâ sederent, exortâ cœli tempestate, ac rigore, vir manus ad os admovens anhelitu refocillabat. Quod intuens Satyrus interrogabat, quamobrem id faceret. Ille inquit, Calore oris algentes manus refocillo. Eulóq; pòst calidiori edulio allato cùm vir, iterum ad manum cum edulio admovens, calorē cibi adspiratione frigeraret, interrogat Satyrus, quamobrem id faceret. Respondente autem viro, Ut edulium refrigerem: Atqui, inquit Satyrus, tecum posthac amicitiam non exerce, qui ex uno ore & calidum promas & frigidum. Vale.

Hæc innuit fabula, devitandam ejus amicitiam esse, cujus anceps vita & non simplex sermo.

De Vulpe & Pardo.

Vulpes & pardus de pulchritudine altercabantur: & pardo suam pellem versicolorem extollente, vulpes cùm suam proponere non posset, inquit, At quantò speciosior, quæ non corpus, sed animum versicolorem gesta sum!

Hæc fabula innuit, pulchritudinem animi antecellere pulchritudinem oris.

De fele in fœminam mutata.

Felis quædam dilicium formosi erat cujusdam adolescentis. Hanc ille, ut in fœminam mutaret, Venerem precatus est. Dea misertа cupiditatis adolescentuli, convertit bestiam in speciosam puellam. Cujus formâ perspecta adolescentulus, adducit illam secum domum: quibus considentibus in cubiculo, Venus, volens experimentum facere, nunquid illa cum corpore mutâsset & mores, murem immisit in medium. At illa, & eorum qui

aderant, & cubiculi nuptialis immemor, è cubiculo sur-
gens, murem insequebatur, illum comedere cupiens. Tum
dea, indignata, eam iterum in suam restituit naturam.

Hæc indicat fabula, sceleſtos homines, etſi conditionem ſtatùmque mutent, tamen mores nequaquam mutare.

De Agricola & Canibus.

AGricola quidam hyberno sidere in agro deprehensus
deficientibus cibariis, primùm interfectis singul
ovibus, illarum carnibus vescebatur, mox & caprarum
postremò operariis bobus interemptis alebatur. Quod ca-
nes cùm animadvertissent, inter se collocuti sunt, dice-
tes, At nos hinc faciamus fugam. Si enim operariis bob
dominus noster non pepercit, nec nobis quidem parcet.

Hæc indicat fabula, fugiendos eos eſſe cavendosque, qui à familiari quoque manus non abſtinent.

De Agricola filios ſuos docente.

AGricola filios suos videns quotidie litigantes, neq
in gratiam inter se reduci potuisse, jussit complu
virgulas sibi adferri. Aderant autem filii illic sedent
Quæ cùm allatæ essent, colligavit omnes in unum fas-
culum, jussítque singulos filiorum fasciulum capere a
confringere. Illis verò confringere non valentibus, s
vens postea fasciculum, tradit singulas singulis eis fr
gendas; atque illis statim faciléq; frangentibus intu
Ità & vos, filii mei, si unanimes invicem perstiter
inexpugnabiles vos hostibus, & invictos præbebitis:
minùs, ipsa vestra æmulatio atq; seditio opportunam
prædam inimicis faciet.

Hæc innuit fabula, æquè res humanas facere vel concordiâ incrementum, vel diſcordiâ jacturam.

De Mulière & Gallina.

Mulier quædam vidua habebat gallinam quotidie singula ova parientem. Sperans autem mulier pro singulis bina ova parituram, si plùs tribuisset escarum, diparè educabat. Gallina verò pinguior effecta nè unum quidem ovum parturire poterat.

Hæc fabula indicat, quòd homines propter luxum & copiam rerum inavescentes, ab instituto retardamus.

De Homine, quem Canis momorderat.

Admorsus à cane quidam circuibat singulos, corrogans curationem; nactúsq; est quendam, qui, cognita mali qualitate, inquit, Si tu quidem, ô homo, convalescere vis, sume crustulum panis madefactũ in sanguine vulneris, & porrige cani, qui te momordit, comedendum. Cui ille deinceps inquit, Ego mehercule, si isthuc vero, dignus sim, qui ab omnibus hujus urbis canibus remordear.

Hæc fabula indicat, improbos homines, cùm maxima beneficia accepe-rit, cum maximè ad malefacta animari.

De duobus Amicis & Urso.

Duobus amicis unà iter facientibus fit ursus obviam: quorum unus perterritus in arborem scandens fugit: alter verò, cùm se imparem urso fore, & si pugnavellet, superatum iri intelligeret, procidens simulabat se mortuum. Ursus autem adveniens, aures & occipitium olfaciebat; illo, qui stratus jacebat, usquequaque continente respicationem: ita à mortuum esse credens ursus recessit: aiunt enim ursum non sævire in cadavera. Mox ille, qui inter frondes arboris latuerat, descendens, interrogat amicum, quidnam ad aurem ursus secum esset locutus. Cui amicus inquit, Admonuit me, nè posthac cum hujusmodi amicis iter faciam.

Hæc fabula innuit, devitandos eos amicos, qui periculoso in tempore auxilio præstando revocant pedem.

De Adolescentibus & Coquo.

Duo adolescentes opsonium à coquo mercati comm
niter erant. Cæterùm cùm coquus quibusdam n
gotiis domesticis animum intenderet vacarétque, alt
adolescentum partem opsonii in alterius manus immis
Convertente se coquo, & partem carnis, quæ aberat, r
quirente; qui carnem sustulerat, jurabat se non haber
qui verò habebat, jurabat se non abstulisse. Quibus c
quus, intellectâ adolescentum astutiâ, inquit, Etsi
latet fur, tamen eum, per quem jurâstis, Deum non l
tebit.

Hæc fabula innuit, quòd si quid homines celamus, Deum nequaqu
celare poterimus, qui solus omnia prospicit, & omnia videt.

De Arundine & Olea.

Disceptabant arundo & olea de constantia, de fort
tudine, & de firmitate. Olea quidem probra aru
dini ingerebat, ut fragili, & ad omnem ventum vac
lanti. Arundo autem obticebat, non longum tempus e
spectans. Nam cùm ventus vehemens ingruisset, arun
agitabatur reflectebatúrque: olea verò violentia ve
torum cùm reluctari vellet, confracta est.

Hæc fabula innuit, eos, qui fortioribus ad tempus cedunt, potiores e
iis qui non cedunt.

De Tubicine.

Erat tubicen quidam, qui in militia signum caner
Is, interceptus ab hostibus, ad eos qui circumsisteba
proclamabat. Nolite me, ô viri, innocuum insontémq
occidere. Nullum enim unquam ego occîdi: quippe nih
aliud quàm hanc tubam habeo. Ad quem illi vicis
cum clamore respondérunt, Tu verò hoc ipso magis tr
cidaberis, quòd cùm ipse dimicare nequeas, cæteros pot
ad certamen impellere.

Hæc fabula innuit, quòd præter cæteros peccant, qui malis & impro
principibus persuadent ad iniquè agendum.

De Aucupe & Vipera.

Aucceps quidam ſumptis aucupatoriis retibus ad venandum proceſſit, viſóque palumbe in cacumine boris ſedente, compoſitas artificiosè arundines cum retibus ad avem clanculùm admovebat, ſperans ſe illam nari poſſe. Quod cùm egit, in altum intuens, jacentem peram pedibus preſſit; quæ exaſperata dolore hominem mordit. At ille jam deficiens, Me miſerum, init qui dum alterum venari volo, ipſe ab altero captus reo!

Hæc fabula innuit, fraudulentos homines inſidias ſuas occultare; ſæpè nen ab aliis ſuſtinere.

De Caſtore virilia ſibi amputante.

Caſtor præter cæteros quadrupedes in aqua durare dicitur ejúſque genitalia ad artem medicam ſanè ilia ſunt. Ubi videt indagantibus hominibus ſe cum iri, (non enim ignorat quamobrem indagetur) ipſe i genitalia præſcindit, atque inſequentes proſpiciens c modo incolumis evadit.

Hæc fabula indicat, hujus exemplo prudentes debere pro adipiſcenda ute nullam rationem habere fortunarum.

De Thynno & Delphino.

Thynnus, cùm delphinum inſequentem præcipiti curſu fugeret, & jamjam capiendus eſſet, in anfractum endam ſe intorſit. Delphinus quoq; ad alterum ſimilem o metu alliſus eſt: ad quem thynnus reſpiciens, eúmq; ſpirantem videns, inquit, Jam mihi mors non eſt moſta, videnti eum qui mihi cauſa mortis eſt, mecum mo-entem.

Hæc fabula indicat, æquo animo ferre homines calamitates, cùm eos, pter quos in calamitate ſunt, calamitoſos adſpiciant.

De Cane & Lanio.

CAnis quidam insiliens macellum, lanio in aliqua r occupato, arrepto pecoris corde, fugiebat. Ad quem lanius conversus, fugientem aspiciens, inquit, O cani abi: ubicunque fueris, te observabo: non enim mihi c sustulisti, sed cor dedisti.

Hæc fabula indicat, jacturam semper esse hominibns doctrinam.

De Vaticinatore quodam.

VAticinator quidam in foro sedens sermocinabatur Cui quidam denuntiat, fores domûs ejus effract esse omniáque direpta quæ in domo fuissent. Ad que nuntium vaticinator gemens properánsque cursu se mum recipiebat. Quem currentem quidem intuens, O t inquit, qui aliena negotia te divinaturum promittis, c tè tua ipse non divinâsti.

Hæc fabula ad eos spectat, qui res suas non rectè administrantes alie quæ nihil ad eos pertinent, providere & consulere conantur.

De Ægroto & Medico.

ÆGrotus quidam à medico interrogatus, quon modo se habuisset, præter modum respondit in su rem se fuisse resolutum. Cui medicus Istud, inquit, num est. Altero autem die iterum interrogatus, quon modo se haberet, respondit, Algoribus correptus, diu ve atus sum. Et id quoque, inquit medicus, bonum est. T tiò cùm ab eodem medici interrogaretur, respondit, P fluvio corporis debilitatus sum. Istud etiam bonum inquit medicus. Postea autem à familiari quodam in rogartus, Quomodo habes, ô amice? respondit eti Bene habeo, sed morior.

Hæc fabula indicat, arguendos assentatores.

De Asino & Lupo.

ASinus calcato ligni aculeo claudicabat, conspec lupo, ait, O lupe, en! pra cruciatu morior, futu

ca aut tua, aut vulturum, aut corvorum. Unum modò
is te munus flagito: Educ priùs de pede aculeum, ut mo-
ar saltem sine cruciatu. Tum lupus, summis dentibus
uleum mordicùs deprehendens, eduxit, Asinus verò,
loris oblitus, ferratos calces in faciem lupi impegit;
act âq; illius fronte, naribus & dentibus, aufugit; lupo
ipsum accusante, ac meritò sibi id evenisse dicente;
od, qui didicerat esse lanius jumentorum; nunc illorum
lebat isse chirurgus.

Hæc indicat fabula, quòd qui sua artificia deserunt, transferentes se ad
a ipsis non apta, & in derisum veniunt, & in discrimen.

Dp Aucupe & Merula.

Auceps tetenderat volucribus retia: quod eminùs
intuens merula percontabatur hominem quid ne-
tii ageret. Ille respondit, se condere urbem: abîitq; lon-
ùs, & sese abdidit. Merula verò illius verbis fidem
bens; & accedens ad escam juxta retia appositam ca-
a est: accurrente aucupe, inquit, O homo, si tu quidem
lem urbem condis, haud multos invenies incolas.

ec innuit fabula, eo maximè modo rem privatam & publicam destrui,
n præsides sævitiam exercent.

De Viatore & Pera inventa.

Viator longum ingressus iter, si quid invenisset ejus
dimidium Jovi se oblaturum vovit. Inventâ au-
n postea in itinere perâ palmularum amygdalarúmq;
nâ, comedit omnes palmulas amygdalásq; sed harum
a, illarum putamina & cortices ad aram quandam
ulit, inquiens, Habes, Jupiter, quod tibi voveram,
od enim inveni, ejus & interiora & exteriora offero.

ec fabula innuit, avarum propter pecuniæ cupiditatem etiam diis
ri fallacias.

De Puero & Matre.

Puer quidam, in ſchola condiſcipuli furatus tabellam alphabetariam, attulit matri ſuæ: à qua non caſtigatus, quotidie magis furabatur. Procedente autem tempore, cœpit furari majora. Tandem à magiſtratu deprehenſus ducebatur ad ſupplicium. Matre verò ſequente ac vociferante, rogavit ille ſatellites, ut pauliſper cum ea ad aurem loqui permitterent: quibus permittentibus, & matre feſtinabundâ aurem ad os filii admovente, ille auriculã matris dentibus amorſam evulſit. Cùm mater cæteríq; eum increparent, non modò ut furem, ſed etiam ut in parentem ſuam impium; Hæc mihi, inquit, ut perderer cauſa exſtitit: Si enim me tabellam alphabetariam furatum caſtigâſſet, nequaquam ad ulteriores progreſſus nunc ad ſupplicium ducerer.

Hæc fabula indicat, quòd qui inter initia peccandi non coercentur, ad graviora flagitia evadant.

De Paſtore artem nauticam exercente.

Paſtor in loco maritimo gregem paſcebat: qui cùm viderat mare tranquillum, inceſſit cupido navigationem faciendi ad mercatum. Itaque venundatis ovibus emptíſque palmularum ſarcinis, navigabat. Obortâ autem vehementi tempeſtate, & navi mergi periclitante, omne pondus navis in mare dejecit, vixque evaſit exonerată navi. Paucis pòſt diebus veniente quodam, & tranquillitatem maris admirante (erat enim ſanè tranquillum) reſpondens inquit, Palmulas iterum vult quantùm intelligo; ideóque immotum ſeſe oſtendit.

Hæc indicat fabula, eruditiones effici homines damno atque periculo.

De filio cujuſdam ſenis, & Leone.

Filium ſenior quidam habebat unicum gêneroſi animi & canum venaticorum amatorem: hunc per quietem videras

iderat à leone trucidari. Territus igitur, nè fortè ſo-
nium hoc aliquando ſequeretur eventus, exſtruxit do-
um quandam politiſſimam, & laquearibus à feneſtris
mœniſſimam. Illuc inducens filium, aſſiduus illi cuſtos
dhærebat: Depinxerat enim in domo ad delectationem
ilii omne animalium genus; in quibus & leonem. Ado-
ſcens hæc inſpiciens eò amplius moleſtiæ contrahebat.
Quâdam autem vice propiùs ſtans leoni inquit, O tru-
lentiſſima fera, propter inane ſomnium patris mei in
ac domo aſſervor, velut in carcere: quid tibi faciam?
Et hæc dicens manum parieti incuſſit, oculum leonis
ruere volens; & in clavo, qui illìc latebat offendit. Qua
e percuſſione manus emarcuit, ſuccrevítque ſanies; ac
bris ſubſecuta eſt, breviq; tempore adoleſcens eſt mor-
uus. Ità leo adoleſcentem occîdit, nihil adjuvante pa-
ris ſoſphiſmate.

Fabula innuit, quæ ventura ſunt, devitare poſſe neminem.

De Calvo crines externos gerente pro nativis.

CAlvus quidam mentitos crines gerens, dum equo
vehebatur, ecce! ei validior ventus illos de capite
ſtulit. Riſus ſtatim magnus à circumſtantibus exci-
batur, & ille mutuo riſu illis inquit, Quid mirum, ſi
ines qui non erant mei à me receſſerunt? illi quoque
ceſſerunt, qui mecum fuerant nati.

Hæc indicat fabula, nos non debere mœrere ob amiſſas opes. Quod
im naſcentes à natura non accepimus, non poteſt nobiſcum perpetuò
anere.

ÆSOPI, FABULATORIS clariſsi. Apologi, è Græco Latini facti, per *Rimicium*.

ARGUMENTUM.

ÆSopus fabulator clariſſimus, natione quidem Phrygius, fortunâ verò ſervus, fuit colore niger, ac facie ſupra modum deformis. Is quia beneficus temper in hoſpites fuit, Dea hoſpitalitatis in ſomnis ſibi adſiſtens lagita eſt loquelam (nam ab initio blatero fuit) ſapientiam que, ac variarum fabularum inventionem: quæ porrò fabulæ non parùm conducunt mortalium vitæ. Nam animali bruta fingit agere ea, quæ hominum ſunt actiones; quas i ante oculos ponit, ut audientium animos incitet ad virtutem; nec ulli ſunt hominum mores, quos in brutis fingend ipſo non aperit. Has igitur fabulas ſi quis ritè guſtaverit quam viam ſequi, quámque vitare debet, in privatis publicisque negotiis, facilè comperiat. Nam inprimis fabula narrat, tum quid fabula ſignificet comprehendioſiùs expo nit; atque ordinem Alphabeti in *Græco* ſecutus, qui in *Latino* ſermone ſervari non poteſt, hinc ſumit initium.

De Aquila & Vulpe.

AQuila & vulpes, conflatâ inter ſe amicitiâ, in proximo habitare conſtituunt, firmiorem amicitiam e frequenti converſatione fore putantes. Igitur aquila nid alt à ſuper arbore inſtituit: vulpes verò arbor ẽ propè i ter dumeta catulos collocat. Unâ igitur dicrũ, cùm vu pes, latibulum egreſſa, paſtũ catulis quæreret, aquila c ipſa cibi indiga, in latibulum devolans, vulpis catul arripuit, ac pullis ſuis comedendos præbuit. Vulpes revẽ niens, cognitâ filiorum morte atroci, valde triſtata eſt & cùm aquilam ulciſci non poſſet, quia quadrupes ex ſte

ns volucrẽ perſequi nequibat (quod unum miſeris ac potentibus datur) aquilã exſecratur, ac mala ſibi precatur tantum in odium violata vertitur amicitia. ntigit igitur illis diebus ruri caprum immolari; cujus uſtum unà cum carbonibus accenſis aquila arripiens ſtulit ad nidum: ſed vento vehementiùs ſpirante, ni-u, qui ex fœno ac materia exili aridâq; confectus erat, enditur. Aquilæ pulli flammam ſentientes, cùm volare huc nequirent, humi decidunt, Vulpes confeſtim illos ripiens in aquilæ conſpectu devorat.

Fabula ſignificat, quòd qui amicitiam violant, quamvis eorum quos læ-int ultionem declinent, Dei ſupplicium non tamen effugient.

De Aquila & Corvo.

AQuila celſa ex rupe devolans agnum ex ovium grege arripuit: quam rem cùm corvus conſpicatur, nulatione motus, vehementi cum ſtrepitu ac ſtridore volat in arietem atque ungues in arietis vellus ità plicat, ut indè ſe jam motu alarum explicare non poſ-. Hunc paſtor, cùm ità implicitum videt accur-ns corvum comprehendit, atque alarum pennis inci-, pueris ſuis pro ludibrio dedit. Verùm enim cùm qui-iam corvum rogabat, quænam volucris eſſet; corvus a-, Priùs quidem, quoad animum, aquila fui; nunc verò e corvum eſſe certè cognoſco.

Fabula ſignificat, quòd qui ſupra vires quipqiam audet, hoc ſolùm effi-, quòd in adverſa ſæpius incidit, ac ſe vulgo ridiculum exhibet.

De Aquila & Scabrone.

AQuila leporem perſequebatur. Lepus conſilii inops, cùm tempus obtulit, ſcabronem videns, ab eo auxi-um imploravit: cui ſcabro pollicitus eſt tutelam ac ſtodiam ſuam. Deinde, cùm aquilam propinquantem abro conſpicatur, eam precatur, nè ſuum eripiat ſibi rvum. Aquila, ſcabronis parvitatem contemnens, co-

ram

ram eo leporem exedit. Verùm scabro, suæ injuriæ memor ubi aquila nidificaret, observat. Ecce! aquila ova parit Scabro alis elatus ad aquilæ nidum volat, atque ova de volvens ad humum dejicit. Aquila, ob jacturam ovorum mœrore concitata, evolat ad Jovem (est enim ales Deo il li sacrata) ac locum ad pariendum sibi tutum dari pre catur. Jupiter illi concedit, ut cùm tempus adest, ejus i sinu pariat ova. Hoc scabro prævidens globum è stercor confecit, atque sursum evolans in Jovis sinum demisi Jupiter, volens è sinu globum excutere, ova aquilæ simu excussit. Ex tunc aiunt aquilam nunquam parere, qu tempore scabrones exsistunt.

Fabula significat, quòd nullus porrò contemnendus; quoniam nemo e qui injuriam accipiat, quin cùm tempus datur se uicisci quærat.

De Philomela & Accipitre.

PHilomela, cùm alta in quercu sederet, more suo so canebat. Eam accipiter cibum quæritans cum intu retur, repentè advolat, illámq; rapit. At philomela, cù se interrituram videt, accipitrem precatur, ut se missa faciat, quoniam ad explendum ejus ventrem ipsa sat minimè sit, sed pro saturitate sua, ad majores aves vertat, opus profectò fore. Eam accipiter torvè conspic ens ait, Stultus equidem nimium essem si quem manib teneo cibum, illum dimitterem amplioris spe pastûs.

Fabula significat, quòd qui omittunt id quod manu tenent, rerum m jorum spe, consilio inopes ac ratione nimium sunt.

De Vulpe & Tragо.

VVlpes & tragus sitientes in quendam puteum d scenderunt: verùm enim post potum cum egress non inveniret hircus, vulpes ei comiter ait, Bono sis a mo: nam quid saluti nostræ opus sit probè animadver etenim rectus stabis, ac pedibus anterioribus cornibú muro adhærebis: tuas ego scapulas cornuáq; conscende

cù

ùm egreſſa puteum fuero, te comprehendens hinc ex-
raham. Huic caper promptè deſervivit. Vulpes, ſuo ex-
ultans egreſſu, circa os putei capro illudit. At dum ca-
er illam incuſat ſibi pacta haud ſervâſſe, ei facetè vul-
cula inquit, Si eâ, caper, ſapientiâ præditus eſſes, quo
ilorum ornatu iſthæc tua barba referta eſt, non priùs
puteum deſcendiſſes, quam egreſſum penſiculatè vi-
ſſes.

Fabula ſignificat, quòd homines conſilio præditi rerum finem priùs in-
iciant, quàm dent operam rebus gerendis.

De Vulpe & Leone.

Vulpes, quæ nunquam viderat leonem, cùm illi fortè
obviâſſet, adeò pertimuit, ut mortem penè obiret.
urſum illum cùm adſpexiſſet, pertimuit; ſed minimè
primùm. Eum tertiò cùm intueretur, propè accedens,
it auſa coràm diſſerere.

Fabula ſignificat, quòd re[illegible] terribiles uſus & conſuetudo fan iliares faci-

De Cato & Gallo.

Catus cùm gallum cepiſſet, atque cauſam quæreret,
quî eum comedere poſſet; illum criminari cœpit,
od eſſet animal turbulentum, qui noctu clamando
ud permitteret quieſcere mortales. Gallus ſe excuſa-
t, quòd id ageret adeorum voluptatem, cùm ad opera
ienda illos excitaret. Rurſum catus ait, Impius es,
ſupra modum ſceleſtus, qui agis continuè contrà na-
ram, cùm nec à matre, nec à ſororibus te abſtineas,
per incontinentiam cum illis te commiſceas. Gallus
n defendebat, quòd dominæ ſuæ quæſtûs gratiâ id
g; ageret. Enimvero ex hujuſmodi coitu gallinæ pa-
nt ova. Tunc inquit catus, Excuſationibus licèt
ndas, ego tamen jejunare haud intendo.

abula ſignificat, quòd qui pravus exſiſtit naturâ cùm ſemel delinquere
o propoſuit, quamvis cauſæ deſit prætextus, à pravitate tamen non
lit.

De

De Vulpe ſine cauda.

Vulpes ut è laqueo evaſerat abſciſſâ caudâ, cùm pudore vitam ſibi mortem putaret, excogitavit alias dolo inducere vulpes, ut, ſub communis commodi ſpecie, ſibi ſingulæ caudam abſcinderent, & ſic ſuum dedecus levaret. Itaque ad unam vulpibus congregatis ſuadet, ut caudam ſibi abſcindant; diſſerens, caudam non modò dedecori vulpibus eſſe, ſed oneri gravi atq; inepto. Vulpibus una ei facetè reſpondet, Heus, ſoror, ſi res iſta tibi ſoli conducit, hoc itidẽ aliis conſulere haud æquũ eſt.

Hæc fabula ad eos ſpectat, qui ſub charitatis ſpecie ſuum commodum conſulendo proſpiciunt.

De Piſcatore & Smaride piſciculo.

Piſcator, qui mari rete tetendit, eo ſmaridem cepit piſciculum; quæ parvâ adhuc ætate, piſcatorẽ orabat ut, dum grandis eſſet atque majorem quæſtum ex eo aſſequi poſſet, ſibi vitam donaret. Huic piſcator lepidè reſpondit, Ego quidem mente carerem, ſi quod minimum mihi eſt lucrum, id dimitterem amplioris ſpe quæſtûs.

Fabula ſignificat, quòd certa pro incertis, quamvis in eis magna ſit ſpes, ſtultum eſſet dimittere.

De Vulpe & Rubo.

Vulpes, cùm ſepem quandam aſcenderet, ut periculum vitaret, quòd ſibi imminere videbat, rubum manibus comprehendit, atque volam ſentibus perfodit: Quæ cùm graviter ſaucia foret, gemens inquit rubo, Ut me juvares cùm ad te confugerim, tu deteriùs me perdidiſti. Cui rubus, Errâſti, vulpes, ait, quæ pari dolo me capere putâſti, quo cætera capere conſueviſti.

Fabula ſignificat, quòd ſtultum eſt implorare auxilium ab illis; quibus naturâ datum eſt obeſſe potiùs quam prodeſſe.

De Vulpe & Crocodilo.

Vulpes & Crocodilus de nobilitate contendebant. Cum Crocodilus multa pro se adduceret, & supra modum se jactaret de splendore progenitorum suorum; Vulpes ei subridens ait, Heus, amice, etsi hoc tu quidem non dixeris, ex tuo corio clarè apparet, quòd multis jam annis tuorum splendore fuisti denudatus.

Fabula significat, quòd homines mendaces res ipsa potissimum refellit.

De Vulpe & Venatoribus.

Vulpes venatores effugiens, ac per viam currendo jam defessa, hominem casu reperit lignarium; quem rogat, ut se quoquo loco abscondat. Ille tectorium ostendit. Vulpes illud ingrediens in angulo quodam se abscondit. Adsunt venatores: lignarium, si vulpem viderit, rogant. Lignarius verbis quidem se vidisse negat; manu verò ubi vulpes latebat locum ostendit. Verùm enim venatores re haud percepta statim abeunt. Vulpes ut illos abiisse prospicit, tectorio egrediens, tacitè recedit. Lignarius vulpem criminatur, quòd, cùm salvam fecerit, nihil sibi gratiarum agat. Tunc vulpes se convertens illi citè ait. Heus amice, si manuum opera, ac mores, verbo similes habuisses, meritas tibi persolverem gratias.

Fabula significat quod homo nequam, etsi bona pollicetur, mala tamen improba præstat.

De Gallo & Perdice.

Gallos complures cùm quis domi haberet, quam semerat perdicem illis compascere permisit. Sed cùm illi illam infestarent, rostrisque percuterent, perdix eâ injuriâ vehementer perdoluit, putans, quia advena, nec eo genere esset, eas sibi inferri injurias. Gallos deinde

cùm

cùm invicem certantes conſpiceret perdix, amotâ anim perturbatione, ait, De cætero quidem haud triſtabor poſteaquam inter eos odioſa certamina cerno.

Fabula ſignificat, quòd homines ſapientiâ præditi moderato animo ſe runt injurias ab illis vel maximè ſibi illatas, qui nec ſibi nec ſuis parcer ſciunt.

De Vulpe & Larva.

VVlpes Citharœdi domum ingreſſa, dum, quæ dom parata ſunt, ſagaciter explorat, larvæ caput repe rit arte induſtriosâ compoſitum: quod manibus capien ait, O quale ſine cerebro caput!

Fabula ſignificat, quòd omnes, corpore decori, eandem animo non h bent pulchritudinem.

De Homine & ligneo Deo.

HOmo quidam deum ligneum domi habens eum or bat, ut boni quidpiã ſibi tribueret: ſed quantò m gis orabat, tantò res domi anguſtior erat. Demum ill concitus irâ, deum cruribus prehenſis rapit, & caput p rieti illidit. Excuſſo igitur capite, multũ auri exſilii quod homo colligens ait, Perverſus nimiùm atq; per dus, qui, dum in honore te habui, nihil equidem profuiſt percuſſus verò & verberatus, boni plurimùm contuliſt

Fabula ſignificat, quòd homo nequam ſi quando prodeſt, id efficit vi c actus.

De Cane ad cœnam vocato.

VIr quidam, cùm cœnam opiparam parâſſet, amic quendam domum vocavit: ejus quoq; canis cane alterius ad cœnam invitavit. Is domum ingreſſus, cũ tantum dapum videret apparatum, lætus ſecum ipſe a Hodie porrò ità me explebo, quòd die craſtino comed non indigebo: hiſq; dictis motu caudæ applaudit. Coqu verò conſpiciens, tacitus per caudam cepit, atque illu ſæpius rotans per feneſtram projecit. Ille attonitus, hu aſſu

surgens, dum clamando aufugit, cæteri canes ei occurrunt, atq; rogant, quàm opiparè cœnaverit. At ille lanuens ait, Ità potu & dapibus me explevi, quòd cùm riverim, viam non vidi.

Fabula significat, quòd quibus rebus quis doliturus est, rebus illis lærinon debet.

De Aquila & Homine.

AQuilam homo quidam cùm cepisset, pennis alarum ei evulsis, inter gallinas morari demisit. Eam deide quidam mercatus pennis alas denuo munit: tum aila volans leporem capit, fértq; illum benefactori suo. Quam rem conspiciens vulpes homini ait, Noli hanc ailam, utì priùs, hospitio habere, nè ceu leporem te æquè netur. Tum homo aquilæ item pennas evulsit.

Fabula significat, puòd bene facientes sunt quidem remunerandi: imobi verò omni studio vitandi.

De Viro Agricola.

HOmo quidam agricultor exsistens, cùm finem vitæ sibi adesse cognosceret, cuperétq; filios in agrorum ltu fieri peritos, eos vocavit, atq; inquit, Filii, ego è ta decedo, bona mea in vinea consita sunt omnia. Illi postris obitum, putantes in vinea thesaurum rerum repre, assumptis ligonibus, marris, ac bidentibus, vinam ndirus effodiunt, nullúmq; thesaurum inveniunt. Vem enim vinea, cùm probè effossa foret, longè pures sò fructus produxit, atque illos divites fecit.

De Carbonario & Lotore.

CArbonarius lotorem quendã rogavit, ut quam pretio conduxerat domũ secum pariter cohabitaret. At or, rem aliàs expertus, ait, Id conducibile haud mihi

esset : Nam quæ albificarem, ea omnia carbonum favillis ipse maculares.

Fabula indicat, quòd res naturâ dissimiles stare simul commodè non possunt.

De Vulpe esuriente.

VVlpes ingenti fame concitâ, cùm quodam in tectorio carnis frustum ac panem repositum perspiceret, tectorium ipsum intravit, atque tantum comedit, quòd ad ingentem tumorem ventrem distendit : & cùm ex nimia ventris tumefactione indè egredi nequiret, tumens gemebat. Ejus gemitum vulpes alia transiens illàc cùm audiret, illuc accedit, rogátque quidnam gemeret : dein de causam gemitûs edocta lepidè ait, Isthìc manendum est usq; dum eò tenuis efficiaris, quanta eras cùm intrâsti : nam eo pacto facile egredieris.

Fabula indicat, qnòd nihil est tam durum, quod tempus non dissolva

De Piscatore quodam.

PIscator quidam piscandi inexpertus, tibiis ac reti a sumptis, juxta maris littus accedit, atq; saxo qu dam superexistens, imprimis tubicinare cœpit ; putan cantu se pisces facilè esse capturum : verùm cantu cu nullum consequeretur effectum, depositis tibiis, rete mare demisit, ac pisces cepit perplures. Sed cùm ex r pisces extraheret, atq; eos saltantes perspicerer, non ins se dit, O improba animalia! dum ad tibium cecini, salt re noluistis; nunc quia canere cesso, saltus datis assidu

Fabula indicat, quòd omnia probè fiunt, quæ fiunt tempore suo.

De Piscatoribus quibusdam.

PIscatores piscatum profecti, diúque piscando defe fame præterea, & mœrore, quòd nihil cepissent, con ecti cùm abire decernunt, ecce! piscis quidam, alium giens se insequentem, in naviculam saltat. Illum pisc

res admodùm lati comprehendunt, ac in urbem reversi grandi pretio vendunt.

Fabula indicat, quòd frequentiàs fortuna id exhibet, quod ars efficere non potest.

De Viro inope & infirmo.

HOmo quidã pauper, cùm ægrotaret, diis vovit, quòd, si ab eo morbo liberaretur, boves centum immolaret. Quod dii experiri volentes, sanitatẽ illi facilè reddunt. Liber igitur à morbo, cùm boves, quia pauper, non haberet, ossa boum centum collegit, eáq; super altari deponens, lepidè inquit, Ecce! quod vovi votum vobis nunc persolvo. At dii illum, ulcisci volentes, in somniis ei assistunt atq; inquiunt, Ad maris littus pergito: ibi enim in loco remoto auri talenta centum reperies. Ille expergefactus, somnii memor, dum pergit ad littus, incidit in latrones. Captus itaq; eos rogabat, ut se missum facerent; quoniam mille auri talenta persolveret eis.

Fabula indicat, quòd homo mendax deos & homines pariter contemnit.

De Vulpe & Pardo.

VUlpes cum pardo de pulchritudine contendebat: cùm varias corporis notas pardus sibi duceret decori, vulpes ei comiter ait, Ego quidem longè formosior rum judicanda, quæ non corpus, sed animum variis notis habeo notatum.

Fabula indicat, quòd decor mentis est potior omni corporis ornatu.

De Piscatoribus quibusdam.

PIscatores quidam mari rete trahebant: quòd cùm grave esse sentirent, lætitiâ gestiunt, putantes multos pisces habere irretitos. Sed ut rete in terram traxerunt, pisces quidem paucos, saxum verò ingens reti inesse cum perspiciunt, longè tristantur. Quidam ex illis natu grandis, non inurbanè sociis inquit; Animis estote

quietis; quippe lætitiæ soror est mœstitia. Oportet enim casus prospicere futuros, illósque ut levius quis ferat, persuadere sibi esse eventuros.

Fabula significat, quòd qui reminiscitur sortis humanæ, in adversis minimè frangitur.

De Ranis Regem petentibus.

Ranæ mœrentes quòd sine rege forent, Jovi supplicatum oratores mittunt, ut regem sibi daret. Jupiter, earum simplicitatem cognoscens, lignum in stagnum medium demisit. Quod cùm in stagnum cecidit, ejus sonus supra modum terruit ranas. Quæ cùm lignum esse noverunt, rursus Jovi supplicatum mittunt, ut regem vivum, haud mortuum sibi dedat. Jupiter, stultis earum precibus motus, hydrum illis dedit in regem. Is illis dies cùm ranas devoraret; tertiò Jovem ranæ precantur, ut regem sævum atq; immanem ab eis amoveret. Tum Jupiter inquit, Quem tot precibus regem exorâstis, eum vobis perpetuum habetote.

Fabula significat, quòd sæpe ea precamur, quæ impetrâsse postea pœnitet.

De Cata in fœminam mutata.

Cata quædam speciosi cujusdam adolescentis amore capta Venerem oravit, ut eam in hominem mutaret. Venus illius misserta in formam hominis eam mutavit. Quam, cùm longè speciosa esset, amator domum subito adduxit. Sed cùm in cubiculo simul sederent, Venus eam periri cupiens, si mutata facie mutâsset & mores, in murem constituit murem: quem cùm illa prospexit, oblita formæ, & amoris sui, murem ut caperet persecuta est. Qua super re Venus indignata, denuo eam in priorem catæ formam mutavit.

Fabula significat, quòd homo nequam, licèt personam mutet, mores tamen retinet eosdem.

De Sene mortem vocante.

Senex quidã lignorum faſcem ſuper humeros ex ne-more portans, cùm longâ viâ defeſſus eſſet, faſce humi poſito, mortem vocavit. Ecce! mors advenit, cauſámq; quamobrem ſe vocaverat rogat. Tunc ſenex, Ut hunc lignorum faſcem ſuper humeros imponeres, ait.

Fabula ſignificat, quòd quiſquis vitæ cupidior eſt, licèt mille ſubjiciatur periculis, mortem tamen ſemper devitat.

De Muliere & Medico.

Mulier anus, cùm ophthalmiam pateretur, medicũ ad ſe curandum accerſit, certum pretium ei dare promittens, ſi eo morbo curaretur; ſi verò non liberaretur, nihil ei debere pacta eſt. Medicus verò quoties illam erat curatum, toties quippiam è domo clam exportabat. Mulier igitur opthalmiâ curata, cùm nihil ſuarum rerum domi eſſe perſpiceret, medico mercedem pactam penitus ſolvere denegat. Quamobrem vocata in judicium factum quidem non denegat; ſed ſe curatam ophthalmiâ eſſe, id verò pernegat; aiens, cùm cæca eram, domum multâ ſupellectile refertam videbam: nunc cùm video, medicus ait, nihil rerum domi eſſe perſpicio.

Fabula declarat, quòd homines avaritiæ dediti ſibimet ſæpius contrarii ſunt.

De Agricola & Canibus.

Agricola quidam magnitudine hyemis in ſuburbanis ſe locavit. Sed cùm alimonia ſibi deficeret, capris & ovibus primùm veſci cœpit. Cùm verò indies magis ſæviret hyems, bobus quoq; nec pepercit. Quod facinus cum animadverterunt canes, invicem verba faciunt; Quid hic ſtamus? inquiunt: cur mortem nobis incumbentem non fugimus? Putamúſne eum nobis parcere vitam, qui alimoniæ gratiâ boves jugulavit?

Fabula significat, quòd eos fugere debemus; qui in chariſſimos crudeliter ſe gerunt.

De Agricola & Filiis.

AGricola quidam complures habuit filios continuâ ſeditione diſcordes; ac ejus admonitiones perpetuâ negligentes. Cùm fortè unà domi omnes ſederent, juſſit pater virgarum faſcem coràm deportari, atque natos cœpit hortari ut integrum faſcem diſrumperent. Cùm igitur faſcem eum totis viribus frangere non poſſent, genitor præcepit, ut ſoluto faſce ſingulatim frangerent virgas. Cùm quiſque facilè hoc perficeret, tunc facto ſilentio pater aiebat, Siquando animis idem ſenſeritis, nati mihi chariſſimi, nec ab inimicis ſuperari poteritis: ſed ſi inter vos ſeditiones ſervabitis; qui volet, is vos facile pendet.

Fabula ſignificat, quòd ſortior eſt unio quam ſeditio, quæ eſt imbecillis.

De Muliere & Gallina.

VIdua quædam mulier galliuam habuit, quæ de quolibet parturiebat ovum: putavit mulier more ingenii humani (quod ſitis habendi ſemper ſollicitat) gallinam illam die bis parituram, ſi plus ſpeltæ tradere ſolleat. At gallina, pluri alimoniâ pinguior facta, id unum deſiit parere ovum. Sic mulier ex quo magis lucrum quæritabat, id cæcâ augendi cupiditate amiſit.

Fabula ſignificat, quòd plurium cupiditate rerum, prætens quandoque deperditur quæſtus.

De Homine à cane morſo.

HOmo quidam, cùm eum canis momordiſſet, ſummâ cum ſtudio ſciſcitabatur, à quo ſanari poſſet. Quidam ei obviàm factus, utque de medico rogatus, ait, Vis, amice, fieri ſanus, non eſt tibi opus medico. Nam canis, qui te momordit, a vulnere linguâ ſanguinem tergit, iſtâ curâ nihil potius reperiri poteſt. Aliter arride-

venuſ-

enuſtiſſimè inquit, Si hujuſmodi utar remedio, indies magis ac magis à canibus mordebor.

Fabula ſignificat, quòd ab hominibus nequam incommoda pro commodis, & mala pro beneficiis retribui ſolent.

De duobus amicis & Urſa.

Amici duo, dum rus viarent, urſa eis obviàm occurrit: quâ proſpectâ, alter eorũ territus, ut ſe ſalvaret, continuò arborem adſcendit: alter, cùm urſæ viribus ſe poſſe obſiſtere dubitaret, utì mortuus humi jacuit repinus, retinens flatum atque anhelitum. Cùm nec ore ut naſo reſpiraret, urſa, eum exanimatum exiſtimans, abîit: (dicunt enim à cadavere urſas omnino abſtinere) Alter deinde, ex arbore deſcendens, quid in aurem ei diceret urſa ſocium rogavit. Ille urbano ſermone reſpondit, Admonitus ſum ab urſa, ut cum hujuſmodi amicis non proficiſcar ampliùs.

Fabula ſignificat quòd eorum amicitia colenda non eſt, qui cum eſt opus, amicis ſubſidia denegant.

De Adoleſcentibus duobus & Coquo.

Adoleſcentuli duo æquis ſumptibus carnes coëmerunt, & curatum coquo tradiderunt. Obiter coquus cum aliis vacat negotiis, alter juvenum carnes eas clanculum accepit, ac ſocio tradidit. Coquo deinde carnes quæritanti, qui acceperat, ſe haud habere jurat: qui vero habebat, ſe non accepiſſe jurabat. Coquus, percepto juvenum dolo, ait, Etſi fallor equidem à vobis, per quem verò juratis, res iſta non latebit Deum.

Fabula indicat, nullum ſcelus poſſe latere Deum.

De duobus Inimicis.

Duo quidam, gladiatorio animo inter ſe inimicitias habentes, una in navi navigabant. Et cùm alter alterũ eodem in loco ſtare non pateretur, unus in puppi,

alter in prora consedit. Ortâ autem tempestate, cum navis periclitaretur, qui in prora sedebat rogat navis gubernatorem, quæ pars navis submergi prius deberet: & cum gubernator puppim dixisset; ait ille, Mors mihi modò molesta minimè est, si inimicum meum prius mori perspicio.

Fabula significat, quòd inimicus, ut inimicum perdat, seipsum perdere sæpiùs eligit.

De Canna & Oliva.

QUarum esset fortior, durior, & magìs resistens, canna & oliva invicem contendebant. Oliva calamo humilitatem objiciebat, eò quòd ventis facilè cederet. Huic dicto unum arundo haud reddidit verbum. Paulò post turbine vehementi adspirans ventus radicitus evulsit olivam totis viribus sibi obsistentem. At canna flatibus se inclinans salutem facilè est assecuta.

Fabula significat, quòd potentioribus sine controversia mos est in tempore gerendus.

De Vitulis & Bove.

VItula cum bovem arantem prospiceret, illum præ se quæ nihil agebat, contempsit. Sed cum immolationis affuit dies, bos quidem missus, vitula autem ut immolaretur retenta est. Quam rem bos cum conspicatur, subridens ait, Heus vitula, ideo non laborabas, ut immolareris.

Fabula significat, quòd otiosis & nihil agentibus pericula quæque imminent.

De Puero & Fortuna.

CUm puer quidam juxta puteum dormiret. Fortuna illuc accidens illum excitavit, inquiens, Surge & hinc ocyus abi, quippe in puteum si caderes, non tuam imprudentiam, sed me Fortunam omnes accusarent.

Fabula significat, quòd sæpiùs in periculum culpâ nostrâ incurrimus, deinde abs re fortunam accusamus.

De Muribus & Cato.

Domo quâpiam quòd perplures forent mures catus præsentiens illuc accessit, atq; nunc unum nunc alium capiens, complures interimendo comêdit. Verùm mures cùm se indies consumi perspicerent, ad unum coacti, inquiunt secum, De cætero inferiùs non est descendendum si nolumus perditum iri omnes, sed hìc superiùs manendũ, quò catus adscendere non potest. At catus consilio eorum percepto, simulans se mortuum esse, posterioribus pedibus se ad palum suspendit, qui fixus parieti erat. E muribus quispiam deorsum acutè prospiciens, ut catum cognovit, haud infacetè ait, Heus amice, si te felem esse certò scirem, deorsum minimè descenderem.

Fabula significat, quòd vir prudens, semel si fallitur, fictis & simulatis hominibus non ampliùs fidit.

De Simia & Vulpe.

Apud brutorum animalium concilium simia ità appositè saltavit, quòd omniũ ferè consensu rex statim fuit creatus. At vulpes invidens ei, ubi viderat cernes laqueo in fovea sitas, illuc simiam ut duxit, inquit ad eam, Hìc thesaurus absconditus est, qui ex lege spectat ad reges: quare cùm tuus ex lege sit, tute ipsa compias illum. Simia vulpis suasu illuc temere accedens, ubi se captam laqueo sensit, vulpem acriter accusat, quæ dolo se deceperat. Ei vulpes haud illepidè ait, Heus tu stulta, quæ, cùm fortuna te extulisset, dominari cæteris jam te putas dignam.

Fabula significat, quòd qui temerè aliquid aggreditur, temerè in periculum incidit, ac vulgò ridiculus est.

De Cervo & Leone.

Cervus vehementi siti cùm vexaretur, ad fontẽ profici scitur: dúmq; potat, suam in aqua perspiciens umbram, valde lætatus est magnitudine cornuum, & ramositate;

meſitate; deinde pedes & crura perſpiciens, nimùm tri-
ſtatus eſt. Hæc dũ animo vertit, ecce! leo apparet, ac cer-
vum perſequitur. At cervus fugam arripiens leonẽ pe
campos longè anteibat: (dicunt enim, cervorũ vires con
ſiſtere in pedibus, ac leonis in animo ſtare robur) Quo
uſq; igitur leo per campos ſecutus eſt cervum, eum aſſe
qui non potuit: caſu verò contigit cervum nemus intrare
ubi cornibus ad ramos implicitis, cùm fugere non poſſet
à leone captus, cùm ſe moriturum videret, Heu me miſe
rum, inquit, qui, cornibus gaviſus, ipſis cornibus pereo

Fabula ſignificat, quòd quæ putamus nobis profutura, ea nobis ſæpiu
obſunt.

De Agricola & Pelargo.

AGricola laqueos in agro tetendit, ut grues & anſere
venaretur, qui ſata ſua continuò depaſcebant. At ſi
mul cum illis venatus eſt pelargũ, qui pede tentus roga
agricolam, ut eum ſolvat miſſúmq; faciat, cùm non ſi
grus, nec ſpecie anſer, ſed pelargus avium piiſſimus, qu
parentibus ſemper deſervit, nec illos in ſenecta deſerit u
quam. At agricola ſubridens, ait, Quæ dicis, haud m
fugiunt: nam qui ſis probè teneo. Sed cum his ſimul ca
ptus cùm ſis, cum his quoq; ſimul eſt moriendum.

Fabula ſignificat, quòd qui cum improbis quopiam deprehenditur cr
mine, pari pœnâ plectitur cum illis.

De Agno & Lupo.

AGnus in domo bene clauſa exiſtens, cum lupum a
ſe venientem perſpicit, illũ convitiis & maledict
perſequitur. At lupus inquit ei, Non tu, ſed locus i
acceſſibilis mihi convitia dicit.

Fabula ſignificat, quòd locus & tempus faciunt timidos perſæpe audac

De Jove & Corvo.

IUpiter, volatilibus regem creare volens, diem conſti
avibus indixit, ut qui ſpecioſior eſſet, rex eis conſtitu
ret

tur. *Quam rem præsentiens corvus, ac suæ deformitatis conscius, pennis aliorũ hinc indè collectis se decorauit, ac speciosissimũ omniũ se reddidit. Adest dies præfinitus; veniunt ad concilium aves. Jupiter corvũ ob pulchritudinem cum regem avibus errare vellet, id aves ingnè ferentes, quæq; suas à corvo extrahunt pennas. At corvus alienis pennis cum esset exutus, corvus, ut erat, mum remansit.*

Fabula significat, quòd qui de rebus pendet alienis, illis amissis, quisnam e sit, cuique liquidò patet.

De Tubicine quodam.

TUbicen quidam tubæ sonitu pugnatum ciebat exercitum. Ab hostibus deinde per insidias captus miseandâ voce clamabat, Nè abs re ac frustrà occidere me litis: ego quidem non pugno, nec præter tubam quipiam aliud possideo. Qui eum vinctum ducebant, hujusodi verba contrà reddiderunt; Hanc ob rem morte dinior es judicandus, quòd, cum hostibus manum conferdevitans; alios sonitu tubæ ad pugnam hortaris.

Fabula significat, quòd graviori pœnâ digni judicandi sunt, qui, cùm ipsi, uriam non agunt, alios ad injuriam agendam impellunt.

De Fabro & Cane.

FAber quinam canem habebat, qui, dum ipse ferrum cudebat, continuè dormiebat: cum verò manducat, canis statim surgebat, & quæ sub mensa erant desta, ceu ossa, & alia hujusmodi, sine mora corrodebat. uam rem animadvertens faber ait ad canem, Heus ser, quid faciam nescio, qui dum ferrum cudo, contiè dormis, & segnitie teneris: rursus, cum dentes mo, statim surgis, & caudâ mihi applaudis.

Fabula significat, quod socordes & somnolenti, qui ex aliorum vivunt oribus, gravi censurâ sunt coercendi.

De

De Mula quadam.

MVla quædam nimio hordeo pinguis effecta nimia pinguedine laſciviebat, ſecum inquiens, Pater mihi equus fuit, qui curſu celerrimus erat, & ego ei per omnia ſum ſimilis. Parùm pòſt contigit, quòd oportuit mulam quantùm potuit currere: ſed cùm curſu ceſſavit, Heu me miſeram, inquit, quæ me equi filiam eſſe putabam! At nunc memini mihi patrem aſinum fuiſſe.

Fabula ſignificat, quòd ſtulti in proſperis ſeipſos non agnoſcunt; ſed in adverſis ſuos perſæpe recognoſcunt errores.

De Thynno & Delphino.

THynnus, cùm eum delphinus perſequeretur, magno elatus impetu, ac ſtridore, à vehementi fluctu in ſiccam ſulam defertur: eundémq; in ſcopulum à fluctu eodem delphinus, dum ſe putat capere thynnum, ipſe quoq; defertur. Thynnus converſus, cùm delphinum exſpirantem animam perſpicit, ſecum ipſe ait, Mors mihi moleſta adhuc modum non eſt, ex quo mortis autorem mori ſimul mecum perſpicio.

Fabula ſignificat, quòd quivis adverſa leviùs fert, cùm adverſitatis autores eâdem adverſitate opprimi perſpicit.

De Medico & mortuo.

MEdicus quidam cum quem curaret ægrotum, eum mori contigerat, efferentibus funus aiebat, Vir iſte ſi ſe vino abſtinuiſſet, & clyſteriis uſus fuiſſet, eum mors non contigiſſet. Ex his qui aderant, quiſpiã medico hæc infacetè ait, Heus medice, iſta conſilia eum prodeſſe quæ habent, dicẽda fuerunt; non nunc, cùm nihil valeãt prodeſſe.

Fabula ſignificat, quòd ubi haud prodeſt conſilium, id eo tempore dare eſt ſanè amicum deludere.

De Aucupe & Turdo.

AVceps aucupatũ calamis viſcóq; tetendit; & cùm turdum canere arboris ſuper ramum adſpexit,

eũ

um caperet, calamos erexit. At inter ambulandum pe- altero viperam calcavit: morsúq; ab ea, cùm jam ob enenum se deficere præsensit, Heu me miserum, ingemu-, qui dum alium capere festino, alter ad mortem me est ucupatus!

Fabula significat, quòd quæ contra alios facere nitimur, ea persæpe ab io ipsi patimur.

De Castore.

Castor est animal quadrupes qui in paludibus se nu- trit: ejus testes variis medelis utiles esse dicuntur. taq; cum quispiã eum sequitur, ceu persecutionis cau- m non ignorans, pedum velocitati fidens, quantum po- st fugit, usquequo ad locũ, nè videatur, salvus devenit: atq; ibi testes excîdens in venatores, cum sibi appro- inquant, projicit, & isto pacto à venatoribus se eripit.

Fabula significat, quòd sapiens, ut à periculo se eripiat, nihil intenta- m relinquit.

De Puero oves pascente.

Puer quidam, cum oves eminentiori in loco depasce- ret, sæpius clamabat, Heus, ô! à lupis mihi succur- te: Qui circum aderant cultores agrorum, cultum ittentes, ac illi occurrentes, atque nihil esse compe- ntes, ad opera sua redeunt. Cum pluries puer id joci us â feciſſet, ecce! cum lupus pro certo adesset, puer, ut i succurratur seriò clamat. Agricolæ id verum non e putantes, cum minimè occurrerent, lupus oves facilè rdidit.

Hæc tabu la significat, quòd qui cognoscitur mentiri, ei veritatem di- ti postea non creditur.

De Corvo & Vulpe.

Corvus, cum carnium frustum rapuisset, super ar- borem quandam resedit. Vulpes eum suspiciens, atq; rnes sibi cupiens, illum arte aggreditur. Stans igitur

sub

ſub arbore corvum laudare cœpit, aiens, O quàm mag avis eſt hæc! quàm ſpecioſa, quàm venatrix, quàm fo moſa! hanc decuit eſſe avium regem. Nam omnia gia ſupra alias ei ſunt aves, ſi modò vocem haberet. H laudibus corvus inflatus, & dici mutus haud valens ti ulterius; dum magnâ voce crocitat, carnes humi dec dunt. Illas cum vulpes rapuiſſet, converſa inquit ad c vum, Heus corve, omnia decora tenes, modò mente ha careres.

Fabula indicat, quòd qui adulatoribus nimiùm credunt, hi quæ non tant in adverſa ſæpiùs incidunt.

De Cane & Lupo.

CAnis cum ante aulam dormiret, lupus ſuperveni eum ſtatim cepit: & cum ipſum occidere vellet, c nis, nè eum occideret, rogavit, inquiens, Here mi lu nunc me occidere noli. Nam, ut vides, tenuis ſum, gracilis, & macilentus: ſed herus meus nuptias in p ximo facturus eſt, ubi ſi parum me exſpectas, ego o parè manducans, atq; pinguior factus, ero tibi utili Lupus, his verbis fidem habens, canem demiſit. Pau poſt dies lupus accedens, cùm canem domi dormient reperit, ſtans ante aulam, canem rogat, ut ſibi promi præſtet. Et canis haud ruſticè inquit, Heus lupe, ſi a aulam de cætero me reperiris, haud amplius nuptias exſpectes.

Fabula indicat, quòd ſapiens, cùm vitat periculum, ab illo poſtea co nuè cavet.

De Corvo ægroto.

COrvus cum ægrotaret matrem rogavit, ut pro ſanitate deos precaretur, inquiens, Mater noli rare, ſed deos potius precare, ut ſanitatem mihi reſti ant. Et mater citò reſpondit, Quem deorum tibi fore piti

ium putas, cum nullus sit, è cujus aris sacra non ra-
erit.

Fabula significat, quòd qui in prosperitate quemvis offendit, in adver-
amicum sibi reperiet neminem.

De Cane carnes portante.

Canis ore ferens carnes, ac flumen transiens, cum sub
aqua umbram prospexit, putavit alium esse canem,
i plus carnium deferebat. Itaq; quas ipse ferebat, eas
rnes sub aquas ire demisit, & ut umbram caperet, se
vet: sed carnes & umbram, quæ sanè nihil erant, si-
ul perdidit.

Fabula significat, quòd cupiditate plus semper habendi quæ tenemus ea
penumero perdimus.

De Leone & Rana.

Eo, cùm ranam magniloquacem audiret, putans ali-
quod magnum animal esse, se retro vertit, parúmq;
ans, ranam è stagno exeuntem videt: quam indigna-
ndus statim pedibus calcavit, aiens, Nullum ampli-
, ut te perspiciat, animal clamore movebis.

Fabula significat, quòd apud verbosos nihil præter linguam reperitur.

De Leone sene.

Eo, cùm senuisset; nec victũ sibi quærere posset, viam
machinatus est, quî alimenta haud sibi deessent. In-
ressus igitur speluncam, graviter ægrotare jacens se si-
ulabat. Animalia illum verè ægrotare putantia, visi-
ndi gratiâ, ad eum accedebant: quæ leo capiens, singu-
tim manducabat. Cùm multa animalia jam occidisset,
ulpes, leonis cognitâ arte, aditum speluncæ accedens,
nem, quo valeat pacto, exteriùs stans rogat. Et leo
andè respondens ait, Vulpes filia, cur non introgrederis
me! Ei vulpes non illepidè ait, Quoniam, here mi,
imalium ingredientium perplura equidem vestigia
rno, egredientium vestigia nulla.

Fabula

Fabula significat, quòd homo prudens, qui pericula imminentia prov
det, illa facilè devitat.

De Leone & Tauro.

*Leo ingentem taurum per insidias sequens, cum prop
accessit, eum vocavit ad cœnam, inquiens, Amic
ovem occîdi; hodie mecum, si placet cœnabis. Tauru
leoni morem gerens ut discubuerat, cum multos lebete
nec non magnos & plures obeliscos paratos, conspicere
& ovem nullam adesse, è vestigio abîit: quem leo abeu
tem perspiciens, cur abiret, rogavit. Ei taurus hau
inurbanè respondit, Non de nihilo equidem abeo, cum i
strumenta non ad ovem, sed ad taurum coquendum v
deam esse parata.*

Fabula significat, quòd homines prudentes minimè lateant improbor
artes.

De Leone, Asino, & Vulpe.

*Leo, asinus, & vulpes conflatâ inter se societate, v
natum exeunt: cúmq; multam prædam cepissent,
asino mandat, ut prædam dividat. Asinus, cum eam
tres partes æquales esset partitus, optionem capiendi
tiis dedit. Quam partitionem leo indignè ferens, ac de
tibus frendens, à divisione deposuit eam, mandavitq
vulpi, ut prædam ipsa partiretur. At vulpes, illas t
partes in unam colligens, ac prædæ nihil sibi seorsim
linquens leoni omnia tradidit. Tunc leo vulpi ait; Q
te partiri docuit? Inquit extempore vulpes, Asini
riculum id me facere instruxit.*

Fabula significat, quòd aliorum pericula homines faciunt cautiore

De Leone cujusdam Rustici Filiam amante.

*Leo cujusdã rustici filiam amabat. Illam cum ha
re cuperet, patrem virginis rogavit: ut sibi nub
ipsam assentiretur. Et rusticus ait, nullo pacto se assen
ri*

um quòd filia beſtiæ nubat. Cùm illum leo torvè adſpi-
ret, ac dentibus frenderet, ruſticus mutato conſilio ait,
cupere ei filiam nuptum dare, modò dentes & ungulas
riùs cædat evellátque, quoniam virgo illis rebus val-
terreretur. Leo, id poſtquam præ nimio amore fecerat,
ſticum adiens, filiam ſibi poſtulat. At ruſticus, leo-
m cùm ungulis & dentibus perſpicit inermem, arrepto
ſte, illum frequens pulſando perſequitur.

Fabula indicat, quòd inimicis ſe committit, de facili perit.

De Lœna & Vulpe.

Eæna cùm à vulpe ſæpe exprobraretur, quòd quoli-
bet partu unum duntaxat pareret catulum, ait,
num ſanè, at pol leonem.

Fabula indicat, quòd pulchritudo haud in copia rerum, ſed in virtute
ſiſtit.

De Lupo & Grue.

Upus in gutture oſſe recento cùm longè cruciaretur,
grui pretium obtulit, ſi illud è gutture extraheret.
rus roſtro cùm os è guttere extraxiſſet, pretium ſibi
omiſſum expoſtulat. Ei lupus ſubridens ſimulq; acu-
s dentes, ait; Satis pretii tibi eſſe debet, quod ex lupi
caput ſine læſione eduxeris.

Fabula indicat, quòd apud improbos gratitudo non parva habetur, ſi
obſequio quis detrimentum non recipit.

De Lupo & Agno.

Upus, cùm agnum inveniſſet errantẽ, eum non cepit
fortiſſimâ manu; ſed cauſam quæſivit, quò jure vel
uriâ, eum comederet. Igitur agno verba hujuſmodi
it, Tu mihi abundè jam diu intuliſti injurias. Agnus
mendo ait, Quomodo id fieri potuît, cùm nuperrime ve-
em in lucem? Lupus denuo ait, Agrum mihi paſcẽdo
aſtâſti. Agnus inquit, cùm dentibus etiam careã, id

facere nequivi. Lupus rursum ait, Ex meo quoq; fonte bibisti. Et inquit agnus, Quo pacto id fieri potuit, cùm aquam ex ætate nondum biberim, sed lac matris cibus & potus adhuc mihi sit? Lupus demum irâ concitus ait, Licèt tua solvere nequeam argumenta, cœnare tamen opi parè intendo; agnúmque cepit, ac illum manducavit.

Fabula significat, quòd apud improbos ratio & veritas locum non habent.

De duobus Gallis inter se certantibus.

DVo galli inter se ruri certabant. Qui gallinarum prior dux erat, cùm ab altero superatus esset, pr verecundia se abscondit. Alter verò victoriâ elatus, d mús tectum statim supervolans, vehementi alarum plausu cantúq; significat, se rivalem suum pugnando supe râsse, & de adversario ferre trophæum. Dum hæc & hu jusmodi jactabundus voce crocitat, ecce! aquila cibi i diga ex alto devolans gallum unguibus rapit, ac pull suis in alimoniam contulit. Quam rem qui victus fu rat gallus perspiciens, ceu ex hoste triumphans, in publ cum venit ac solus gallinis liberè ponitur.

Fabula significat, quòd qui prosperis nimiùm fidit, in adversis sæpe præceps incidit.

De Vate quodam.

FOro urbis medio quidam vates cuivis sortem aperi bat futuram: quamobrem magnâ hominum frequen tiâ stipatus, dum uni & alteri suam aperit sortem, nuntiatur, res suas furtim domo esse ablatas: quo aud to, domum curriculo dum abit, quidam ei obviàm fa ctus, Ridiculè ait, cur alios quid esset futurum mon bas, qui tuæ sortis nescius fuisti?

Fabula declarat, quòd homines nequam corrigunt alios, & sua crimi scire negligunt.

De Formica & Columba.

Formica sitiens in fontem descendit: ubi dum bibere vult, in aquam occidit. Columba quædam, super arborem fonti imminentem sedens, cùm formicam aquis obrui conspiceret, ramulum ex arbore rostro continuò frangit, & sine mora dejicit in fontem: ad quem formica se applicans, ex aquis in tutum se recepit. Obiter auceps quidam advenit, & ut columbam venetur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedum alterum momordit aucupis. Eo dolore auceps concitus, calamos dimittit: quorum strepitu territa columba, ex arbore aufugiens, vitæ periculum evasit.

Fabula declarat, cùm bruta in beneficos grata sint, eò magìs esse decere eos, qui participes sunt rationis.

De Vitulo & Cerva.

Vitulus cervæ aliquando ait, Cùm magnitudine sis major canibus, & pedum celeritate cursu velocior, & ad pugnã longè cornibus munitior, cujus rei gratiâ, mater, tantopere canes reformidas? Ei cerva inquit, subridens, Quoniam, fili, licèt quæ dicis omnia possidem, canum latratum ferre non possum, sed præ timore fugam statim arripio.

Fabula declarat, quòd qui naturâ timidi sunt, apud eos nulla valet hortatio.

De Ape & Jove.

Apes, quæ cera mater exsistit, quondam accedens ut diis sacra faceret, Jovi donum obtulit mellis: quâ oblatione Jupiter lætus jussit ei concedi quicquid ipsa precaretur. Apes igitur rogans, ait, Illustrissime Deus Deorum, ancillæ tuæ concedere velis, ut quicunque ad alvearia pro rapiendo melle accesserit, is simul ac pungero eum, continuò moriatur. Quâ rogatione Jupiter

ambiguus, quoniam genus mortalium longè amabat, demum api ait, Satis tibi sit, quòd quicunque ad alvearia pro rapiendo melle accesserit, si eum pupugeris, & in punctura stimulum dimiseris, continuò ipsa moriaris, tibique vita sit, ipse stimulus.

Fabula significat, quòd inimicis quandoque mala precâmur, quæ in nos sæpius vertuntur.

De Musca.

Musca, quæ in ollam carnium deciderat, cùm se in brodio suffocari sensit, secum ipsa ait, Ecce tantum bibi, tantum comêdi, tantum me lavi, quòd jure satura mori possum.

Fabula significat, quòd prudentis est, id potenti animo ferre, quòd vitari minime potest.

De Adolescente quodam & Hirundine.

Adolescens luxuriosus, cùm bona patris consumpsisset, soláque vestis remansisset, visâ ante tempus hirundine, æstatem jam adesse existimans, ipsam quoque vendidit vestem. Sed hyeme denuo ortâ, cùm immenso cruciaretur frigore, visâ rursum hirundine, quæ præ frigore moriebatur, ait, O pessima avis, quæ me & te pariter perdidisti!

Fabula significat, quòd quæ suo tempore non fiunt, ea diu stare non queunt.

De Ægroto & Medico.

Æger à medico rogatus quo pacto se habuisset, Plùs quàm opus esset se sudâsse respondit. Id bonum fuisse, medicus ait. Secundò rogatus ab eodem quomodo se haberet, inquit ægrotus, se vehementi frigore fuisse correptum. Id ad salutem fore, medicus quoq; ait. Tertiò ab eodẽ interrogatus, quo pacto se habuisset, inquit ægrotus, se cum difficultate digerere potuisse. Rursus medicus ait

it, id ad ſalutem optimum fuiſſe. Deinde ex domeſticis ùm quidam ægrotum interrogaret, quomodo valeret; lle æger ait, Signa ad ſalutem ut medicus ait, perplura & optima ſunt, tamen diſpereo ſignis.

Fabula ſignificat, quòd qui ad voluptatem loquuntur, non illis aures æſtare quiſquam debet.

De Lignatore quodam.

Lignator quidam dum juxta flumen deo Mercurio dicatum ligna cæderet, ſecuris caſu decidit in flumen. Multo igitur mœrore comprehenſus, juxta flumis ripam gemens conſidebat. Mercurius miſericordiâ otus lignario apparuit, ſuíque fletus cauſam rogavit: uam ſimulac didicit, ſecurim auream afferens, utrùm uam perdiderat illa eſſet, rogavit. At eam pauper ſuam ſe negavit. Secundò Mercurius alteram detulit arenteam: quam cùm pauper illi ſuam quoque eſſe negaet, poſtremò Mercurius ligneam ſuſtulit. Illam ſuam ſe cùm pauper aſſeueiret, Mercurius cognoſcens illum ſſe hominem verum juſtúmque, omnes ei dono dedit. Accedens igitur ad ſocios lignarius, quid ſibi acciderat, perit ad ſocios: quorum unus id experiri volens cùm ad umen acceſſiſſet, ſecurim in aquam dejecit, deinde flens ripa conſedit; Cujus Mercurius fletus cauſam edoctus, ſecurim auream afferens, illáne eſſet quam perdiderat, rogavit, Quam cùm ſuam eſſe aſſereret, Mercurius, cognita ejus impudentiâ, & mendacio, nec auream, nec ſuam tradidit.

Fabula ſignificat, quòd quantò Deus propitior eſt probis, tantò improbis exſiſtit infeſtior.

De Aſino & Jove.

Asinus olitori cuidam ſerviens, cùm parum comederet & multum laboraret, Jovem exoravit, ut aliũ

dominum ſibi mitteret. Itaq; Jupiter mandat, ut figulo veneat. Apud quem aſinus cùm laboraret in deportando lutum, lateres, tegulas, & hujuſmodi; ſecundò Jovem precatur, ut alteri deſerviat domino. Jupiter iterum mandat, ut coriario venundetur. Cui aſinus multo labore & pauco cibo ſerviens, Heu me miſerum, cum gemitu ait, qui dominos omittens meliores ad deteriorem perveni; apud quem, ut video, corium meum etiam poſt mortem cruciabitur!

Fabula ſignificat, quòd priores dominos tunc ſervi deſiderant, cùm deteriores experiuntur.

De Leporibus & Ranis.

LEpores in unum ſimul convenerunt; ubi cùm de miſeria ipſorum innata dolerent, gemerént q; quòd vita eis, quàm cæteris animalibus, data eſſet miſerior (quoniam homines, aquilæ, & canes ad mortem eos uſq; perſequerentur) decernunt meliùs ſibi fore ſemel mori, quàm in vita tam miſera diutiùs permanere. Hoc capto conſilio, ut ſe in ſtagnum præcipitent dum ocyùs tendunt, ranæ, quæ ſuper ſtagni ripa adſtabant, ut, ſtrepitum audiunt, in ſtagnum deſiliunt, ſéq; aquis ſubmergunt. Quam rem cùm lepus quæ præibat conſpicatur, reliquis ait, State; nam nobis ſententia mutanda eſt: quippe, ut liquidò videtis, animalia quàm nos magis timida reperiuntur.

Fabula ſignificat, quòd cùm miſer miſeriorem aſpicit, ſuam æquiùs miſeriam fert.

De Aſino & Equo.

ASinus, cùm equum alimoniâ, otio, & diligenti curâ abundare perſpiceret, eum longè beatum eſſe commendabat, ſéq; nimium infelicem dicebat, qui, cùm multùm laboraret, ad ſaturitatem de paleis haud haberet. At cùm tempus belli advenit, miles armatus equum aſcendit,

scendit, ac cùm medios decurrit in hostes, equus mu-rone percussus cadit humi prostratus. Quem asinus per-spiciens ingemuit, ejusque misertus, sui animi senten-tiam mutavit.

Fabula significat, quòd cùm paupertate, quæ mater est quietis, quis con-tenire debet potiùs, quàm locupletioribus invidere.

De Asino & Lupo.

ASinus quidam pede altero sentem calcavit, clau-dúsq; factus, cùm lupum ad se venientem conspice-ret, nec fugere posset, miserabili voce inquit, Heus lupe, demorior equidem è dolore: sed ex quo opus est, ut tibi & corvis futurus sim cibus, obsecro quatenus tuâ benigni-tate sentem è pede velis extrahere, ut munere tuo extre-mum sine dolore obeam diem. Dum sentem dentibus lupus vellit, asinus eum calce percussit. Lupus deinde, naso, fronte, ac dentibus perfractis, Heu me miserum! excla-mat; jure hoc patior (deplorandóq; reiterat) qui cùm essem coquus, medicus esse volui.

Fabula significat, quòd, quam quisque novit, in ea se exerceat arte.

De Muliere & Gallina.

MVlier quædam gallinam habebat, quæ aurea con-tinuò ova pariebat. Putans igitur totam intus auream esse illam, occîdit. Sed cùm aliis gallinis esse si-milem reperit, ubi divitem se fore putavit, quem primò quæstum habebat, eum plùs habendi cupiditate amisit.

Fabula significat, quod plus habendi cupiditate id ræpe perdimus, quod habemus in manibus lucrum.

De Rana & Vulpe.

RAna in palude exsistens, cæteris animalibus cla-mando, cùm profiteretur se medicam esse, pharma-corúmq; peritam, ei vulpes venustissimè ait, Qui alios curaveris, cùm claudicantem curare te nescias?

Fabula significat, quòd alios docere quis non potest id, quod haud di-dicerit.

De Serpente & Agricola.

SErpens, ante agricolæ cujusdam domum latebras habens, cum ab agricolæ filio esset percussus, tam acriter ipsum momordit, quòd morsu ex illo puer repentè obiit. Hâc re cognitâ, magnus inter parentes gemitus oritur. Tunc pater mœrore concitus, arreptâ securi, serpentem, ut occideret, persequitur; vibránsq; securim ut serpentem percuteret, extremum caudæ ejus abscidit. Deinde volens pacẽ cum serpente conficere, acceptis farinâ, aquâ, sale & melle, ad reconciliandam inter se amicitiam, vocat serpentem. At serpens sub petra latens sibilando ait, Fruſtrâ laboras, bone vir; nam inter nos amicitia fieri non potest: quippe dum ego me sine cauda adspexero, & tu tui filii sepulchrum, quieti animo esse nequibimus.

Fabula significat, quòd, cum iujuriarum recens vel maxime existat memoria, odia tolli minimè queunt.

De Gallina & Vulpe.

VUlpes Gallinarum tugurium ingressa, cùm gallinam nido ægrotantem adspexit, eam rogavit quomodo valeret. Cui gallina promptè respondit, Meliuscule me haberem, si hinc abires soror.

Fabula indicat, quòd inimicorum præsentia nimiùm est molesta.

De Viatore.

VIator quidam, cum multam viam viâsset, votum Mercurio vovit, quòd, si quid reperiret, ejus rei medium ipsi offerret. Fortè igitur adinvenit perã amygdalis dactylisq; refertam: & cum putaret id esse argentum, peram capiens, amygdalarum nucleos, & carnes dactylorum ipse comêdit. Deinde templum Mercurii ingressus, atque aram manibus tenens, verbis ridiculis inquit ad eum, Votum, Mercuri, nunc persolvo tibi.

Nam

Nam quas equidem res adinveni, earum tibi offero meum, ossa scilicet dactylorum, ac testas amygdalarum.

Fabula indicat, quòd homines avaritia deorum efficit contemptores.

De Leone & Homine.

LEo & homo, cùm semel simul viam viarent, ac inter viandum se uterque verbis cõmendaret, ecce lapideæ occurrunt columnæ, in qua erat incisum, quòd homo suffocaret leonem. Quam sculpturam homo leoni ostendens dixit, Hîc videre licet, quantò homines leonibus ac feris omnibus præstantiores sint, ac robustiores. Ei leo prompte respondens inquit, Si apud leones essent, ceu apud homines, qui sculpere scirent, plures à leonibus homines, quàm ab hominibus leones suffocatos videres.

Fabula significat, quòd homines jactabundi fingunt se feciſſe, quæ facere nunquam tentârunt.

De Vulpe quadam.

VUlpes cum racemos uvarũ plenos ac jam maturescentes perspiceret, cupida de illis manducare, omnẽ iam machinata est, quâ illos comprehendere posset. Sed cùm omnem viam frustrâ tentâsset, nec desiderio suo satisfacere quivisset, mœstitiam vertens in gaudium, ait, Racemi illi adhuc nimiùm sunt acerbi.

Fabula significat, quòd prudentis est fingere, se nolle, quæ se consequi non posse agnoscit.

De Puero & Scorpione.

PUer quidam ruri venabatur locustas; & cùm scorpionem capere vellet, scorpio, simplicitate ejus cognitâ, ait ei, Heus puer, dege in pace, ac manum abstine, si non vis totus perire.

Fabula significat, quod qui in utramque partem cogitat, is, quæ sequi vitare debeat, probe tenet.

De

De Venatore & Perdice.

VEnator quidam cùm quam ceperat perdicem occidere vellet, perdix gemens hujusmodi verba fecit ad eum, Heus perdicum auceps, si me missam feceris, ac vitam condonaveris, alias perplures conducam tibi perdices. Ei auceps appositè respondit, Nunc eò te magis occîdi dignam judico, quòd amicos per insidias perdere polliceris.

Fabula significat, quòd qui sibi charos perdere dolo quærat, is præceps in periculum incidit.

De Lepore & Testudine.

TEstudo, cùm ejus pedes lepus derideret, subridens inquit ad eum, Si periculum in cursu feceris, quòd quàm tu velocior sim, liquidò cognosces. Cui lepus ait, Te profectò fugit, quid mei valeant pedes: sed judicem eligamus, qui cursum & terminum nobis definiat. Igitur eligunt vulpem, brutorum omnium sagacissimum, quæ & locum & cursûs terminum constituit. Testudo, omni segnitie ac negligentiâ semotâ, iter arripiens, haud quievit donec ad terminum pervenit: lepus verò pedibus fidens, ubi paulùm quievit, somno excitatus, quantùm pedes valuerunt, ad terminum cucurrît: ibiq; cùm testudinem quiescentem reperit, se cum rubore fatetur à testudine superatum.

Fabula significat, quòd studio & diligentiâ, non corporis viribus, re vel maximæ conficiuntur.

De Salice & Securi.

SEcuris cùm salicem cæderet, ex ea ipsa cuneos fecit quibus salicem facilius finderet. Quam rem præsentiens salix, gemens ejulánsq; ait, Non tantùm de securi queror, quæ hominum manibus me scindit, quantùm de cuneis qui fiunt ex corpore meo.

Fabula significat, quòd in adversis, non veri amici infestiores amicis quàm inimici sæpiùs redduntur.

D

De Puero quodam & Matre.

PUer quidam è ludo literario librum ſocio clàm auferens, ſuæ matri tradidit illum: quem mater cùm benter accepiſſet, nec filium caſtigâſſet, rurſus puer alri veſtem clàm abſtulit, atque matri quoque detulit. Quam cùm mater etiam libenter accepiſſet, puer caſtiatione carens, cùm plura indies ac majora accreſcentius annis furaretur, demũ publicè captus, ceu furti re, per quæſtores publicè damnatus eſt mortis. Sed cùm d locum juſtitiæ duceretur, eúmque mater gemebunda queretur, impetratâ veniâ ut matri ad aurem unum qui verbum liceret, ad eam converſus, atque os auri matris adhibens, uti quippiam ſecreti dicturus, aurem ntibus ei abſcidit. Mater verò præ doloro exclamans, ala ei imprecatur. Tunc qui eum ducebant, eum ſura modum criminabantur, non ſolùm furti, ſed quòd um impius fuerit in matrem. Ille abſque rubore inquit d eos, Nemini veſtrûm ſit mirum quòd aurem matris ntibus abſcidi, ipſa enim hujus meæ perditionis autor t, & cauſa. Quippe ſi me caſtigâſſet, cùm ei librum tuli, quem ſocio è ſcholis primùm clàm abſtuli, omiſſis æ timore verberum furtis, ad hoc in præſentia genus rpiſſimæ mortis non perveniſſem.

Fabula ſignificat, quòd qui in delinquendo ab initio non caſtigatur, faoroſior indies efficitur.

De Paſtore & Mari.

PAſtor quidam juxta littus maris pecudes paſcens, cùm mare ipſum ſemel placidum aſpiceret, navigani ſtudio captus, oves pro dactylis commutavit: quibus vi impoſitis, cùm in altum jam navigaret, & in temſtate ſine ſpe ſalutis fluctuaret, quæ in navi erant, ea nia projecit, atque in portum vix ſe recepit. Denùo

cum

cùm oves paſceret, ac rurſum mare jam tranquillum videret, ſocio ſuo ipſam maris tranquillitatem commendanti ridiculè ait, Mare iterum dactylos cupit.

Fabula indicat, quòd uſus & peritia nos reddunt in periculis cautiores.

De Punica & Malo arboribus.

PUnica & malus arbores de pulchritudine contendebant. Cùm diu inter ſe variis & acerbis contentionibus certâſſent, rubus ex proxima ſepe hujuſmodi contentiones accipiens acceſſit ad eas, atque inquit, Satìs jam ſâtis certatum inter vos eſt: quieſcite admodum, & contentionibus finem imponite.

Fabula ſignificat, quòd minores majorum lites ſæpenumero componunt.

De Talpa & Matre.

TAlpa cæcum animal naturâ eſt. Hæc aliquando matri ait, Ingentem ſentio odorem. Parùm pòſt rurſum ait, Excelſam adſpicio fornacem. Tertiò item ait, Malleorum ſonitus audio fabrilium. Ei mater comiter ait, Heus filia, tu ità percipio, non ſolùm oculis, ſed naſo & auribus orba exſiſtis.

Fabula indicat, quòd homines jactabundi, cùm magna profitentur, tum vel maximè in minimis redarguuntur.

De Veſpis, Perdicibus, & Agricola.

VEſpa ſemel & perdices ſiti concitæ, cùm ſimul convenìſſent, ad ruſticum quendam tendunt, potum ab eo petentes, atquo pollicentes, quòd ei pro aqua largas referrent gratias. Quippe perdices vineam fodere promittunt, ut vites plenos producant racemos. Veſpæ verò, vineam circumeundo cuſtodire, at fures indè amoverent largè offerunt. Quibus agricola inquit, Duos habeo boves, qui, cum nihil promittant, eandem hanc operam nihilò minus præſtant. Itaque ſatius eſt mihi illis, quàm vobis, aquam exhibere.

Fabula ſignificat, non eſſe illis ſubveniendum, qui vani & inutiles ſunt.

De Jove.

Cum Jupiter nuptias celebraret, cuncta animalia ei munera obtulerunt, quæq; pro viribus ſuis. Verum iam ſerpens roſam legit, illámque ore tenens, Jovi obtulit. At Jupiter, ut eum inſpexit palam, inquit, Ab omnibus dona libenter equidem accipio: verum â ſerpente id nudquaquam facio.

Fabula ſignificat, quòd improborum munera non eſſe ſine dolis quivis prudens ſibi perſuadere debet.

De Simia.

Simia duos catulos parere fertur, quorum ad unum modum tantum afficitur, & ex affectu illum diligentiſſimè nutrit: alterum verò odit negligítque. Contigit autem, quòd, qui in deliciis habebatur, â ſimia in ſomnis fuit ſuffocatus: quamobrem qui neglectus erat, ad perfectam usque ætatem, ceu matris deliciæ, fuit educatus.

Fabula ſignificat, quòd hominum prudentiam fortuna proculdubio ſuperat.

De Pulice.

Vulex cum quendam morſu aliquando ſtimulâſſet, captúſque rogaretur, quiſnam eſſet qui membra ſibi paſceret, ait, ſe ex eo animalium genere eſſe, quibus à natura datum erat, ut eo pacto vitam vivant; nec eum occidere velit, cum multum mali facere ipſe ei nequeat. At homo ille ſubridens inquit ei, Eò magis meis necaberis manibus, queniam nec multum nec parum abs re quempiam lædere licet.

Fabula ſignificat, quòd malorum, licèt parùm vel multùm delinquant, puniri haud oportet.

De Pulice & Homine.

Vulex ſuo ſolito more ſaltans, ſuper hominis pedem reſedit, illúmque morſu acriter pupugit. Quâ punctione

ctione homo ille graviter concitus, pulicem cepit, & u guibus obtundere voluit. Sed pulex manibus exſilien mortem vitavit. Tum homo exclamans, ait, O Hercu malorum extinctor, ecquid mihi in hunc opprimendu præſens non fuiſti.

Fabula declarat, quod non in minimis, ſed in magnis arduiſque reb à diis auxilium quis implorare debet,

De Formicis & Cicada.

Hyems erat medium cum formicæ ſparſim triticu apricabant. Quod cicada aſpiciens, cum inediâ co ficeretur, acceſſit ad eas, ac triticum pro alimonia ut ſi concederent oravit. At cum formicæ eum rogarent quid nam æſtate fecerit, num ſegnis aut otioſa eo tempore ſtet rit: illis cicada ait, Neq; ſegnis aut otioſa ſteti, ſed ca tu cecini, quo laborem viæ viantibus levabam. Quâ auditâ, formicæ ſubridẽtes inquiunt, Si æſtate ceciniſt ut viantes delectares, nunc ſalta, nè frigore conficiari.

Fabula declarat, quòd qui quæ facienda ſunt, ſuo tempore non fac is in anguſtias, quandoque non putat, incidit.

De Viro & Uxoribus.

Tempus erat veris, quo quidam in deliciis educatu cùm nec juvenis, nec ſenis eſſet (ſemicanus eni erat capillis) duas ſimul duxit uxores, unam quide natu grandem, alteram verò juniorem. Cum omnes ea dem habitarent domum, uxor anus ut virum in amore ſui totum pelliceret, quotidie viri caput pertrectans, n gros ei avellebat capillos. Pari ſtudio junior, ut ab an conſuetudine illũ amoveret, albos avellebat capillos. P ſtremò ità illum depilârunt, ut calvum ac ridiculu nos abſque ſummo opprobrio, virum reddiderint.

Fabula ſignificat, quòd nulla melior tenibus ſalus exſiſtit, quam fœm nis carere, & maximè junioribus, niſi penitus obrui ſe velint.

Ali

Aliæ item aliquot ÆSOPI Fabulæ è Græco in Latinum versæ, *incerto Interprete.*

Impossibilia promittens.

Vir pauper ægrotus & malè affectus, cum à medicis desperatus esset, deos rogabat, pollicens, si sanitatem sibi rursus restituerent, centum boves ipsis oblaturum esse in sacrificium. Uxore autem ejus audiente, Et ubi tibi hæc, si convalueris? Ille ait, Putas enim surrecturum me hinc, ut dii hæc à me repetant?

Fabula significat, multos facilè polliceri, quæ re comprobare non spernant.

Ranæ.

Ranæ duæ in palude pascebãtur: æstate autẽ siccatâ palude, illâ derelictâ, quærebant aliam: cæterũ profundũ invenerunt puteum. Quo viso, alter alteri inquit, Descendamus, heus tu, in hunc puteum. Illa respondens, ait, Si igitur & hîc aqua aruerit, quomodo ascendemus?

Fabula declarat, non oportere inconsideratè res aggredi.

Canis & Gallus.

Canis & gallus, initâ societate, iter faciebant. Vesperâ autem superveniente, gallus conscensâ arbore dormiebat; at canis ad radicem arboris excavata. Cùm gallus ut assolet, nictu cantâsset; vulpes, ut audivit, accurrit, & stans inferius, ut ad se descendere rogabat, quòd cuperet commendabili adeò cantu animal complecti. Cum autem is dixisset, ut janitorem prius excitaret ad radicem dormientem, ut cum ille aperuisset, descenderet:

deret: illâ quærente ut ipſum vocaret, canis ſtatim pro ſiliens eam dilaceravit.

Fabula indicat, prudentes homines inimicos inſultantes ad fortiore aſtu mittere.

Leo & Urſus.

LEo & urſus ſimul magnum nacti hinnulum, de e pugnabant. Graviter igitur à ſeipſis affecti, ut ex multa pugna etiam vertigine corriperentur, defatigat jacebant. Vulpes autem circumcirca eundo, ubi proſtra tos eos vidit, & hinnulum in medio jacentem, hunc, pe utroſque percurrendo, rapuit, fugiénſque abivit. At ill videbant quidem ipſam; ſed quia non poterant ſurgere Nos miſeros, dicebant, quia vulpi laboravimus.

Fabula indicat, aliis laborantibus, alios lucrari.

Veſpertilio, & Rubus, & Mergus.

VEſpertilio, rubus, & mergus, init â ſocietate, mer catoriam decreverunt vitam agere. Itaque veſper tilio argentum mutuatus projecit in medium: rubus ve ſtem ſecum accepit: mergus tertius æs: & navigaverunt Tempeſtate autem vehementi obortâ, & navi eversâ omnibus perditis, ipſi in terram evaſerunt. Ex illo igitu mergus littoribus ſemper aſſidet, num quopiam æs ejicia mare. Veſpertilio verò creditores timens, interdiu no apparet, noctu ad pabulum exit. Rubus prætereuntiu veſti inhæret, ſicubi ſuam cognoſcat quærendo.

Fabula indicat, in ea quibus incumbimus, in poſterum incidere.

Pavo & Monedula.

AVibus creaturis regem, pavo orabat, ut ſe ob pu chritudinem eligerent. Eligentibus autem eu omnibus, monedula ſuſcepto ſermone ait, Sed, ſi, ter gnante, aquila nos perſequi aggreſſa fuerit, quomod nobis opem feres.

Fabu

Singularis agrestis & Vulpes.

Singularis agrestis super quodam sedens arbore dentes acuebat. Vulpe rogante causam, quare, nullâ proposità necessitate, dentes acueret, ait, Non abs re hoc facio: nam si me periculum invaserit, nequaquam me tunc acuendis dentibus occupatum esse oportebit; sed potiùs paratis uti.

Fabula declarat, adversus periculum paratum esse oportere.

Cassita.

Cassita laqueo capta, plorans dicebat, Hei mihi miseræ & infelici volucri! non aurum surripui cujusquam, non argentum, non aliud quicquam pretiosum; granum autem tritici parvum mortis mihi causa est.

Fabula ad eos tendit, qui ob inutile lucrum magnum subeunt periculum.

Hinnulus.

Hinnulus aliquando cervo ait, Pater, tu & major es & celerior canibus, & cornua præterea ingentia gestas ad vindictam: cúrnam igitur sic eos times? Ei ille ridens ait, Vera quidem hæc sunt, fili: unum verò scio, nòd, cùm canis latratum audivero, statim ad fugam, nescio quomodo, efferor.

Fabula declarat, naturâ timidos nullâ admonitione fortificari.

Avarus.

Avarus quidam, cùm omnia sua bona vendidisset, & auream glebam fecisset, in loco quodam infodit, unà cum defosso illic & animo suo & mente, atq; quotidie eundo, defossam videbat. Id autem ex operariis quidam observando cognovit, & refossam glebam abstulit. Post hæc ille profectus, & vacuum locum videns, lugere cœpit, & capillos evellere. Hunc cùm quidã vidisset sic plorantem, & causam audivisset, Nè sic inquit, ô tu, tristare:

neque enim habens aurum habebis. Lapidem igitur p auro acceptum reconde, & puta tibi aurum esse: eund enim tibi usum præstabit: nam, ut video, neque cùm aurum erat utebare.

Fabula significat, nihil esse possessionem, nisi usus adfuerit.

Anseres & Grues

ANseres & grues in eodem prato pascebantur. Ve natoribus autem visis, grues, quòd essent leves statim evolaverunt: anseres autem, ob onus corporu cùm mansissent, capti fuerunt.

Fabula significat, & in expugnatione urbis inopes facilè fugere, divit antem servire captos.

Testudo & Aquila.

TEstudo orabat aquilam, ut se volare doceret, E autem admonente procul hoc à natura ipsius esse illa magis precibus instabat. Accepit igitur ipsam un guibus, & in altum sustulit; indè demisit. Hæc auten in petras cecidit, & contrita est.

Fabula significat multos, quia in contentionibus prudentiores non audi verunt, seipsos læsisse.

Cerva.

CErva, altero occæcata oculo, in littore pascebatur sanum oculum ad terram propter venatores habens alterum verò ad marè, unde nihil suspicabatur. Præter navigantes autem quidam, & hoc conjectantes, ipsam sagittârunt: hæc autem seipsam lugebat, quòd unde ti muerat nihil passa foret; quod non putabat malum allaturum, ab eo proditam.

Fabula significat, sæpe, quæ nobis noxia videntur, utilia fieri: quæ ve rò utilia, noxia.

Cerva & Leo

CErva venatores fugiens in spelunca ingressa est. I leonem autem ibi cùm incidisset, ab eo comprehen

sa est : moriens autem dicebat. Hei mihi ! homines fugiens in ferarum immitissimum incidi.

Fabula significat, multos homines, cum parva fugiunt pericula, in magna incurrere.

Cerva & Vitis.

CErva venatores fugiens sub vite delituit. Cùm praterîssent autem parumper illi, cerva prorsus jam latere arbitrata, vitis foliis pasci incepit. Illis verò agitatis, venatores conversi, &, quod erat verum, arbitrati animal aliquod sub foliis occultari, sagittis confecerunt cervum. Hac autem moriens talia dicebat, justa passa sum : non enim offendere oportebat, quæ me servârat.

Fabula significat, qui injuriâ benefactores afficiunt, à Deo puniri.

Asinus & Leo.

CUm asino gallus aliquando pascebatur. Leone autem aggresso asinum, gallus exclamavit : & leo (aiunt enim hunc galli vocem timere) fugit. Asinus ratus propter se fugere, aggressus est statim leonem. Ut verò procul hunc prosecutus est, quò non amplius galli perveniebat vox, conversus leo devoravit. Hic verò moriens clamabat, Me miserũ, & dementẽ! ex pugnacibus enim non natus parentibus, cujus gratiâ in aciem irrui?

Fabula significat, ploróque homines inimicos, qui se industriâ humiliarunt, aggredi, atque ita ab illis occidi.

Olitor & Canis

OLitoris canis in puteum decidit : olitor autem ipsum illinc extracturus, descendit & ipse in puteum. Ratus autem canis eum accessisse, ut se inferiùs magis obrueret, conversus olitorem momordit. Hic autem cum dolore reversus, justa, inquit, patior : nam cur unquam sui interfectorem servare studui ?

Fabula in injustos & ingratos.

Sus & Canis.

SUs & canis mutuò convitiabantur. Et sus jurabat per Venerem proculdubio dentibus discissurã canem. Canis autem ad hæc dissimulanter, dixit, Bene per Venerem nobis juras, significas enim ab ipsa vehumenter te amari, quæ impuras tuas carnes degustantem nullo pacto in sacellum admittit. Ei sus, Propter hoc igitur magis præ se fert dea amare me: nam occidentem, aut alio quovis modo lædentem, me omnino aversatur: tu tamen male oles & viva & mortua.

Fabula indicat, prudentes oratores, quæ ab inimicis objiciuntur, artificiosè in laudem convertere.

Sus & Canis.

SUs & canis de fœcunditate certabant. Dixit autem canis, se fœcundam esse maximè pedestrium omnium. Et sus occurrens ad hæc inquit, Sed cùm hæc dicis, scio cœcos te catulos parere.

Fabula indicat, non in celeritate res, sed in perfectione judicari.

Serpens & Cancer.

SErpens unà cum cancro vivebat, initâ cum eo societate. Itaq; cancer simplex moribus, ut & ille astutiam mutaret, admonebat: hic autem minimè obediebat. Cùm observâsset igitur cancer ipsum dormientem, & pro viribus compressisset, occîdit. At serpenti post mortem extenso ille ait, Sic oportebat antehac rectum & simplicem esse: neque enim hanc pœnam dedisses.

Fabula indicat, qui cùm dolo amicos adeunt, ipsos offendi potiùs.

Pastor & Lupus.

PAstor nuper natum lupi catulum reperit ac sustuli, unáque cum canibus nutrivit. At cùm adolevisset, si quando lupus ovem rapuisset, cum canibus & ipse persequebatur. Cùm canes autem aliquando non posset assequi

assequi lupum, atque ideo reverterentur; ille sequebatur ut, cùm ipsum assecutus esset, particeps foret venationis, ut lupus: indè redibat. Sin autem lupus extrà non raperet ovem, ipse clàm occîdens, unà cum canibus comedebat: donec pastor, cùm conjectâsset, & intellexisset rem, de arbore ipsum suspendit & occîdit.

Fabula significat, naturam pravam bonos mores non nutrire.

De Leone & Lupo.

LEo, cùm consenuisset, ægrotabat, jacens in antro. Accesserunt autem visitatura regem, prater vulpẽ, cætera animalia. Lupus igitur captâ occasione accusabat apud leonem vulpem, quasi nihili facientem suum omniũ dominum, & propterea neq; ad visitationem profectã. Interim affuit vulpes, & ultima audivit lupi verba. Leo igitur contra eum infremuit. Sed defensionis tempore petito, Et quis, inquit, eorum qui convenerunt tantũ profuit, quantum ego, quæ in omnẽ partem circuivi, & medicamentã prote à medico quæsivi & didici? Cùm autẽ deo statim ut medicamẽtũ diceret imperâsset; illa inquit, Si, lupo vivente excoriato, ipsius calidâ pelle induaris. Et lupo jacente vulpes ridens ait, Sic non oportet dominum ad malevolentiam movere, sed benevolentiam.

Hæc fabula innuit, eum, qui quotidie machinatur, in seipsum laqueum vertere.

Mulier.

MUlier quædam virum ebrium habebat: ipsum autem à morbo liberatura, tale quid commenta est. Aggravatum enim ipsum ab ebrietate cùm observâsset, & mortui instar insensatum, in humeros levatum, in sepulchretũ allatum deposuit, & abivit. Cùm autẽ ipsum jam sobrium esse conjectata est, profecta januam pulsavit sepulchreti. Ille autem cùm diceret, Quis est qui

pulsat jannam? Uxor respondit, Mortuis cibaria ferens ego adsum. Et ille, non mihi comesse, sed bibere, ô optima, affer; tristem enim me reddis, cùm cibi, non potûs meministi. Hæc autem pectus plangendo, Hei mihi miseræ! inquit: Nam neque astu profui. Tu enim, vir, non solùm non emendatus es, sed pejor quoque teipso evasisti, in habitum tibi deductus est morbus.

Fabula indicat, non oportere in malis actibus immorari: nam & nolentem quandoque hominem consuetudo invadit.

Cygnus.

Vir dives anserem simul & cygnum nutriebat, non ad eadem tamen: sed alterum cantûs, alterum mensæ gratiâ. Cùm autem oporteret anserem pati ea, quorum causâ nutriebatur, nox erat, & discernere tempus non permisit utrumque: cygnus autem pro ansere abductus cantat cantum quendàm mortis exordium; & cantu significat naturã, mortẽ verò effugit suavitate canendi.

Fabula indicat, læpe musicen differre mortem.

Æthiops.

Æthiopem quidam emit, talem ei colorem inesse ratus negligentiâ ejus qui priùs habuit: ac assumpto in domum, omnes ei adhibuit aspersiones, omnibus lavacris tentavit mundare: at colorem quidem transmutare non potuit, sed morbum dolor paravit.

Fabula indicat, manere naturas ut à principio provenerunt.

Hirundo & Cornix.

Hirũdo & cornix de pulchritudine contendebãt. Respondens autẽ cornix ei dixit, Sed tua pulchritudo verno tempore floret, meũ verò corpus etiã hyeme durat.

Fabula indicat, durationem corporis decore meliorem esse.

Butalis.

Butalis à fenestra quadam pendebat: Vespertilio autem profectus rogavit causã, quare die fileret, nocte caneret,

caneret. Cùm autem ea non incassum hoc facere dixisset, (nam diu canendo olim capta fuit, & propterea ex illo prudens evasit) vespertilio ait, Sed non nunc te cavere oportet, cùm nulla utilitas, sed antequam capereris.

Fabula significat, ut infortuniis inutilem esse pœnitentiam.

Cochleæ.

RUstici filius assabat cochleas. Cùm autem audiret eas stridentes, ait, O pessimæ animantes! domibus vestris incensis, vos canitis.

Hæc fabula indicat, omne intempestivè factum vituperabile.

Mulier & Ancillæ.

MUlier vidua operosa ancillas habens, has solebat noctu excitare ad opera, ad gallorum cantus. His verò assiduo defaeigatis labore, visum est oportere domesticum occidere gallum, tanquam illum qui noctu excitaret heram. Evenit autem ipsis hoc facto, ut in graviora inciderent mala: nam hera ignorans gallorum horam temporiùs eas excitabat.

Fabula indicat, plerisque hominibus consilia esse malorum causas.

Mulier Venefica.

MUlier venefica divinarum irarum propulsiones promittens, multa facere perseverabat, & lucrum inde faciebat. Quidam igitur accusaverunt eam impietatis, & convicerunt, & damnatam duxerunt ad mortem. Videns autem quidam eam duci ait, Tu, quæ deorum iras advertere promittebas, quomodo neque hominum consilium mutare potuisti?

Fabula innuit, multos, magna parmittentes, ne parva quidem facere posse.

Agricola.

AGricola quidam fodiendo aurum reperit: quotidie igitur terram, ut ab ea beneficio affectus, corona-

bat. Huic autem Fortuna adstans inquit, Heus tu, cui terræ mea munera attribui, quæ ego tibi dedi ditatura à te? Nam, si tempus immutetur, & in alias manus hoc tuum aurum eat, scio te nunc me Fortunam accusaturum.

Fabula indicat, oportere benefactorem cognoscere, atque huic gratiam referre.

Viatores.

Duo quidam unà iter faciebant: & cùm alter securim reperisset, alter, qui non invenit, admonebat ipsum nè diceret, Inveni, *sed* Invenimus. *Paulò pòst autem, cùm aggrederentur ipsos qui securim perdiderant, qui eam habebat, persequentibus iis, ei qui unà iter faciebat, dixit,* Periimus. *Hic autem ait,* Perii *dic, non* Periimus: *etenim & tunc, cùm securim inveniſti,* Inveni *dixisti, non* Invenimus.

Fabula declarat, qui non fuere participes felicitatum, neque in calamitatibus firmos esse amicos.

Ranæ duæ.

Duæ ranæ vicinæ sibi erant: pascebantur autem, altera, in profundo stagno, & procul à via; altera in via parum aquæ habent. Verùm cùm quæ in stagno alteram admoneret, ut ad se migraret, ut tutiore cibo frueretur; illa non paruit, dicens, firmissimè se teneri hujusce loci consuetudine; quousque obtigit currum prætereuntem ipsum confringere.

Fabula significat, nòmines quoque prava aggredientes citiùs mori quam mutentur in melius.

Apiarius.

In mellarium ingressus quidam, absente domino, favũ abstulit. Hìc autem reversus ut alveolos vidit inanes, stans quod in his erat perscrutabatur. Apes autem à pastu redeuntes, ut deprehenderunt ipsum, aculeis percutiebant, pessimèq; tractabant. Hìc autem ad eas, O pessima ani-

nimantes! furatum vestros favos illæsum dimisistis; me verò satagentem vestrî percutitis.

Fabula declarat, sic homines quosdam ob ignorantiam ab inimicis non vere, amicos autem ut insidiatores repellere.

Alcedo.

ALcedo avis est solitaria, semper in mari vitam degens: hanc dicitur hominum venationes caventem in scopulis maritimis nidificare. Cæterùm aliquando paritura nidum fecit. Egressâ autem eâ ad pabulum, accidit, mare à vehementi concitatum vento elevari supra nidum, atque hoc submerso pullos perdi. Hæc autem reversa, re cognitâ, ait, Me miseram, quæ, terram ut insidiatricem cavens, ad hoc confugi, quod mihi longè est insidius!

Fabula declarat, homines etiam quosdam ab inimicis cavendo, ignaros in multò graviores inimicos incidere.

Piscator.

PIscator in fluvio quodam piscabatur. Extensis autẽ retibus, & fluxu comprehenso, utrinque funi alligato lapide aquam verberabat, ut pisces fugientes incautè in retia inciderent. Cùm quidam autem ex iis, qui circa locum habitabunt, id facere videret; increpabat quòd fluvium turbaret, & claram aquam non sineret bibere. Et is respondit, Sed nisi sic fluvius perturbetur, me oportebit esurientem mori.

Fabula declarat, civitatum etiam rectores tunc maximè operari, cùm patrias in seditionem induxerint.

Simius & Delphis.

MOris cùm esset navigantibus, Melitenses catulos & simios adducere in solamen navigationis, quidam habebat secum simium. Cùm autem pervenissent ad Sunium Atticæ promontorium, tempestatem vehementem fieri contigit. Navi autem eversâ & omnibus natantibus

tantibus, natabat & simius. Delphis quispiam ipsum conspicatus, & hominem esse ratus, digressus levabat, ad terram preferens. Ut verò in Piræo fuit, Athenienſium navali, rogavit simium, an genere esset Athenienſis? Cùm autem hic diceret, & claris ibi esse parentibus: rogavit, an & Piræum sciret? Ratus autem simius de homine eum dicere ait, Et valde amicum esse ei, & familiarem. At Delphis, tanto mendacio indignatus, submergens ipsum occîdit.

Fabula in viros, qui veritatem ignorantes existimant se de cipere.

Muscæ.

IN cella quadam melle effuso, muscæ advolantes comedebant: implicitis autem eurum pedibus, evolare non poterant. Cùm autem suffocarentur, dicebant, Miseræ nos, quia ob modicum cibum perimus!

Fabula ignificat, multis gulam multorum malorum esse causam.

Mercurius & Statuarius

MErcurius scire volens quanti apud homines esset, vivit in statuarii domum, transformatus in hominem: & visâ statuâ Jovis, rogabat, quanti quis ipsam emere posset. Hic autem cùm dixisset Drachmâ: risit. Et quanti Junonis ait? Cùm dixisset, Pluris; visâ & sua ipsius statuâ, ac opinatus (Cùm nuntius sit deorum, & lucrosus) maximam de se apud homines haberi rationem rogavit de se. Statuarius verò ait, Si hasce emeris, & hanc additamentum dabo.

Fabula in virum glorioſum, qui nullius apud alios est pretii.

Mercurius & Tiresias.

MErcurius, volens Tiresiæ vaticiniũ an verũ esse cognoscere, furatus ipsius boves & rure, venit ad ipsum in urbem similis factus homini, & ad ipsum diverſit. Boum autem amissione renuntiat â Tiresiæ, ille assũ

pr

o Mercurio exivit, augurium aliquod de fure conside-
aturus. Et hic jubet dicere sibi quamnã avem viderit:
Mercurius autem, primò videsse aquilam à sinistris ad
extram volantem, dixit. Hic non ad se id esse cùm di-
isset; secundò cornicem super arbore quâdam sedentem
idit, & modò superiùs aspicientem, modò ad terram
eclinatam vati refert. Et is, re cognitâ, ait, Sed hæc
ornix jurat per cœlum & terram, si tu velis, meas me
ecepturum boves.

Hoc sermone nti quispiam poterit adversùs virum furacem.

Canes.

HAbens quidam duos canes, alterum venari docuit,
alterum domum servare Cæterùm si quando vena-
icus caperet aliquid, qui domum custodiebat, particeps
nà cum eo erat cœnæ. Ægrè ferente autem venatico,
& illi objiciente, quòd ipse quotidie laboraret, ille nihil
aciens suis nutriretur laboribus; respondens ipse ait,
Non me sed herum reprehende, qui non laborare me do-
uit, sed labores alienos comêsse.

Fabula indicat, adolescentes, qui nihil sciunt, haud esse reprehenden-
os, cùm eos parentes sic educaverunt.

Maritus & Uxor.

HAbens quidam uxorem, quæ domesticis omnibus ini-
mica erat, voluit scire an etiam erga paternos do-
esticos ità afficeretur. Quapropter cum rationabili præ-
extu ad suum patrem ipsam misit. Paucis verò pòst die-
us, eà reveorsâ, rogavit quomodo adversùs illos habuis-
et, Hæc verò cum dixisset, Bubulci & pastores me su-
pectabant; ad eam bit, Sed ô uxor, si eos odîsti, qui
anè greges agunt, serò autem redeunt; quid sperare
portet eos, quibuscum toto conversaris die?

Fabula indicat, sic sæpe ex parvis magna, & ex manifestis incerta co-
osci.

Hædus

Hœdus & Lupus.

*Hoedus derelictus à grege, persequente lupo, con-
versus ad eum dixit, O lupe, quoniam credo m
tuum cibum futurum, nè injucundè moriar, cane tibi
primùm ut saltem. Lupo autem canente tibiâ, atqu
hœdo saltante, canes cùm audivissent, lupum persecu
sunt. Hîc conversus hœdo inquit, Meritò hæc mihi f
unt: oportebat enim me, coquus cùm sim, tibicinem no
agere.*

Fabula significat, qui ea, quibus naturâ apti sunt, negligunt, quæ ver
aliorum sunt exercere conantur, in infortunia incidere.

Cancer & Vulpes.

*Cancer è mari cùm ascendisset, in loco quodam pa
scebatur. Vulpes esuriens ut vidit, accessit ac eu
rapuit. Ille devorandus ait, Sed ego condigna patior
qui, marinus cùm sim, terrestris esse volui.*

Fabula significat, homines etiam, qui, propriis derelictis exercitiis, e
quæ nihil conveniunt aggrediuntur, meritò infortunatos esse.

Citharœdus.

*Citharœdus rudis in domo calce incrustatâ familia
riter, ut solebat, canens, contrà resonante in se voc
existimabatur valde canorus esse: verùm elatus supe
hoc cogitavit & theatro sese committere oportere. Pr
fectus verò ad se ostendendum, cùm malè admodum ca
neret, lapidibus ipsum explosum abegerunt.*

Fabula significat, ex rhetoribus quosdam, qui in scholis videntur esse a
liqui, cùm ad res publicas se conferunt, nullius pretii esse.

Fures.

*Fures in domum quandam ingressi nihil invenerun
nisi gallum, atque hoc capto abierunt. Hìc ab eis oc
cidendus rogabat, ut se dimitterent, dicens utilem es
hominibus, noctu eos ad opera excitando. Hi autem dix
run*

unt, Sed propter hoc tantò magis occidêris: illos enim citando, furari nos non sinis.

Fabula indicat, ea maximè pravis esse adversa, quæ bonis sunt beneficio.

Cornix & Corvus.

Cornix corvo invidens, quod is per auguria hominibus vaticinaretur, ob idq; crederetur utì futura prædicens, conspicata viatores quosdam prætereuntes, sit super arborem quandam, stansq; valde crocitavit. Illis autem ad vocem conversis, & admiratis, re comperta, quidam inquit, Abeamus, heus vos: cornix enim est quæ crocitavit, & augurium non habet.

Fabula indicat, eodem modo, & homines præstantioribus certantes præterquam quòd non ad æqua perveniunt, risu quoque dignos esse.

Cornix & Canis.

Cornix Minervæ sacrificans canem invitavit ad epulas. Ille autem ad eam dixit, Quid frustrà sacrificia absumis? Dea enim adeò te odit, ut ex peculiaribus quoque tibi auguriis fidem sustulerit. Cui cornix, ob id magis ei sacrifico, ut reconciliaretur mihi.

Fabula significat, pleróque ob lucrum non vereri inimicos beneficiis prosequi.

Corvus & Serpens.

Corvus cibi indigens, ut serpentem in aprico quodam loco dormientem vidit, hunc devolvando rapuit. Hic cùm se vertisset, atque momordisset ipsum, corvus moriturus dixit, Me miserum, qui tale reperi lucrum, quo etiam pereo!

Fabula in virum, qui ob thesaurorum inventionem de salute periclitatur.

Monedula ac Columba.

Monedula, in columbario quodam columbis visis bene nutritis, dealbavit sese, ivitque ut & ipsa eodem

eodem cibo impertiretur. Hæ verò, donec tacebat, ratæ eam esse columbam, admiserunt: sed cùm aliquando oblita vocem emisisset, tunc ejus cognitâ naturâ, expulerunt percutiendo: eâque privata eo cibo redîit ad monedulas rursum: & ille, ob colorem cùm ipsam non noscerent, à suo cibo abegerunt, ut duorum appetens neutro potiretur.

Fabula indicat, oportere & nos nostris contentos esse; considerantes avaritiam, præterquam quòd nihil juvet, auferre sæpe & quæ adsunt bona.

Monedula.

Monedulam cùm quis cepisset, & pedem alligâsset filo, suo tradidit filio. Hæc non ferendo victum inter homines, ubi parumper libertatem nacta est, fugit, in sumque nidum se contulit. Circumvoluto verò ramis vinculo evolare haud valens, cùm moritura esset, secum loquebatur, Me miseram, quæ apud homines non ferendo servitutem incautè meâ me vitâ privavi.

Fabula indicat, nonnunquam quosdam, cùm se à mediocribus studeant periculisi liberare, in majora incidere.

Mercurius.

Jupiter Mercurio jussit, ut artificibus omnibus mendacii medicamentum misceret: hic, eo trito & ad mensuram facto, ex æquo singulis miscet. Cùm verò, solo relicto sutore, multum supereset medicamenti, totum acceptum mortarium ei miscuit: atque hinc contigit artifices omnes mentiri, maximè verò omnium sutores.

Fabula in mendaces artifices.

Jupiter.

Jupiter, formatis hominibus, omnes illis affectus indidit, solùm indere pudorẽ oblitus est. Quapropter non habens undenã ipsum introduceret, per turbam ingredi eum jussit. Hìc verò primùm indignè ferens contradicebat

ebat: vehementiùs verò eo instante, ait, Sed ego sanè his ingredior pactis, si amor non ingrediatur; si ingrediatur, ipse exibo quamprimum. Ex hoc sanè evenit, omnia scorta inverecunda esse.

Fabula significat, captos amore inverecundos esse.

Jupiter.

IUpiter nuptias celebrans omnia animalia accipiebat: solâ verò testudine tardè profectâ, admirans causam arditatis, rogavit eam quamobrẽ ipsa ad cœnã non adesserat. Cum hæc dixisset, Domus chara, domus optima; iratus ipsi, damnavit ut domum bajulans circumferret.

Fabula significat, pleróque homines eligere, parcè potiùs apud se vivere, quàm apud alios lautè.

Lupus & Ovis.

LUpus à canibus morsus, & malè affectus, abjectus jacebat. Cibi verò indigens, visâ ove, rogabat ut potum ex præterfluente flumine sibi adferret: si enim tu mihi, inquit, dederis potum, ego cibum mihi ipsi inveniam. Illa re cognitâ, ait, Sed si ego potum tibi do, tu & cibo me ut êris.

Fabula quadrat in virum maleficum, per simulationem insidiantem.

Lepores.

LEpores olim belligerantes cum aquilis invocârunt in auxilium vulpes. Hæ autem dixerunt, Vobis auxiliaremur, nisi sciremus qui vos sitis, & cum quibus pugnetis.

Fabula significat, eos, qui cum præstantioribus certant, suam salutem contemnere.

Formica.

QUæ nunc formica homo olim fuit: hìc agriculturæ assiduè incumbens, non erat propriis laboribus contentus, sed & vicinorum fructus surripiebat. Jupiter autem, indignatus hujus avaritiâ, trasmutavit eum in

hoc

hoc animal, quæ formica appellatur. Verùm cùm mutâsset formam, non & affectum mutavit: nam usque nunc arva circumeundo, aliorum labores surripit, & sibi recondit.

Fabula indicat, naturâ pravos, etsi maximè speciem transmutaverint mores non mutare.

Vespertilio & Mustela

VEspertilio, in terram cùm cecidisset, à mustela captus est, & cùm occidendus esset, pro salute rogabat. Hâc verò dicente, non posse ipsam dimittere, quòd naturâ volucribus omnibus inimica foret; ait, non avem, sed murem esse; & sic dimissus est. Deinde autem cùm iterum cecidisset, & ab alia mustela captus esset, nè voraretur, orabat. Hâc autem dicente, cunctis se inimicam esse muribus; hic, Non mus, sed vespertilio sum, dicebat; & rursus dimissus est: atque ità evênit, bis mutato nomine, salutem consecutum fuisse.

Fabula indicat, neque nos in eisdem semper esse oportere; considerantes eos, qui ad tempus mutantur, plerumque pericula effugere.

Viatores.

VIatores secundùm littus quoddam iter facientes viderunt in speculam quandam, & ibi conspicati sarmenta procul natantia, navem esse magnam existimârunt: quamobrem expectaverunt, tanquam appulsura ea esset. Cùm verò à vento lata sarmenta propiùs forent, non navem amplius, sed scapham videre videbantur. Advectis autem illis, cùm sarmenta esse vidissent, inter se dixerunt, Ut nos igitur frustrà quod nihil est, expectabamus!

Fabula indicat, nonnullos homines, qui ex improviso terribiles esse videntur, cùm periculum fecerit nullius esse pretii.

Asinus sylvestris.

ASinus sylvestris asino viso domestico in loco quodam aprico, profectus ad ipsum, beatum dicebat, & cor-

pori

poris habitudine & cibi perceptione, Deinde autem cùm vidiſſet eum ferentem onera, & agaſonem retro ſequentem & baculis ipſum percutientem, ait, Aſt ego non ampliùs beatum te exiſtimabo: video enim non ſine magnis malis habere te felicitatem.

Fabula ſignificat, non eſſe æmulanda lucra, in quibus inſunt pericula & miſeriæ.

Aſini.

Asini olim, propterea quòd aſſiduè onera ferrent, & fatigarentur, legatos miſerunt ad Jovem, ſolutionem laborum petentes. Hic autem oſtendere ipſis volens id non poſſe fieri, ait, Tunc eos liberatum iri laboribus, cùm mingendo fluvium fecerint. At illi eum verum dicere exiſtimantes, ex illo & nunc uſque ubi aliorum urinam viderint aſinorum, illìc & circumſtando mingunt.

Fabula indicat, unicuique quod fatale eſt incurabile eſſe.

Aſinus & Vulpes.

Asinus indutus pelle leonis vagabatur, reliqua bruta perterrendo. Cæterùm visâ vulpe, tentavit & hanc perterrefacere. Hæc autem (caſu enim ipſius vocem audiverat) ad ipſum ait, Compertum habeto, quòd & timuiſſem, niſi rudentem audiviſſem.

Fabula ſignificat, nonnullos indoctos, qui iis qui extra ſunt, aliqui eſſe videntur, ex ſua linguacitate redargui.

Aſinus & Ranæ.

Asinus ligna ferens, pertranſibat paludem quandam; Lapſus autem ut decidit, nec ſurgere poſſet, lamentabatur ac ſuſpirabat. Ranæ autem quæ erant in palude, auditis ſuſpiriis, Heus tu, dixerunt; quid faceres, ſi tanto hìc tempore, quanto nos, fuiſſes, cùm, quia paululum cecidiſti, ſic lamenteris?

Hoc ſermone uti quiſquam poterit in virum ſignem, qui ob minimos quoſque labores triſtatur, cùm ipſe majoribus facilè reſiſtat.

Asinus & Corvus.

ASinus ulcerato dorso in prato quodam pascebatur. Corvo autem insidente sibi, & ulcus percutiente, asinus rudebat ac saltabat. Sed agasone procul stante, ac ridente, lupus præteriens ipsum vidit, & dixit, Miseri nos, quos si tantùm viderit, persequitur; huic autem & arridet.

Fabula declarat, malificos homines, si tantùm appareant, dignosci.

Asinus & Vulpes.

ASinus & vulpes, initâ inter se societate, exiverunt ad venationem. Leo verò cùm occurrisset ipsis, vulpes immanens periculum videns, profecta ad leonem, traditurum ei asinum pollicita est, si sibi impunitatem promiserit. Qui cùm dimissurum eam dixisset, illa, adducto asino, in casses quosdam ut incideret fecit. Sed leo videns illum fugere minimè posse, primùm vulpem comprehendit, deinde sic ad asinum versus est.

Fabula indicat, eos qui sociis insidiantur, & seipsos nescios perdere.

Gallina & Hirundo.

GAllina, serpentis ovis inventis, diligenter calefacta excludit. Hirundo autem cùm eam vidisset, ait, O demens, quid hæc nutris, quæ, cùm excreverint, à primò injuriam auspicabuntur?

Fabula significat, implacabilem esse pravitatem, licèt afficiatur maximis beneficiis.

Camelus.

CUm primùm visus est camelus, homines perterriti & magnitudinem admirati, fugiebant. Ubi verò procedente tempore cognoverunt ipsius mansuetudinem, confisi sunt eò usque ut ad eum accederent. At intellecto paulò pòst, belluæ non inesse bilem, eò contemptiùs ivêre ut frena ei imponerent, & pueris ad agendum traderent.

Fabula indicat, terribiles res consuetudine contemptibiles fieri.

Serpe

Serpens.

SErpens, à multis hominibus peſſundatus, Jovem poſtulavit. Jupiter autem ad eum dixit, Si qui prior conculcavit pupugiſſes, nequaquam id facere ſecundus aggreſſus fuiſſet.

Fabula ſignificat, eos qui priùs invadentibus reſiſtunt, aliis formidoloſos fieri.

Columba.

COlumba ſiti correpta, ut vidit quodam in loco poculum aquæ depictum, verum rata, atque multo elata impetu, inſcia in tabulam offendit, uſque adeò ut pennis ipſius perfractis in terram decideret, atque à quodam occurrentium caperetur.

Fabula indicat, nonnullos homines, ob vehementes alacritates inconſultò res aggredientes, injicere ſeſe in perniciem.

Columba & Cornix.

COlumba, in columbario quodam nutrita, fœcunditate ſuperbiebat. Cornix verò eâ auditâ ait, Heus tu, deſine hâc re gloriari: nam quò plures paris, eò plùs mœroris accumulas.

Fabula ſignificat, ex famulis quoque eos eſſe infeliciſſimos, qui in ſervitute multos filios procreant.

Dives.

DIves duas habens filias, alterâ mortuâ, præficas conduxit. Cùm verò altera filia dixiſſet, Ut nos miſeræ! ipſæ, ad quas pertinet luctus, lamentari neſcimus: hæ verò, quibus non eſt neceſſarium, vehementer plangunt. Mater ait, Nè mirare filia, ſi hæ ità lamententur; nam nummorum gratiâ id agunt.

Fabula indicat, nonnullos homines ob avaritiam non vereri alienis calamitatibus quæſtum facere.

Paſtor.

PAſtor, actis in quercetum quoddam ovibus, ſtratâ ſub quercu veſte, aſcendit, & fructum decutiebat. Oves

verò inter edendum glandes, neſcia, & veſtes unà devorârunt. At cùm paſtor deſcendiſſet, & quod erat actum vidit; O peſſima, ait, animalia! vos cæteris vellera ac veſtes præbetis; à me verò, qui vos nutrio, & veſtem ſurripitis.

Fabula indicat, pleroſque homines ob dementiam, eos qui nihil ad ſe attinent, beneficio afficere, in domeſticos mala operari.

Bubulcus.

Bubulcus armentum taurorum paſcens, amiſit vitulum; luſtrando omnem ſolitudinem, indagando moram traxit. Ubi invenire nihil potuit, precatus eſt Jovem, ſi furem qui vitulum cepit, oſtenderet, hœdum in ſacrificium oblaturum. Cæterùm proficiſcens in quercetum quoddam, invenit à leone devorari vitulum. Trepidus igitur & perterreſactus, elevatis manibus ſuis in cœlum ait, O Domine Jupiter, promiſeram tibi hœdum me daturum eſſe, ſi furem invenirem; nunc taurum tibi recipio ſacrificaturum, ſi hujus manus effugero.

Fabula in homines infortunatos, qui, dum quidpiam amiſerint, precantur ut inveniant: cùm invenerint, quærunt effugere.

Aquila.

Super petra aquila ſedebat, leporem raptura: hanc autem quidam percuſſit ſagittâ, quæ intra ipſam ingreſſa eſt, ſed crena cum pennis ante oculos ſtabat: quam cùm vidiſſet, Et hoc mihi, ait, altera mœſtitia, quòd propriis pennis inteream.

Fabula ſignificat, durum eſſe, cùm quis à ſuis perículum patiatur.

Vermis & Vulpes.

Qui ſub cœno celabatur vermis, ſuper terrã egreſſus dicebat omnibus animalibus, Medicus ſum medicaminum doctus, qualis eſt Pæan deorum medicus. Et quomodo, ait vulpes, alios curans, teipſum claudum non cura?

Fabula indicat, niſi præſtò experientia fuerit, omne verbum inane eſſe.

Gallina

Gallina auripera.

Gallinam quis habens ova aurea parientem, ratus intra ipſam auri maſſam ineſſe, occiſam, aliis gallinis ſimilem reperit. Hic multum ſperans ſe inventurum divitiarum, etiam exiguis illis privatus eſt.

Fabula indicat, oportere contentum eſſe præſentibus, & fugere inexplebilitatem.

Lupus & Vitula.

Lupus eſuriens circumibat quærendo cibum. Profectus autem ad locum quendam, audivit lugentem puerulum, eique dicentem anum, Deſine plorare: ſin minùs, hâc horâ tradam te lupo. Ratus igitur lupus ſeriò loqui aniculam, exſpectabat ad multam horam; ſed cùm advenisſet veſpera, audit rurſus anum blandientem puerulo, ac dicentem, Si venerit lupus huc, interficiemus eum, fili. His auditis, lupus eundo dicebat, In hoc tugurio aliud dicunt, aliud faciunt.

Fabula quadrat in homines, quorum facta verbis non reſpondent.

De Culice & Leone.

Culex ad leonem accedens, ait, Neq; timeo te, neque fortior me es. Minus mihi adeſſe virium ideo exiſtimas, quòd laceres unguibus, & dentibus mordeas? hoc & fœmina cum viro pugnans facit. Ego verò longè fum te fortior. Si verò vis, veniamus ad pugnam. Et cùm tubâ ceciniſſet, culex inhæſit mordens circa nares ipſius læves genas. Leo autem propriis unguibus dilaniavit ſeipſum, donec indignatus eſt; culex autem, victo leone, cùm ſonuiſſet tubâ, & epinicia ceciniſſet, evolavit. Araneæ verò vinculo implicitus, cùm devoraretur, lamentabatur, quòd cum maximis pugnans; à vili animali aranea occideretur

Fabula quadrat in eos, qui proſternunt magnos, & à parvis proſternuntur.

FINIS.

Sales, ſive Facetiæ multùm jucundæ, ſelectæ ex libello *Poggii* Florentini.

Oratoris eloquentiſſimi.

De pigritia Adoleſcentis.

Bonatius adoleſcens facetus è familia Galiſcorum, dum eſſemus Conſtantiæ, admodum tarde ſurgebat è lecto. Cùm ſocii eam tarditatem culparent, quídve tam diu in lecto ageret, percontarentur; ſubridens reſpondit, Litigantes diſcrepantéſque auſculto. Adſunt enim mane mihi è veſtigio, cùm expergiſcor, duæ habitu muliebri; Sollicitudo videlicet & Pigritia. Quarum altera ſurgere hortatur, aliquid operis facere, neque diem in lecto terere: altera, priorem increpans, Quieſcendum inquit, & propter frigoris vim in calore lecti permanendum, indulgendúmque corporis quieti, neq; ſemper laboribus vacandum. Prior inſuper rationes ſuas tuetur: ità ut cum diutiùs diſputent atque altercentur, ego tamen æquus judex, in nullam partem declinans, audio diſputantes exſpectans quoad ſint ſententiâ concordes. Hoc fit, ut ſurgam tardius, exſpectans litigii finem.

De Gallo & Vulpe.

Eſuriens quondam vulpes, ad decipiendas gallinas, quæ gallo duce arborem excelſiorem, quo ſibi aditus non erat, aſcenderant, ad gallum blandè acceſſit; quem comiter cùm ſalutâſſet, Quid in excelſo agis? inquit. Nunquid non audiſti nova hæc recentia tam ſalutaria nobis? Nequaquam cùm Gallus reſpondiſſet; Atqui prænuntia huc acceſſi, ait, ad communicandum tecum alacritatem. Animalium omnium concilium celebratum eſt, in quo pacem perpetuam omnium inter ſe firmârunt, ità, ut omni ſublato timore nulli ab altero inſidiæ aut injuriæ fieri ampliùs queant, ſed pace & concordiâ omnes fruantur; licet abire unicuique, vel ſoli, quò velit ſecurè. Deſcendito igitur, & hunc feſtum agamus diem. Agnitâ vulpis fallaciâ, gallus, Bonum, inquit, adfers nuntium, & mihi gratum: & collum altiùs protendens, proſpecturóque longiùs & admiranti ſimilis, in pedes ſe erexit. Tum, Quidnam aſpicis? vul-

pes

pes cùm dixisset; Duos, inquit, magno cursu, ore patulo, adventantes canes. Tum tremebunda vulpes, Valeto, inquit: mihi fugæ expedit antequam illi adveniant; & simul cœpit abire. Huic gallus, Quónam fugis, aut quod times? ait. Siquidem pace constitutâ nihil timendum. Dubito, inquit vulpes, an canes isti audierint decretum pacis.

Hoc pacto elusus est dolus.

De muliere obstinata, quæ Virum pediculosum vocavit.

Mulier quædam è nostris admodum viro contraria, semper verbis ejus objurgando refragabatur, perstans in eo quod cœperat, ità ut superior esse vellet. Habita semel cum viro gravi altercatione, maritum pediculosum vocavit. Ille, ut verbum illud retractaret, uxorem verberibus contundebat, pugnis cædens ac calcibus. Quò magis cædebatur, eò plùs illa pediculosum appellabat. Vir tandem verberando lassus, ut uxoris pertinaciam superaret, per funem in aquæ puteum demisit, suffocaturum se dicens, nisi verbis ejusmodi abstineret. Instantiùs persevarabat etiam in aquâ ad mentum usque constituta, verbum illud continuans. Tum vir, nè ampliùs loqui posset, in puteum demersit, tentans si eam mortis periculo à verborum pertinacia posset avertere. At illa, loquendi facultate adempta, etiam dum suffocaretur, quod loqui nequibat, digitis exprimebat: nam manibus super caput erectis, atque unguibus utriusque pollicis conjunctis, saltem quo potuit gestu, viro pediculos objiciebat. Unguibus enim eorum digitorum pediculi à fœminis occidi consueverant.

De eo, qui uxorem in flumine peremptam quærebat.

Alter, uxorem quæ in flumine perierat quærens, adversùs aquam proficiscitur. Tum quidam admiratus, cùm deorsum secundùm aquæ cursum illam quærendam admoneret; Nequaquam hoc modo reperitur, inquit: Ità enim, dum vixit, difficilis ac morosa fuit, reliquorúmque moribus contraria, ut nunquam nisi contrario & adverso flumine, etiam post mortem, ambulet.

De Sacerdote, qui Caniculum sepelivit.

Erat sacerdos rusticanus in Thuscia admodum opulentus. Hic caniculum sibi charum, cùm mortuus esset, sepelivit in cœmeterio. Sensit hoc episcopus, & in ejus pecuniam animum intendens, sacerdotem, velut maximi criminis reum, ad se puniendum vocat. Sacerdos, qui animum episcopi satis noverat, quinquagin-

ta aureos secum deferens, ad episcopum devenit, Qui sepulturam canis graviter accusans jussit ad carcerem sacerdotem duci. Hìc vir sagax, O pater, inquit, si nosceres prudentiam caniculi, non mirareris, si sepulturam inter homines meruit: fuit enim plusquam, ingenio humano tum in vita, tum præcipuè in morte. Quidnam hoc est? ait episcopus. Testamentum, inquit sacerdos, in fine vitæ condens, sciénsque egestatem tuam, tibi quinquaginta aureos ex testamento reliquit, quos mecum detuli. Tum episcopus & testamentũ sepulturam comprobans, acceptâ pecuniâ, sacerdotem absolvit.

De milite qui uxorem habuit litigiosam.

HAbebat Florentinus, Eques admodum nobilis, uxorem litigiosam ac perversam, quæ quotidie ad religiosum confessorem, vel (ut aiunt) devotum suum, querelas viri & vitia deferebat. Hic equitem reprehendebat objurgabátque. Aliquando verbis admonitus uxoris, & ut pacem inter eos poneret, rogavit virum ad confessionem peccatorum, qua facta, non dubitabat conventuram inter eos concordiam. Paruit eques. Et cùm Religiosus eum sua peccata explorare jussisset, Nequaquam est opus, inquit; quicquid enim unquam commisi, & multò plura etiam, ab uxore sæpius tibi recitata exstiterunt.

Facetissimum de Sene quodam, qui Asinum portavit super se.

DIcebatur inter secretarios Pontificis, eosqui ad vulgi opinionem viverent, miserrima premi servitute; cùm nequaquam possibile esset, cùm diversa sentirent, placere omnibus, diversis diversa probantibus. Tum quidam ad eam sententiam fabulam retulit, quam nuper in Alcmania scriptam factámque vidisset. Senem ait fuisse, qui cum adolescentulo filio, præcedente absq; onere asello, quem venditurus erat, ad mercatum proficiscebatur. Prætereuntibus viam, quidam in agro opus facientes senem culparunt, quòd asellum nihil ferentem neque pater, neque filius ascendisset, sed vacuum onere sinerent; cùm alter præ senectute, alter præ ætate tenera, vehiculo egeret. Tum senex, adolescentem asino imposuit, ipse pedibus iter faciens. Hoc alii conspicientes culparunt stultitiam senis, quòd adolescente, qui validior erat, super asinum posito, ipse ætate confectus pedibus asellum sequeretur. Is mutato consilio, atque adolescente depositò, ipse asinum ascendit. Paululum

lum verò progressus, audivit alios se culpantes, quòd parvulum filium, nulla ratione ætatis habita, tanquam servum post se traheret, ipse (qui pater erat) asello insidens. His verbis permotus, filium secum asello superimposuit, hoc pacto iter sequens. Interrogatus autem ab aliis, an suus esset asellus; cùm annuisset, castigatus est verbis, quòd ejus tanquam alius, nullam curam haberet, minimè apti ad tantum onus, cùm satis unus ad ferendum esse debuisset. Hic homo perterbatus tot sententiis, cùm neque vacuo asello, neque umbobus, neque altero superimposito, absque calumnia progredi posset, tandem asellum pedibus junctis ligavit, atque baculo suspensũ, suo filiique collo superimpositum, ad mercatum deferre cœpit. Omnibus propter novitatem spectaculi ad risum effusis, ac stultitiam umborum, maximè verò patris, increpantibus; indignatus ille, super ripam fluminis consistens, ligatum asinum in flumen dejecit, atque ità amisso asino domum rediit. Ità bonus vir, dum omnibus placere cupit, nemini satis faciens, asinum perdidit.

De Homine, qui in somniis Aurum reperiebat.

AMicus quidam noster aurum à se repertum noctu per somnium referbat in cœtu. Tum quidam, Vide nè tibi accidat, ait, quod eo vicino, cui aurum in stercus cecidit. Cùm somnium narrari oscceremus, Vicinus, inquit, noster somniavit, ductum se à dæmone in agrum ad aurum effodiendum: cùm multũ reperissit, Non licet, inquit dæmon, nunc auferre, sed signa locum, ut cognosci à te solo queat. Cùm alter, quo signaculo uteretur, peteret; Caca hìc, inquit dæmon, nam hoc maxime modo nullus hìc aurum esse suspicabitur, & tibi soli res nota erit. Annuit vir; & statim expergefactus, sensit in lecto ventrem admodum laxâsse. Inter fœtorem & stercus cum surrexisset, dòmo exiturus capiti capillum ultimò impoouit, in quo catus câ nocte stercus fecerat; iniquo fœtore permotus, inquinatum caput & cæsariem lavit. Ità aurcum somniũ in merdam rediit

De derisione hominis Porcum occidere volentis.

MOs erat in oppido quodam Piceni, ut qui hyeme porcum occidisset, viciniam ad cœnam invitaret. Quidam, quo pacto cum impensam vitaret, compatrem consulit; Dic, (inquit ille) cras, porcum tibi hâc nocte furto ablatum. Et simul, nihil tale illo vente, quidam clàm porcum nocte furto surripuit. Manè conspiciens sibi porcum ablatum, ad compatrem profectus, altâ voce querebatur,

porcum

porcum sibi furto surreptum. Tum alter, Rectè, compater mi sapis inquit; ità enim te docui loquuturum. Cùm ille sæpius & per omnes deos juraret id verum esse, Bene agis, respondebat, & secundùm consilium meum. Cùm ille juramento iteraret: Hoc modo te loqui debere antea monui, respondebat, & sanum consilium dedi tibi. Tandem ejus abiit.

De Vulpe à rustico in palea abscondita.

Vulpes olim fugiens in venatione canes divertit ad rusticum qui in area triticum terebat, rogans ut à canibus se tueretur & simul pollicitus est nunquam se ejus pullos gallinaceos læsuram. Annuit rusticus conditioni, & sumptis paleis furculâ vulpem texit. Advenit unus & item alter ex venatoribus vulpem quærens: rogabant autem rusticum, nunquid vulpem fugientem vidisset, & ite ejus: Ille verbis vulpem per certam viam defugisse, vultu verò & oculis latère sub paleis innuebat. Illi, potius ad verba quàm ad nutum respicientes, abierunt. Tum rusticus detecta vulpe, Servasti inquit, modò promissa: nam verbis meis evasisti, cùm dicerem, abiisse. At illa, quæ sibi timens per rimam inter paleas rusticum contemplabatur diligenter, Verba tua, inquit, bona fuère, sed actus satis malus.

Dictum in eos, qui aliud verbis, aliud re agunt.

De Florentino, qui equum emeret.

NOtus mihi Florentinus, Romæ empturus necessariò equum; pactus est cum venditore, qui 25 aureos, pretium carius equo, postulabat; se 15 daturum in præsentia, reliquorum verò se debitorem ejus esse velle annuit. Venditor postridie cum residuum poscere solutionem recusans, Servabo conventa, emptor inquit: Pepigimus quidem ut debitor tuus sim futurus; si autem tibi satisfecero, non sum debitor tuus ampliùs futurus.

De Ægyptio hortato ad fidem.

HOrtatus est Christianus quendam infidelem Ægyptium, quocum sibi diutina vitæ consuetudo fuerat, cùm is in Italiam venisset, ut semel interesset in Ecclesia dum missa solennis celebraretur. Assentitur ille, & missæ interfuit cum Christianis. Rogatus deinde in colloquio, quid sibi de cæremoniis & solennitate officii videretur; respondit: Omnia rectè & ex ordine, præter unum sibi videri: nullam enim charitatem in ea missa esse servatam; cùm unus solùm, reliquis esurientibus, comedisset ac bibisset, nulla portione cibi ac potûs reliquis impensa.

Fa

Facetum hominis dictum, Asinum erudire promittentis.

TYrannus, ad exhauriendum bona subditi, qui se multa facturum jactitabat, sub gravi pœna præcepit, ut asinum literas doceret. Ille impossibile ait fore, nisi multum temporis sibi in erudiendo asino concederetur. Petere quantum vellet jussus, decennium impetravit. Deridebatur ab omnibus, quoniam rem impossibilem suscepisset. Ille amicos consolatus, Nihil timeo, ait: nam interim aut ego moriar, aut asinus, aut dominus. Quibus verbis ostendit salutare esse, rem difficilem in longum protrahi atque differri.

De Sacerdote, Epiphania an vir esset vel fœmina, ignorante.

SOcius quidam de festo Epiphaniæ narravit mihi stultitiam sacerdotis contribulis sui. Sacerdos fuit, inquit, qui populo nuntians Epiphaniæ celebrotatem futuram, Cras, ait, summa devotione celebremini Epiphaniam: maximum est enim & præcipuum festum. Nescio, an vir fuerit vel fœmina: sed quisquis exstiterit, à nobis est summo timore hic dies custodiendus.

De Cantilena Tabernario placita.

VIator quidam esuriens, cùm divertisset ad cauponulam, ventrem cibo potúque implevit. Petenti pecuniam ait, nullos sibi esse nummos, sed cantilenis se satis esse facturum. Tabernarius, non cantu, sed pretio sibi opus esse, respondit. Cui alter, Si eam cantionem dicam quæ placeat tibi, num eâ pro pecunia contentus eris? Annuente caupone, cœpit viator canere; & an ea placeret, interrogavit. Cùm abnuisset caupo, unam & deinde alteram cecinit. Nullo cantu sibi satisfiori ille testatus est. Hìc viator, Dicam ergò nunc, inquit, eam quæ tibi sit placitura: & accepto marsupio dissolventi simili, cœpit cantionem, qua viatores uti consueverunt, Metti mano alla borsa, & paga l' hoste: Hoc est, Mitte manum ad bursam, & satisfac hospiti. Hoc dicto, nunquid illa sibi placeret, rogat. Placet hæc, inquit hospes. Tum viator, Satisfactum est tibi ex pacto, ait, postquam hæc cantio placuit tibi. Itaque absque solutione discessit.

De Sancti Antonii Fratre, & Laico, & Lupo.

REligiosus ex his quæstuariis, qui pro sancto Antonio eleemosynam petunt, agricolæ ad dandum sibi nescio quid frumenti persuasit ea pollicitatione, ut assereret omnes res suas, & oves præsertim, per eum annum salvas & incolumes fore. Hujusmodi rusti-

cus

cus promissis fidens, cùm oves licentiùs vagari permisisset, lupus plures ex eis comedit. Qua ex re indignatus villicus, cum altero anno quæstuarius pro frumento rediret, negavit se quidquam daturum, & simul questus est, inanes ejus fuisse pollicitationes. Scisciranti causam fratri respondit villicus, à lupo oves suas raptas. A lupo? inquit alter. Obe, mala est bestia, & absque fide. Cave tibi ab eo: non enim sanctum Antonium tantum, sed ipsum Christum, si posset, falleret.

Stultum est his fidere, quorum exercitium in fraudando consumitur.

Ridenda de paucitate amicorum Dei responsio.

AD agrum quendam, civem nostrum perfacetum, qui gravi morbo diutius torquebatur, accessit Religiosus, hortandi gratiâ. Cui quidem, inter cætera consolationis verba dixit, Solere Deum, quos diligit, hoc pacto castigare, & incommodis afficere. Non minum est, inquit ægrotus, si tam paucos amicos habet: habiturus, si ità tractaret eos, etiam pauciores.

De medico, qui insanos curabat.

PLures colloquebantur de supervacua cura (nè dicam stultitiam) eorum, qui canes & accipitres ad aucupium alunt. Tum Paulus Florentinus, Rectè hos, inquit, ei sit stultus Mediolanensis Cum narrari fabulam poscceremus, Fuit, inquit, olim civis Mediolani dementium & insanorum medicus, qui ad se delatos intra certum tempus sanandos suscipiebat. Erat autem curatio hujusmodi: Habebat domi aream, & in ea lacunam aquæ fœtidæ atque obscœnæ, in qua nudos ad palum ligavit eos, qui insani adducebantur; alios usque ad genua, alios inguinibus tenus, nonnullos profundius, pro insaniæ modo: ac eos tam diu aquâ atque inedia macerabat, quoad viderentur sani. Allatus est inter cæteros quidam, quem usque ad femur in aquam posuit: qui post quindecim dies cœpit resipiscere, ac curatorem rogare, ut ex aqua reduceretur. Ille hominem exemit à cruciatu; ea tamen conditione, nè aream egrederetur. Cum dicbus aliquot paruisset, ut universam domum perambularet, at exteriorem januam non egrederetur, permisit: reliquis sociis, qui plures erant, in aqua relictis, paruit diligenter medici mandatis. Stans verò aliquando super ostium (neque enim egredi audebat, timore lacunæ) advenientem equestrem juvenem cum accipitre & duobus canibus, ex his qui sagaces dicuntur, ad se vocavit, motus rei novitate: neq; enim

qui

quæ ante insaniam viderat, tenebat memori. Cum accessit juvenis, Heus tu, inquit ille, ausculta, oro, mihi paucis si libet, responde. Hoc quo veheris quid est? & quamobrem illud tenes? Equus, inquit, & aucupii gratia. Tum deinceps, Verum hoc quod manu gestas quid vocatur? & in qua re illo uteris? Accipiter, respondit; & aucupio aptus puerquedularum & perdicum. Tum alter, Hi qui te comitantur qui sunt? agè, & quid prosunt tibi? Canes ait, & aucupio accommodati ad investigandas aves. Hæ autem aves, quarum capiendarum causa tot res paras, cujus pretii sunt, si in unum conferas tuius anni capturam? Parum quid nescio, cum respondisset, & quod sex aureos non excederet: subdit homo, Quænam est equi, canúmque & accipitris impensa? Quinquaginta aureorum affirmavit. Tum admiratus stultitiam equestris juvenis. Ho, ho, inquit, abi hinc ocyùs, ho atque adeò avola, antequam medicus domum redeat: nam si te hic compererit, veluti insanissimum omnium qui vivunt in lacunam suam conjiciet, curandum cum cæteris mente captis atque ultra omnes usque ad mentum in aquam summam collocabit.

Ostendit aucupii porrò studium summam esse dementiam, nisi aliquando & ab opulentis exercitii gratiâ fiat.

Facetissimum consilium Minacii ad rusticum.

Rusticus cum castaneam arborem ad excutiendos fructus ascendisset decidens ex ea, costam effregit pectoris. Hunc ad consulendum accessit Minacius quidam, homo perfacetus: qui intò loquendum daturum se illi normam dixit, quâ servata, nunquam ex arbore caderet. Vellem hoc antea, inquit æger, consuluisses; attamen in futurum poterit prodesse. Tum Minacius, Fac semper, inquit, nè sis celerior in descensu quàm in ascensu sed ea qua ascendis tarditate descendas: hoc pacto nunquam præcipitem te agas.

Ejusdem Minacii lusoris responsio.

Idem Minacius, cum aliquando nummulos & vestes insuper ad taxillos lusisset (egens enim erat) flens ad ostiolum tabernæ cujusdam sedebat. Videns mœrentem flentémq; amicus, Quidnam est tibi? inquit. Nihil, Minacius ait. Curnam ergò, si nihil habes, ploras? Hoc solum quòd nihil habeo, inquit. Admiratus ille, Quare ergò, si nihil habes, ploras? ait. Ob hanc ipsam causam, respondit, quoniam si nihil est mihi. Alter nihil causæ cur ploraret intelligebat, alter nihil sibi reliquum superesse à ludo plorabat.

De

De paupere monculo, qui frumentum empturus erat.

TEmpore quo Floritiæ summa aliquando erat annonæ caritas, accessit pauper locus ad forum, quosdam sextarios frumenti (ut dicebat) emptus. Rogavit hunc in foro percontantem pretium quidam alter perveniens, quanti sextarius frumenti venderetur: Hominis, inquit, culo, constat: designans his verbis annonæ caritatem. Hæ audiens sciolus, qui aderat puer, Cur tu ergò ait, tam grandem saccum portâsti, cùm non amplius quàm unum sextarium possis mere?

Fabula Mancini.

MAncius vir rusticus, oppidanus meus, frumento ad Figlinam castrum asellis vehendo exercebatur, quos ille complures ad vecturam sumebat. Cùm ille semel à mercatu rediens, fessus è via ascendisset asinum quendam præstantiorem, computatis in via asinis præibat, domo appropinquans; eóque quo vehebatur minimè dinumerato, visum est ei unum deesse. Turbatus igitur, ac reliquis asinis uxori quos restitueret commendatis, confestim eo asino qui ferebatur ad mercatum septem millibus passuum retrocedit; quærénsque à singulis obviis, an asinum quempiam amissum reperissent; cùm omnes negarent, domum noctu mœrens, & dolens jacturam asini, rediit. Tandem etiam ab uxore admonitus, cùm descendisset, illum, quem tanto studio & dolore quæsierat, asinum esse cognovit.

De illo qui aratrum super humerum portavit.

ALter Pierus nomine, admodum incultus, cùm usque ad meridiem arâsset fessis bobus, & ipse labore fatigatus, rediturus in oppidum, aratrum super asellum alligat: deinde asellum, præmissis bobus ascendit. Qui cùm nimio onere gravatus sub pondere deficeret, sensit tandem Pierus asellum ire non posse. Tum descendens, atque aratrum super humerum ponens, rursus asellum ascendit, inquiens, Nunc rectè ambulare potes: non enim tu, sed ego aratrum fero.

BIBLIOTHECA COLL. SS. TRIN. DUBLIN.

FINIS.

singeth

Monodia, a funerall song whereone -

Robert [illegible]

Robert Stopford

Robert Stopford Robert

Mills & wives ever want Stopford

Stopford wife Stopford

He that lets his ope to every feast,
& his horse drink at every water,
shall have neither good wife nor good
horse. Shall Monotia

He that's fed at anothers hand may
stay long ere he be full.

He that hath one hoo makes him fat
& he that hath one son makes him
a foo

He that comes of a hen must scrape

He that hath the spice may season as
he list

The more women look in their glasse
the lesse they looke to their house

Robert Stop

Robert

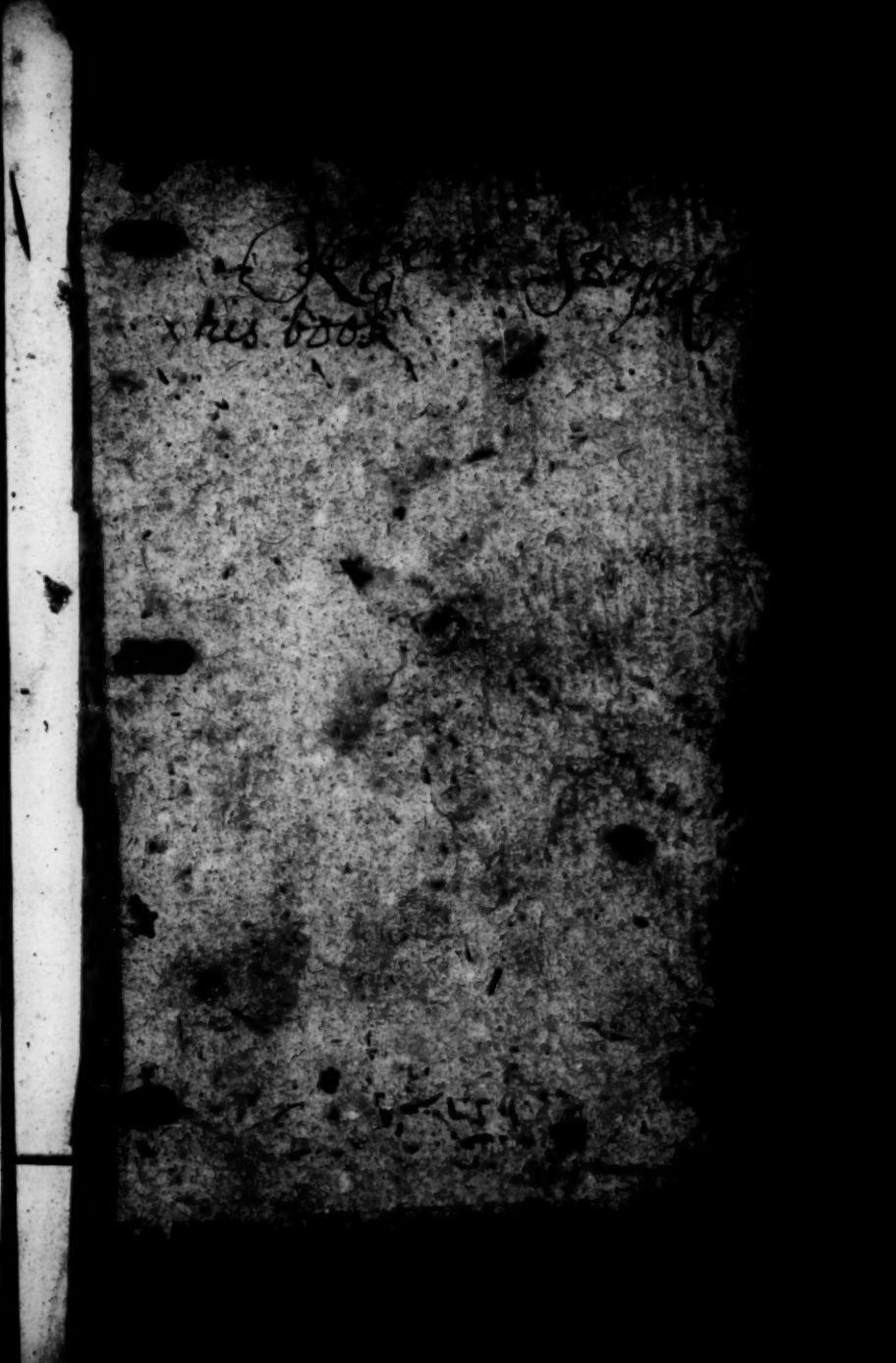

Robert Stopford

Robert Stopford Robert Stopford Robert

Mills & wives ever want

Stopford Stopford

He that lets his ogo to every feast,
& his horse drink at every water,
shall have neither good wife nor good
horse. Shall Monsie

He that's fed at anothers hand may
stay long ere he be full.

He that hath one hoo makes him fat
& he that hath one son makes him
a foo

He that comes of when must grape

He that hath the spice may geagon as
he fist

The more women look in their glasse
the lesse they looke to their house

Robert Stop

Robert

Robert Stopfan
his book